

SOPONYAI ERDÉSZETI TERVEZÉSI KÖRZET MÁSODIK ERDŐTERVE

ÉRVÉNYES: 2010. január. 1. - 2019. december 31.

Felelős tervező: **Zátonyi Imre**

Tervezők: Fekete Zoltán
Lukács Béla
Tóth Pál

Ellenőrizte: Szentpéteri Sándor

igazgató

Dátum: 2010. szeptember 24.

Az I. kötet tartalomjegyzéke

Bevezető. A körzeti erdőtervezés

1. Hatósági eljárások

- 1.1. *Előzetes jegyzőkönyv*
- 1.2. *Zárójegyzőkönyv*
- 1.3. *Határozatok*

2. Táblázatok, statisztikák a körzet teljes területére

- 2.1. *Területi adatok*
 - 2.1.2. Helységhatáros területkimutatás
 - 2.1.3. Rendeltetések kimutatása – elsődleges és további rendeltetések együtt (Halmazott terület)
 - 2.1.4.A. Elsődleges rendeltetések területkimutatása
 - 2.1.4.B. További rendeltetések területkimutatása I.
 - 2.1.4.C. További rendeltetések területkimutatása II.
 - 2.1.5. Egyéb részletek területkimutatása
 - 2.1.6. Területváltozás a körzetben
- 2.2. *Termőhelyi adatok*
 - 2.2.1. Termőhelytípus-változatok megoszlása
 - 2.2.2. Faállománytípusok klímák szerint
- 2.3. *Állapot adatok*
 - 2.3.1. Korosztály táblázatok
 - 2.3.2.A. Vágásos erdők - korosztály táblázat fafajonként
 - 2.3.2.C. Nem vágásos (szárlaló) erdők - korosztály táblázat fafajonként
 - 2.3.2.D. Faanyagtermelést nem szolgáló erdők - korosztály táblázat fafajonként
 - 2.3.3. Faállománytípusok megoszlása fatermőképességi csoportok szerint
 - 2.3.4. Vágásérettségi korokhoz tartozó terület fafajok szerint
 - 2.3.5. Vágásérettségi csoportok területe fafajok szerint 100 évre
 - 2.3.6. Vágásérettségi csoportok terület és fakészlet adatai fafajok szerint 30 évre
 - 2.3.7. Záródás minősítése faállomány-típusonként
 - 2.3.8. Erdőterület megoszlása károsítók szerint
 - 2.3.9. Egészségi állapot fajtacsoportonként
 - 2.3.10. Állapotadatok változásának áttekintő táblázata
 - 2.3.11. Fajok terület- és fakészlet adatainak változása
 - 2.3.12. Fajok átlagos vágásérettségi korának változása
- 2.4. *Tervadatok*
 - Hosszú távú tervadatok*
 - 2.4.1.A. Távlati célállománytípusok - jelenlegi faállománytípusok mátrix
 - 2.4.1.B. Távlati célállománytípusok - erdősírtési célállománytípusok (középtávú) mátrix
 - 2.4.1.C. Távlati célállománytípusok és a jelenlegi faállománytípusok részletező táblázata
 - 2.4.2. Korlátozások területkimutatása üzemmódonként
 - 2.4.6. Erdőfelújítási mátrix

3. Szöveges értékelés

- 3.1. *Területi adatok*
 - 3.1.1. Területi adatok ismertetése
 - 3.1.2. Területváltozások értékelése
 - 3.1.3. Területelszámolás (2.1.7. és 2.1.8. táblák, a részletes területelszámolás)
 - 3.1.4. Geodéziai munkák és feldolgozásuk
- 3.2. *A termőhelyi viszonyok értékelése*
 - 3.2.1. Földrajzi fekvés, erdészeti táj

Soponyai Körzet erdőterve 2010-2019

- 3.2.2. Geológiai és domborzati viszonyok
- 3.2.3. Klíma (2.2.2. tábla)
- 3.2.4. Hidrológiai viszonyok, vízjárások (2.2.1. tábla)
- 3.2.5. Talajviszonyok
- 3.2.6. Természetes erdőtársulások
- 3.2.7. Tipikus termőhelyek jellemzése – termőhelytípus-változatok és célállományok

3.3. Az erdő állapotának értékelése

- 3.3.1. Az erdő múltjának történelmi áttekintése
- 3.3.2. Az erdő állapotának értékelése
- 3.3.3. Természetvédelem helyzete a körzetben
- 3.3.4. Közjóléti, turisztikai értékelés
- 3.3.5. Az erdőgazdálkodási tevékenységet közvetlenül szolgáló területek

3.4. Az elmúlt tervidőszak erdőállomány-gazdálkodásának elemzése

- 3.4.1. Erdőtervezői értékelés a terepi felvételek alapján
- 3.4.2. Erdőfelügyeleti értékelés a tervek teljesítéséről

3.5. Átfogó tervezés

- 3.5.1. Hosszú távú tervezés a körzet teljes területére
- 3.5.2. Egyéb átfogó tervezés

A körzet erdészeti nélküli területére vonatkozó tervezés szöveges értékelése

- 3.5.3. Tízéves (középtávú) tervezés a körzet erdészeti nélküli területére

4. A körzet erdészeti nélküli területére vonatkozó táblázatok, statisztikák

Területi adatok

- 2.1.2. Helységhatáros területkimutatás
- 2.1.3. Rendeltetések kimutatása – elsődleges és további rendeltetések együtt (Halmazott terület)
- 2.1.4.A. Elsődleges rendeltetések területkimutatása
- 2.1.4.B. További rendeltetések területkimutatása I.
- 2.1.4.C. További rendeltetések területkimutatása II.
- 2.1.5. Egyéb részletek területkimutatása
- 2.1.7. Nem erdő művelési ágban nyilvántartott erdőrészek listája
- 2.1.8. Az erdőtervezéssel nem érintett erdő művelési ágú területek listája

Termőhelyi adatok

- 2.2.1. Termőhelytípus-változatok megoszlása
- 2.2.2. Faállománytípusok klímák szerint

Állapot adatok

- 2.3.1. Korosztály táblázatok
- 2.3.2.A. Vágásos erdők - korosztály táblázat fafajonként
- 2.3.2.D. Faanyagtermelést nem szolgáló erdők - korosztály táblázat fafajonként
- 2.3.3. Faállomány megoszlása fatermőképességi csoportok szerint
- 2.3.4. Vágásérettségi korokhoz tartozó terület fafajok szerint
- 2.3.5. Vágásérettségi csoportok területe fafajok szerint 100 évre
- 2.3.6. Vágásérettségi csoportok terület és fakészlet adatai fafajok szerint 30 évre
- 2.3.7. Záródás minősítése faállománytípusonként
- 2.3.8. Erdőterület megoszlása károsítók szerint (összesen)
- 2.3.9. Egészségi állapot fafajcsoportonként
- 2.3.11. Faajok terület- és fakészlet adatainak változása

Hosszú távú tervadatok

- 2.4.1.A. Távlati célállománytípusok - jelenlegi faállománytípusok mátrix
- 2.4.1.B. Távlati célállománytípusok - erdősírtési célállománytípusok (középtávú) mátrix
- 2.4.1.C. Távlati célállománytípusok és a jelenlegi faállománytípusok részletező táblázata

Tíz éves (középtávú) tervadatok

- 2.4.2. Korlátozások területkimutatása üzemmódonként
- 2.4.3.A. Fakitermelési terv, mód és fafaj szerint - Előhasználatok
- 2.4.3.B. Fakitermelési terv, mód és fafaj szerint - Véghasználatok

Soponyai Körzet erdőterve 2010-2019

- 2.4.4.A. Fakitermelési terv, mód és faállománytípus szerint - Előhasználatok
- 2.4.4.B. Fakitermelési terv, mód és faállománytípus szerint - Véghasználatok
- 2.4.5. Véghasználati fakészlet és terület, faj és fatermő-képességi csoportok szerint
- 2.4.6. Erdőfelújítási mátrix
- 2.4.7. Alternatív erdősítési mátrix
- 2.4.8. Erdőfelújítási terv célállománytípus szerint

5. Mellékletek

- 5.1. *Gazdálkodónkénti területkimutatás*
- 5.2. *Földnyilvántartási adatok részletszintű megfeleltetése*
- 5.3. *Erdőrészlet lista*

Soponyai Körzet erdőterve 2010-2019

Bevezető. A körzeti erdőtervezés

Ez a körzeti erdőterv átmeneti időben készült, mert a 2009. évi előzetes egyeztetések idején még a 1996. évi LIV. törvény (továbbiakban régi Evt.) volt hatályban, de mire a minisztériumi jóváhagyás megtörtént, addigra az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény (a továbbiakban: új Evt.) szabályozása lépett érvénybe. Az új Evt. 113. § (12) bekezdése alapján jelen erdőtervet még a régi Evt. alapján állapítottuk meg.

A 2009. július 10-én hatályát veszített régi Evt.-hez hasonlóan az új Evt. is elrendeli az erdőtervezési körzetek szerinti erdőtervezést. Az ország területe jelenleg 166 körzetre oszlik. Ennek értelmében az erdők felmérése, térbeli rendjének kialakítása, állapotának leírása és az erdőgazdálkodás erdőrészszerinti megtervezése a továbbiakban is erdőtervezési körzetekben történik.

Az erdőtervezési körzetek – a lehetőség határain belül – egyaránt igazodnak az erdészeti tájakhoz, tájrészletekhez és a természetföldrajzi határokhoz, figyelembe véve a közigazgatási szempontokat is. A körzet erdőterületei **egy időben, egységes szemlélettel** kerülnek felvételre. Ez alól az erdőtervezés – az eltérő szabályozás miatt – az állami erdészetre vonatkozóan kivételt tett, melyeknél a vonatkozó körzet felvételi évétől eltérő évben is elvégezhető volt az erdészeti felvétele, s az így készült erdőterv, a részletes területelszámolással és a hozamszabályozási résszel kiegészítve egyben az adott erdészeti üzemterve is. Az új jogi szabályozás szerint ez a kivétel megszűnik, és a jövőben a teljes körzet felvétele történik a körzet területén található erdészeti(ek)tel együtt.

A körzeti erdőterv **Területi adatok, Termőhelyi adatok, Állapotadatok és Hosszú távú tervezésről szóló fejezetei a teljes körzet statisztikáit, míg a középtávú (tízéves) tervezésről szóló fejezetei csak a körzet erdészeti nélküli területeinek statisztikáit tartalmazzák.** Az eddig elkészült körzeti erdőtervek a területileg illetékes erdészeti igazgatóságokon hozzáférhetőek.

Az új Evt. eltörli az üzemtervet, így a továbbiakban az erdőgazdálkodó jogait és kötelezettségeit a körzeti erdőterv alapján megállapított erdőtervhatározat tartalmazza, amelyet a megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal (a továbbiakban MgSzH) illetékes erdészeti igazgatósága hivatalból vagy az új. Evt. hatálybalépése előtt jóváhagyott körzeti erdőterv alapján az erdőgazdálkodó kérelemre állapít meg. Az erdőgazdálkodó az erdőtervhatározat alapján, bejelentési kötelezettségének eleget téve végezhet erdőgazdálkodási tevékenységet. Az erdőtervhatározat előírásai szerinti gazdálkodás betartásáért, az erdők védelméért, illetve fennmaradásuk biztosításáért az erdőgazdálkodó és a jogosult szakszemélyzet a felelős.

Az új Evt. bevezeti az alkalmazható erdőfelújítási eljárásokat, és a fakitermelés módját meghatározó üzemmód fogalmát. Az egyre szélesebb körben terjedő természetközeli és folyamatos erdőborítást biztosító erdőkezelési módok – a vágásos üzemmódtól eltérő, ún. nem vágásos üzemmódok – gyakorlati alkalmazására a korábbi években már volt lehetőség, jogi háttere azonban csak az új Evt. hatálybalépésével rendeződött.

Soponyai Körzet erdőterve 2010-2019

Az erdőtulajdonosok és erdőgazdálkodók jogait, kötelezettségeit és nyilvántartásba vételét az új Evt. 17-18. §-a tartalmazza. További rendelkezéseket tartalmaznak a közeljövőben kihirdetésre kerülő, az új Evt. végrehajtását biztosító és további rendeletek.

A körzeti erdőterv elsősorban az erdőgazdálkodónak és az erdőtulajdonosnak szolgál értékes információkkal. Ugyanakkor mindenki számára ajánljuk, aki az adott erdőterület sorsát szívéen viseli, és az ott folyó erdészeti munkák okát és célját meg kívánja ismerni.

Minden további információ megtalálható az Erdészeti Igazgatóság honlapján: **www.aesz.hu** elérhetőségen.

Pest Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal
Erdészeti Igazgatósága

1. Hatósági eljárások

1.1. Előzetes jegyzőkönyv

1.2. Zárójegyzőkönyv

1.3. Határozatok

Körzeti erdőtervet jóváhagyó határozat

Általános természetvédelmi előírások Soponyai Körzet erdőtervezési körzetben a Duna – Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság működési területére.

Ebben a munkarészben megadjuk az általános természetvédelmi előírásokat és stratégiákat, és kérjük az előzetes jegyzőkönyv mellékleteként kezelni, továbbá azzal együtt az erdőterv szöveges részébe beépíteni.

A 26/1997. (VIII. 1.) KTM sz. rendelettel létesített Sárvíz-völgye Tájvédelmi Körzet 64,7 ha kiterjedésű részét érinti a Soponyai Körzet erdőtervezési körzet erdőtervezése.

Természetvédelmi stratégiák

A természetvédelmi célt - indokolt esetben erdőrészletenként – az erdőrészlet szintű tárgyaláson meg fogjuk adni. A tájvédelmi körzet részét képező üzemtervezett erdőterületeken az erdészeti vonatkozású természetvédelmi cél:

A természetes, vagy természetszerű őshonos állománytípusok

- megóvása,
- fennmaradásuk biztosítása,
- sokféleségük megőrzése,
- értékes génállományuk megtartása.

A természetes állománytípusok helyén kialakított kultúrerdőekben:

- a természetszerű állománytípusok ismételt kialakítása,
- a biológiai sokféleségük kialakulásának elősegítése, illetve mindkét kategóriában:

az élőhely funkció betöltésének elősegítése,

a védett és fokozottan védett növények és állatok élőhelyének védelme, valamint

az erdő által meghatározott tájképi érték megőrzése.

A természeti értékek védelmére vonatkozó általános előírásokat és természetvédelmi stratégiákat az alábbiakban adjuk meg.

- A természet védelméről szóló 1996. évi LIII tv. 32. § (1) bekezdése alapján („A védett természeti területen lévő erdő elsődlegesen védelmi rendeltetésű.”) az országos jelentőségű védett természeti területen túl a helyi jelentőségű védett terület minden erdőrészletében elsődleges rendeltetésként a védettség fokának megfelelő **természetvédelmi rendeltetést** kell megállapítani. Emellett a Natura 2000 hálózat keretében érintett erdőrészletekben javasoljuk a Natura 2000 terület feltüntetését is. A természetvédelmi (FTV, VTV) rendeltetés esetén másodlagos rendeltetésnek gazdasági rendeltetés megadását lehetőség szerint kerülni kell.
- Védett természeti területen alapvető követelmény a **távlati célállományként a termőhelynek megfelelő őshonos erdőtípus megjelölése**, mert itt alapvető követelmény a termőhelynek megfelelő őshonos erdőtípus visszaállítására való törekvés.

- A védett természeti területeken alkalmazandó **területei korlátozások** egyszerűbb betartása érdekében célszerűnek tartjuk a **3 ha-os vagy annál kisebb erdőrészek** kialakítását.
- A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. tv. 33. § (1) *b*) pontja alapján **erdőfelújítást a termőhelynek megfelelő őshonos fajokkal** és - az (5) bekezdés *a*) pontjában előírtak szerint (nem őshonos fajok, illetve természetes felújításra alkalmatlan faállomány vagy körülmények) kivételével - természetes felújítási (fokozatos felújító vágás, szálalás, szálaló vágás) módszerekkel kell végezni.

Rétek, tisztások védelme

A tervezési területen az erdőterületbe ékelődve több kisebb – nagyobb rét, régi kaszáló, tisztás található, amelyeken számos védett lágyszárú faj fordul elő. A rétek, tisztások értéke a védett fajok jelenlétén és tájlesztikai jelentőségükön túlmenően fajgazdaságukban, és élőhely funkciójukban van. Gyepként való megőrzésük feltétlenül indokolt, melynek során az alábbi előírásokat be kell tartani.

- Betelepítésük tervezése tilos!
- Hasznosításuk során agrotechnikai eljárások alkalmazása (pl. vadföld céljára történő gyepfeltörés, tárcsázás, felülvetés, szerves- vagy szervetlen trágyázás) nem megengedett.
- A fahasználatok elvégzése során rakodóként, felkészítő helyként és szállítópályaként nem vehetők igénybe.
- A szomszédos erdőrészeket érintő fahasználat tervezése során az erdőszegélyek kíméletét elő kell írni.
- A tisztások területén megjelenő invazív fa- és cserjefajok eltávolításáról folyamatosan gondoskodni kell, különös tekintettel a keskenylevelű ezüsthégyre.

Madárvédelem

- Szaporodási és utódnevelési időszakban, fokozottan védett madár és védett ragadozó madár fészke körül 400 m sugarú körben erdészeti tevékenység (a madarat zavaró, ennek következtében a költést, illetve az utódnevelést veszélyeztető semmilyen tevékenység) nem végezhető.
- A vegetációs időszakban végzett fakitermelés tilalma a madárvilág védelmét is szolgálja.
- Fekete gólya és a fokozottan védett ragadozó madár fajok fészkeinek 100 méteres körzetén belül (a védett természeti területen kívül is!) tilos a fakitermelés folytatása!
- A jelenleg ismert fészkek helyét az erdőrészlet szintű tárgyaláson megadjuk, amelyet az erdőrészlet lap szöveges részében megjegyzésként szerepeltetni kell.

A vadgazdálkodásra vonatkozó természetvédelmi előírások

- A nagyvad-állománynak a fenntartandó minimum létszám szintjére történő apasztását el kell érni.
- A védett természeti területen, mesterséges takarmányozásra alapozva, a nagyvad-állomány fenntartható létszáma nem növelhető.

Turisztikai célpontok védelme

- A kirándulók által gyakran látogatott rétek szegélyén, tavak, kilátó helyek, turisztikai központok körül idős állományfoltokat kell fenntartani.
- Az erdőszegélyeket esztétikai szempontok miatt is óvni kell.
- Turista utak, kerékpár utak, lovagló utak kialakításához, nyomvonalának módosításához, a turizmus igényeit szolgáló berendezések elhelyezéséhez, táborozó helyek tervezéséhez, kialakításához a természetvédelmi hatóság hozzájárulása szükséges.

A természetvédelmi hatóság engedélyezéséhez, illetve hozzájárulásához kötött tevékenységek köre

- Védett területen kemikáliák használata csak az 1996. évi LIII. tv. 38.§-ának (1) bek. g) pontjában szabályozottak szerint lehetséges.
- Erdőfeltárást csak a természetvédelmi érdekek figyelembevételével készült hosszú távú tervek alapján lehet végezni. E tervek jóváhagyásához, illetve a kiviteli tervet nem igénylő egyszerűbb utak, közelítő nyomok kivitelezésének megkezdéséhez a természetvédelmi hatóság hozzájárulása szükséges.
- Turistautak, kerékpárutak, lovagló utak kialakításához, módosításához a természetvédelmi hatóság hozzájárulása szükséges.
- Az erdőkben alomgyűjtés, gyeptéglatermelés, valamint a termőföld elhordása tilos.
- Bármely termék kereskedelmi célú gyűjtéséhez a természetvédelmi hatóság engedélye szükséges.
- Erdészeti szaporítóanyag a természetvédelmi hatóság előzetes hozzájárulása alapján az erdészeti hatóság engedélyével gyűjthető.

A 14/2007. (III. 30.) KvVM sz. rendelettel létesített Belsőbárándi-tátorjános Természetvédelmi terület 3,2 ha kiterjedésű részét érinti a Soponyai Körzet erdőtervezési körzet erdőtervezése.

Természetvédelmi stratégiák

A természetvédelmi célt - indokolt esetben erdőrészletenként – az erdőrészlet szintű tárgyaláson meg fogjuk adni. A tájvédelmi körzet részét képező üzemtervezett erdőterületeken az erdészeti vonatkozású természetvédelmi cél:

A természetes állománytípusok helyén kialakított kultúrerdőekben:

- a természetszerű állománytípusok ismételt kialakítása,
 - a biológiai sokféleségük kialakulásának elősegítése,
- az élőhely funkció betöltésének elősegítése,
a védett és fokozottan védett növények és állatok élőhelyének védelme, valamint az erdő által meghatározott tájképi érték megőrzése.

A természeti értékek védelmére vonatkozó általános előírásokat és természetvédelmi stratégiákat az alábbiakban adjuk meg.

- A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. tv. 32. § (1) bekezdése alapján („A védett természeti területen lévő erdő elsődlegesen védelmi rendeltetésű.”) az országos jelentőségű védett természeti területen túl a helyi jelentőségű védett terület minden erdőrészletében elsődleges rendeltetesként a védettség fokának megfelelő **természetvédelmi rendeltetést** kell megállapítani.
- Védett természeti területen alapvető követelmény a **távlati célállományként a termőhelynek megfelelő őshonos erdőtípus megjelölése**, mert itt alapvető követelmény a termőhelynek megfelelő őshonos erdőtípus visszaállítására való törekvés.
- A védett természeti területeken alkalmazandó **területei korlátozások** egyszerűbb betartása érdekében célszerűnek tartjuk a **3 ha-os vagy annál kisebb erdőrészletek** kialakítását.
- A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. tv. 33. § (1) *b*) pontja alapján **erdőfelújítást a termőhelynek megfelelő őshonos fajokkal** és - az (5) bekezdés *a*) pontjában előírtak szerint (nem őshonos fajok, illetve természetes felújításra alkalmatlan faállomány vagy körülmények) kivételével - természetes felújítási (fokozatos felújító vágás, szálalás, szálaló vágás) módszerekkel kell végezni.

Madárvédelem

- Szaporodási és utódnevelési időszakban, fokozottan védett madár és védett ragadozó madár fészke körül 400 m sugarú körben erdészeti tevékenység (a madarat zavaró, ennek következtében a költést, illetve az utódnevelést veszélyeztető semmilyen tevékenység) nem végezhető.
- A vegetációs időszakban végzett fakitermelés tilalma a madárvilág védelmét is szolgálja.
- Fekete gólya és a fokozottan védett ragadozó madár fajok fészkeinek 100 méteres körzetén belül (a védett természeti területen kívül is!) tilos a fakitermelés folytatása!

- A jelenleg ismert fészkek helyét az erdőrészlet szintű tárgyaláson megadjuk, amelyet az erdőrészlet lap szöveges részében megjegyzésként szerepeltetni kell.

A vadgazdálkodásra vonatkozó természetvédelmi előírások

- A nagyvad-állománynak a fenntartandó minimum létszám szintjére történő apasztását el kell érni.
- A védett természeti területen, mesterséges takarmányozásra alapozva, a nagyvad-állomány fenntartható létszáma nem növelhető.

Turisztikai célpontok védelme

- Az erdőszegélyeket esztétikai szempontok miatt is óvni kell.
- Turista utak, kerékpár utak, lovagló utak kialakításához, nyomvonalának módosításához, a turizmus igényeit szolgáló berendezések elhelyezéséhez, táborozó helyek tervezéséhez, kialakításához a természetvédelmi hatóság hozzájárulása szükséges.

A természetvédelmi hatóság engedélyezéséhez, illetve hozzájárulásához kötött tevékenységek köre

- Védett területen kemikáliák használata csak az 1996. évi LIII. tv. 38.§-ának (1) bek. g) pontjában szabályozottak szerint lehetséges.
- Erdőfeltárást csak a természetvédelmi érdekek figyelembevételével készült hosszú távú tervek alapján lehet végezni. E tervek jóváhagyásához, illetve a kiviteli tervet nem igénylő egyszerűbb utak, közelítő nyomok kivitelezésének megkezdéséhez a természetvédelmi hatóság hozzájárulása szükséges.
- Turistautak, kerékpárutak, lovagló utak kialakításához, módosításához a természetvédelmi hatóság hozzájárulása szükséges.
- Az erdőkben alomgyűjtés, gyepféglatermelés, valamint a termőföld elhordása tilos.
- Bármely termék kereskedelmi célú gyűjtéséhez a természetvédelmi hatóság engedélye szükséges.
- Erdészeti szaporítóanyag a természetvédelmi hatóság előzetes hozzájárulása alapján az erdészeti hatóság engedélyével gyűjthető.

A 8005/2001. (MK. 156) KöM sz. tájékoztatóban szereplő Nádasdladány 0103 hrsz-ú ex lege védett lápterület 2,9 ha kiterjedésű részét érinti a Soponyai Körzet erdőtervezési körzet erdőtervezése.

1. A természetes, vagy természetszerű őshonos állománytípusok
 - megóvása,

- fennmaradásuk biztosítása,
 - sokféleségük megőrzése,
 - értékes génállományuk megtartása.
2. A természetes állománytípusok helyén kialakított kultúrerdőekben:
- a természetszerű állománytípusok ismételt kialakítása,
 - a biológiai sokféleségük kialakulásának elősegítése, illetve mindkét kategóriában:
3. az élőhely funkció betöltésének elősegítése,
4. a védett és fokozottan védett növények és állatok élőhelyének védelme, valamint
5. az erdő által meghatározott tájképi érték megőrzése.

Természetvédelmi stratégiák

A természetvédelmi célt - indokolt esetben erdőrészletenként – az erdőrészlet szintű tárgyaláson meg fogjuk adni. A tájvédelmi körzet részét képező üzemtervezett erdőterületeken az erdészeti vonatkozású természetvédelmi cél:

A természeti értékek védelmére vonatkozó általános előírásokat és természetvédelmi stratégiákat az alábbiakban adjuk meg.

- A természet védelméről szóló 1996. évi LIII tv. 32. § (1) bekezdése alapján („A védett természeti területen lévő erdő elsődlegesen védelmi rendeltetésű.”) az országos jelentőségű védett természeti területen túl a helyi jelentőségű védett terület minden erdőrészletében elsődleges rendeltetesként a védettség fokának megfelelő **természetvédelmi rendeltetést** kell megállapítani.
- Védett természeti területen alapvető követelmény a **távlati célállományként a termőhelynek megfelelő őshonos erdőtípus megjelölése**, mert itt alapvető követelmény a termőhelynek megfelelő őshonos erdőtípus visszaállítására való törekvés.
- A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. tv. 33. § (1) *b*) pontja alapján **erdőfelújítást a termőhelynek megfelelő őshonos fajokkal** és - az (5) bekezdés *a*) pontjában előírtak szerint (nem őshonos fafajok, illetve természetes felújításra alkalmatlan faállomány vagy körülmények) kivételével - természetes felújítási (fokozatos felújító vágás, szálalás, szálaló vágás) módszerekkel kell végezni.

Madárvédelem

- Szaporodási és utódnevelési időszakban, fokozottan védett madár és védett ragadozó madár fészke körül 400 m sugarú körben erdészeti tevékenység (a madarat zavaró, ennek következtében a költést, illetve az utódnevelést veszélyeztető semmilyen tevékenység) nem végezhető.
- A vegetációs időszakban végzett fakitermelés tilalma a madárvilág védelmét is szolgálja.
- Fekete gólya és a fokozottan védett ragadozó madár fajok fészkeinek 100 méteres körzetén belül (a védett természeti területen kívül is!) tilos a fakitermelés folytatása!

- A jelenleg ismert fészkek helyét az erdőrészlet szintű tárgyaláson megadjuk, amelyet az erdőrészlet lap szöveges részében megjegyzésként szerepeltetni kell.

A vadgazdálkodásra vonatkozó természetvédelmi előírások

- A nagyvad-állománynak a fenntartandó minimum létszám szintjére történő apasztását el kell érni.
- A védett természeti területen, mesterséges takarmányozásra alapozva, a nagyvad-állomány fenntartható létszáma nem növelhető.

Turisztikai célpontok védelme

- Az erdőszegélyeket esztétikai szempontok miatt is óvni kell.
- Turista utak, kerékpár utak, lovagló utak kialakításához, nyomvonalának módosításához, a turizmus igényeit szolgáló berendezések elhelyezéséhez, táborozó helyek tervezéséhez, kialakításához a természetvédelmi hatóság hozzájárulása szükséges.

A természetvédelmi hatóság engedélyezéséhez, illetve hozzájárulásához kötött tevékenységek köre

- Védett területen kemikáliák használata csak az 1996. évi LIII. tv. 38.§-ának (1) bek. g) pontjában szabályozottak szerint lehetséges.
- Erdőfeltárást csak a természetvédelmi érdekek figyelembevételével készült hosszú távú tervek alapján lehet végezni. E tervek jóváhagyásához, illetve a kiviteli tervet nem igénylő egyszerűbb utak, közelítő nyomok kivitelezésének megkezdéséhez a természetvédelmi hatóság hozzájárulása szükséges.
- Turistautak, kerékpárutak, lovagló utak kialakításához, módosításához a természetvédelmi hatóság hozzájárulása szükséges.
- Az erdőkben alomgyűjtés, gyepféglatermelés, valamint a termőföld elhordása tilos.
- Bármely termék kereskedelmi célú gyűjtéséhez a természetvédelmi hatóság engedélye szükséges.
- Erdészeti szaporítóanyag a természetvédelmi hatóság előzetes hozzájárulása alapján az erdészeti hatóság engedélyével gyűjthető.

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű (ökológiai hálózat részét képező Natura 2000) területekre vonatkozó előírások

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Tvt.) 41/A. §-ában, valamint a 85. §-ának a) pontjában kapott felhatalmazás alapján a Kormány a 275/2004. (X.

8.) Korm. rendeletében kijelölte az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területeket.

A tervezési területen a következő különleges madárvédelmi terület helyezkedik el:

- 26. térképi azonosítóval a HUDI10005 kódszám alatt nyilvántartásba vett Sárvíz-völgye.

A tervezési területen a következő jóváhagyott kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület helyezkedik el:

- 237. térképi azonosítóval a HUDI20006 kódszám alatt nyilvántartásba vett Belsőbárándi-löszvölgy.
- 262. térképi azonosítóval a HUDI20031 kódszám alatt nyilvántartásba vett Lajoskomáromi-löszvölgyek.
- 274. térképi azonosítóval a HUDI20044 kódszám alatt nyilvántartásba vett Sárrét.

A Natura 2000 területek kijelölésének célja a Korm. rendelet 4. § (1) bekezdése szerint a rendelet 1-3. számú mellékletében meghatározott, kijelölésük alapjául szolgáló fajok és a 4. számú mellékletében meghatározott, kijelölésük alapjául szolgáló élőhelyek kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása, valamint a kijelölés alapjául szolgáló természeti állapot és az azt létrehozó, illetve fenntartó gazdálkodás feltételeinek biztosítása.

A fenti rendelet alapján:

8. § (1) A Natura 2000 terület fenntartási céljainak elérését nem veszélyeztető vagy nem sértő és a Natura 2000 terület jelölésekor jogszerűen, jogerős engedélynek megfelelően folytatott tevékenység korlátozás nélkül folytatható.

(2) A védett természeti területnek nem minősülő Natura 2000 területen tilos engedély nélkül vagy az engedélytől eltérő módon olyan tevékenységet folytatni, illetve olyan beruházást végezni, amely - a 4. § (1) bekezdésére figyelemmel - a terület védelmi céljainak a megvalósítását akadályozza.

(3) A (2) bekezdés esetén a természetvédelmi hatóságként eljáró környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőség (a továbbiakban: felügyelőség) az engedélyköteles tevékenységet engedély hiányában, illetőleg az engedélyben foglaltaktól eltérő módon végző személyt e tevékenységének a folytatásától eltiltja. A tevékenység tilalma helyett korlátozás is elrendelhető, amennyiben a Natura 2000 terület védelmének biztosításához ez is elegendő.

(4) A felügyelőség a (2) bekezdés szerinti tevékenység tanúsítóját az eredeti állapot helyreállítására kötelezi. Amennyiben az eredeti állapot helyreállítására nincs lehetőség, a felügyelőség az érintettekkel történő előzetes egyeztetést követően a várható természeti kárral arányban álló, más Natura 2000 területen elvégzendő, annak céljából fakadó helyreállítási és fejlesztési feladat elvégzését írja elő a (2) bekezdés szerinti tevékenység gyakorlójának.

(5) Amennyiben a (2) bekezdés szerinti tevékenység engedélyezése nem a felügyelőség hatáskörébe tartozik, akkor a felügyelőség az (3)-(4) bekezdés szerinti intézkedések érdekében az engedélyező hatóságot megkeresi.

9. § (1) A védett természeti területnek nem minősülő Natura 2000 területeken, amennyiben azok a Tvt. 4. §-a b) pontjának megfelelő természeti területek, a Tvt. 21. §-ának (1) bekezdése szerint kell eljárni.

(2) A védett természeti területnek nem minősülő Natura 2000 területen a felügyelőség engedélye szükséges

a) a gyep feltöréséhez, felülvetéséhez, faültetvénné alakításához;
b) a terület helyreállításához;
c) az erdőkről és az erdő védelméről szóló törvény, valamint a fás szárú energetikai ültetvényekről szóló kormányrendelet hatálya alá nem tartozó fa, facsoport, fás legelőn lévő fa telepítéséhez, kivágásához, kivéve a csatorna medrében, az üzemi vízszintnél a nedvesített keresztzelvényben lévő fa, facsoport mederfenntartási céllal történő kivágását;

(3) A védett természeti területnek nem minősülő Natura 2000 területre irányuló hatósági eljárás során a felügyelőség, szakhatósági hozzájárulása szükséges

h) az erdőtelepítési-kivitelezési terv jóváhagyására, engedély nélkül vagy az engedélytől eltérően telepített erdő faállománya fenntartásának engedélyezésére, erdőterület igénybevételének engedélyezésére, az erdő terület tervezett igénybevételére vonatkozó elvi hozzájárulásra irányuló erdészeti hatósági eljárásban;

i) termőföld más célú hasznosítását eredményező területhasználathoz.

(4) Az engedélyező hatóság a (3) bekezdés szerint meghatározott eljárásba szakhatóságként akkor is köteles bevonni a felügyelőséget, amennyiben a hatósági eljárás nem Natura 2000 területre irányul, de a rendelkezésére álló adatok szerint a Natura 2000 területekre jelentős kihatással lehet.

10. § (1) Olyan terv vagy beruházás elfogadása, illetőleg engedélyezése előtt, amely nem szolgálja közvetlenül valamely Natura 2000 terület természetvédelmi kezelését vagy ahhoz nem feltétlenül szükséges, azonban valamely Natura 2000 területre akár önmagában, akár más tervvel vagy beruházással együtt hatással lehet, a terv kidolgozójának, illetőleg a beruházást engedélyező hatóságnak - a tervvel, illetve beruházással érintett terület kiterjedésére, az érintett területnek a Natura 2000 területhez viszonyított elhelyezkedésére, valamint a Natura 2000 területen előforduló élővilágra vonatkozó adatokra figyelemmel - vizsgálnia kell a terv, illetve beruházás által várhatóan a Natura 2000 terület jelölésének alapjául szolgáló, az 1-4. számú mellékletben meghatározott fajok és élőhelytípusok természetvédelmi helyzetére gyakorolt hatásokat.

(2) Amennyiben az (1) bekezdés szerinti vizsgálat alapján a tervnek, illetve beruházásnak jelentős hatása lehet, hatásbecslést kell végezni. Hatásbecslés esetén az eljárásba a felügyelőséget szakhatóságként be kell vonni, ha a beruházás engedélyezése nem a felügyelőség hatáskörébe tartozik, és jogszabály az eljárásban szakhatósági közreműködését nem írja elő.

12. § (1) A védett természeti területnek nem minősülő Natura 2000 területekkel érintett földrészlet tulajdonosa, vagyonkezelője, használója - ideértve a vadászatra, illetőleg halászatra jogosultat - köteles túrni a felügyelőségnek, az igazgatóságnak, illetve a természetvédelmi kezelést ellátó szervnek a védett természeti érték, Natura 2000 terület oltalma, tudományos megismerése érdekében végzett tevékenységét, így különösen a természetvédelmi érték megközelítését, őrzését, állapotának ellenőrzését, és a hatósági tájékoztató, valamint eligazító táblák elhelyezését úgy, hogy az a gazdálkodást, illetve a területhasználatot ne akadályozza.

13. § (1) A védett természeti területnek nem minősülő Natura 2000 területeken a természetvédelmi előírások megsértése esetén a Tvt. 80. §-a (1) bekezdésének a) és e) pontjában, (2), (3), (5) és (6) bekezdésében, valamint a külön jogszabályban foglaltakat megfelelően alkalmazni kell.

Ezek után a körzeti erdőterv elkészítésénél az alábbi természetvédelmi irányelveket kérjük alkalmazni

1. 1. Az erdőrészek rendeltetése

- A Natura 2000 hálózat keretében kijelölt erdőrészekben javasoljuk a Natura 2000 terület feltüntetését.

1. 2. Az erdőrészlet kialakítására vonatkozó természetvédelmi előírások

- Az elmúlt évek részterületi véghasználatának gyakorlata alapján javasoljuk a nagyobb erdőrészek - lehetőleg faállomány típus szerinti - megbontását 3,0 ha-os erdőrészekre.
- **Az erdőrészek kialakításánál az erdőtípus határokat kérjük szem előtt tartani, és a helyrajzi számok figyelembe vételével az ökológiai hálózat jelölő erdőtípusait nem őshonos fafajokból kialakított, esetenként ültetvényszerű erdőtől leválasztani.**

1. 3. A vágásérettségi kor meghatározása

- A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. Törvény 33. § (8) bekezdése szerint a védett természeti területen lévő erdőben véghasználat csak a biológiai vágásérettséghez közeli időpontban végezhető. Ezen előírás alapján a fokozatosság elvének figyelembe vétele mellett a vágáskorokat kérjük a szükséges mértékig megemelni.

1. 4. A véghasználatra vonatkozó természetvédelmi előírások

- Amennyiben lehetséges a védett természeti területeken a természetes viszonyokat legjobban megközelítő fokozatos felújító vágást javasoljuk előírni. **Az erdő rendeltetésének megfelelően** a beavatkozások alapvető természetvédelmi célja az **egészséges, egyre gazdagabb élővilággal rendelkező természetes erdő kialakítása.** Ennek érdekében a sematikus eljárások helyett jellemzően a termőhelyi adottságok kisebb eltéréseit érzékenyen követő, eltérő erélyű, csoportos beavatkozásokat célszerű alkalmazni, mivel ezek segíthetik elő a változatosabb, természetszerű erdőszerkezet kialakulását.
- Tarvágás többnyire a nem őshonos fafajból álló, vagy természetes felújításra nem képes állományokban, fafajcsere esetén, legfeljebb 3,0 ha kiterjedésben tervezhető.
- A végvágott területek klimatikus viszonyainak javítása, a tájkép megőrzése, illetve az élővilág védelme céljából az Etv-ben előírtak alapján, az erdőrészlet szintű tárgyalásokon a meghatározásra kerülő mértékben hagyásfák (hagyásfa csoportok) visszahagyását kérjük előírni. A vizes élőhelyek, környezetében egy famagasság sugarú körben, illetve a közutak és pihenőhelyek mentén legalább egy famagasság szélességű terület védősáv jelleggel tartandó meg. **A visszahagyandó fák, facsoportok, erdőfoltok és sávok** kijelölése során az állékonyság, valamint az általános ökológiai és tájésképikai igények kielégítése mellett figyelembe kell venni az egyedi természeti értékeket, illetve a védett növények élőhelyét.

1. 5. Az erdőfelújításra és állománynevelésre vonatkozó természetvédelmi előírások

- Minden lehetséges esetben, magról történő természetes felújítási módot kell alkalmazni. A **végvágás** esetén alapvető követelmény a körzeti erdőtervben (természetvédelmi kezelési tervben) előírásra kerülő célállománynak megfelelő fafajösszetételű, olyan sikerességű és megfelelő készültségű (méretű, korú) természetes újulat jelenléte, amely a társulás fennmaradását biztosítja.
- Mesterséges erdősítés csak helyi gyűjtésből származó szaporító anyag felhasználásával végezhető, de a teljes talaj-előkészítés alkalmazását kerülni kell.
- A nevelővágások során elegyes, több szintű állományok kialakítására kell törekedni.
- A **diverzitás növelése** érdekében az **őshonos szórvány elegy fa- és cserjefajok**, - köztük a pionír jellegű lágymombos fajok - kímélete és megőrzése kívánatos, ezért ezek megtartására, szükség szerint megsegítésére úgy az erdőművelési, mind a fahasználati munkák (nevelő vágások) tervezése során törekedni kell.

1. 6. A különleges termőhelyek és állománytípusok védelmére vonatkozó természetvédelmi előírások

- Olyan területeken, ahol a gyenge termőhely miatt gazdaságos erdészeti tevékenység amúgy sem folytatható, a sekély termőtalaj védelme, a teljes zavartalanság biztosítása, és a természetes ősi állapot fenntartása az alapvető cél. E területeken legfontosabb a terület háborítatlanságának biztosítása. Ennek megfelelően ezeken a területeken a természetes folyamatokra alapozott erdőkezelés egyeztethető össze a természetvédelmi érdekekkel.

1. 7. Egyes fafajokra, egyedekre vonatkozó természetvédelmi előírások

- A védett fajokon kívül, vad- és madárvédelmi szempontból, valamint a biológiai sokszínűség biztosítása érdekében a nevelő vágások során kíméletet érdemel az összes hazai vadgyümölcs faj.
- Lehetőség szerint meg kell őrizni **az odvas, a lábon száradt, a nagyon idős, a nagyméretű, valamint a különleges esztétikai értékű fákat**. Ezek jelenlétét kérjük az erdőrészlet leírólapok megjegyzés rovatában szerepeltetni.
- A **holt faanyag** ökológiai jelentősége miatt a földön legalább egy éve fekvő faanyag felkészítése nem tervezhető.

1. 8. Rétek, tisztások védelme

A rétek, tisztások értéke a védett fajok jelenlétén és tájéskészítési jelentőségükön túlmenően fajgazdagságukban és génbank funkciójukban van. Megőrzésük feltétlenül indokolt, melynek során az alábbi előírásokat be kell tartani:

- **Betelepítésük tilos!**

- Agrotechnikai eljárások alkalmazása (pl. vadföld kialakítása céljából történő gyepfeltörés, tárcsázás, felülvetés, szerves vagy szervetlen trágyázás) nem megengedett.

1. 9. Madárvédelem

- Szaporodási és utódnevelési időszakban, fokozottan védett madár és védett ragadozó madár fészke körül 400 m sugarú körben erdészeti tevékenység (a madarat zavaró, ennek következtében a költést, illetve az utódnevelést veszélyeztető semmilyen tevékenység) nem végezhető.
- A vegetációs időszakban végzett fakitermelés tilalma a madárvilág védelmét is szolgálja.
- Fekete gólya és a fokozottan védett ragadozó madár fajok fészkének 100 méteres körzetén belül tilos a fakitermelés folytatása!
- A jelenleg ismert fészkek helyét az erdőrészlet szintű tárgyaláson megadjuk, amelyet az erdőrészlet lap szöveges részében megjegyzésként szerepeltetni kell.

1. 10. A vadgazdálkodásra vonatkozó természetvédelmi előírások

A védett terület nagyvad-állományát az erdő természetes vadeltartó képességének szintjén kell tartani. A jelenlegi állomány létszám ezt jelentősen meghaladja, ezért a körzeti erdőtervbe kérjük beírni a következőket:

- a nagyvad-állománynak a természetes vadeltartó képesség szintjére történő apasztását minden eszközzel elő kell segíteni,
- védett természeti területen mesterséges takarmányozásra alapozva a nagyvad-állomány fenntartható létszáma nem növelhető,
- vadgazdálkodási létesítmények csak az illetékes természetvédelmi hatóság előzetes engedélye alapján telepíthetők.

Budapest, 2009. február 18.

Összeállította:

Csihar László

termvéd. tájegységvezető

Dobos Antal

osztályvezető

**VIDÉKFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM**

DR. FAZEKAS SÁNDOR
miniszter

Előadó: Szalai Károly

Ügyiratszám: XXIV/1131/4/2010.

Tárgy: Soponyai erdészeti tervezési
körzet körzeti erdőtervének
jóváhagyása

HATÁROZAT

A Fővárosi és Pest Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Erdészeti Igazgatósága által a **Soponyai erdészeti tervezési körzetbe** tartozó erdőkre 2009. évben készített körzeti erdőtervet

j ó v á h a g y o m,

egyben annak kiadását, valamint az Országos Erdőállomány Adattáron való átvezetését elrendelem.

A körzeti erdőterv érvényességi ideje: 2010. január 1-től 2019. december 31-ig terjed.

Határozatom ellen fellebbezésnek helye nincs. Jogszabálysértésre hivatkozással a határozat bírósági felülvizsgálata kérhető. A Fővárosi Bírósághoz címzett keresetlevelet személyesen vagy ajánlott postai küldeményként a Vidékfejlesztési Minisztérium Természeti Erőforrások Főosztályához (1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 11.) lehet benyújtani a határozatnak a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 78. § (10) bekezdése szerinti közlésétől számított harminc napon belül. A keresetlevél benyújtásának a döntés végrehajtására halasztó hatálya nincs, a keresetlevélben azonban a döntés végrehajtásának felfüggesztése kérhető.

INDOKOLÁS

A körzeti erdőterv az erdőtervezési egység területén található erdő-, és az erdőgazdálkodás célját közvetlenül szolgáló földterületek, valamint erdőállományok adatait a felvétel, illetve az érvénybelépés időpontjára vonatkozóan az előírt pontossággal tartalmazza.

Soponyai Körzet erdőterve 2010-2019

Tervjavaslatai és előírásai megfelelnek az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény (a továbbiakban: Evt.), az annak végrehajtásáról szóló 153/2009. (XI. 13.) FVM rendelet, valamint az erdőterv rendelet előkészítésének, és a körzeti erdőterv készítésének szabályairól szóló 11/2010. (II. 4.) FVM rendelet előírásainak, és az érvényben lévő erdőtervezési irányelveknek.

Határozatomat az Evt. 113. § (12) bekezdésében foglalt átmeneti rendelkezés értelmében az erdőről és az erdő védelméről szóló 1996. évi LIV. törvény 24. § (4) bekezdésében, az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 94. § e) és l) pontjában, valamint a 105. § d) pontjában foglalt felelősségi körömben és hatáskörömben eljárva, a Ket. 72. § (1) bekezdésében foglaltak szerint hoztam meg. A jogorvoslati lehetőség tekintetében a Ket. 108. § (1) bekezdése alapján rendelkeztem.

Budapest, 2010. október „¹⁰” „

Dr. Fazekas Sándor

2. Táblázatok, statisztikák a körzet teljes területére

2.1. Területi adatok

- 2.1.2. Helységhatáros területkimutatás**
- 2.1.3. Rendeltetések kimutatása – elsődleges és további rendeltetések együtt (Halmazott terület)**
- 2.1.4.A. Elsődleges rendeltetések területkimutatása**
- 2.1.4.B. További rendeltetések területkimutatása I.**
- 2.1.4.C. További rendeltetések területkimutatása II.**
- 2.1.5. Egyéb részletek területkimutatása**
- 2.1.6. Területváltozás a körzetben**

Helységhatáros területkimutatás

(területek hektárban)

Erdőterv 2.1.2.

Nyomtatás ideje: 2010. 07. 26.

Soponyai körzet (1723/8/2009 sz. ügy)

Iroda: 1 Budapesti ETI

Helység		E r d ő r é s z l e t e k				Egyéb részletek	Mind- összesen
Kód	Név	Védelmi	Gazdasági	Közjóléti	Összesen		
2528	Aba	117,53	301,89	4,17	423,59	4,37	427,96
2529	Csösz	6,17	42,97		49,14	0,25	49,39
2530	Dég	75,67	10,10		85,77		85,77
2531	Enying	142,67	162,99		305,66	2,64	308,30
2532	Igar	147,13	151,73		298,86	4,08	302,94
2533	Káloz	22,25	94,40	7,47	124,12		124,12
2534	Kisláng	24,97	57,96		82,93	0,83	83,76
2535	Lajoskomárom	192,32	86,38	4,32	283,02		283,02
2536	Lepsény	22,45	16,42		38,87	0,98	39,85
2537	Mátyásdomb	20,34	28,73	1,07	50,14	0,08	50,22
2538	Mezőkomárom	60,18	59,33		119,51		119,51
2539	Mezőszentgyörgy	12,12	42,32		54,44		54,44
2540	Mezőszilas	121,15	213,06		334,21	11,11	345,32
2542	Sárkeresztúr	42,24	25,04		67,28	0,49	67,77
2543	Sárszentágota	8,46	9,11		17,57		17,57
2544	Soponya	128,08	15,03		143,11	0,82	143,93
2545	Szabadhídvég	62,06	12,34		74,40		74,40
2546	Tác	80,42	70,11		150,53	1,30	151,83
2552	Füle	14,32	46,82		61,14	0,65	61,79
2565	Polgárdi	88,17	21,20		109,37		109,37
2604	Nádasdladány	69,44	437,84		507,28	16,57	523,85
Össz: 6	FEJÉR MEGYE	1.458,14	1.905,77	17,03	3.380,94	44,17	3.425,11
Mindösszesen:		1.458,14	1.905,77	17,03	3.380,94	44,17	3.425,11

Ez a táblázat csak az elsődleges rendeltetések szerint készül!

**Rendeltetések kimutatása – elsődleges és
további rendeltetések együtt
(Halmazott terület hektárban)***

Erdőterv 2.1.3.

Nyomtatás ideje: 2010. 07. 26.

Soponyai körzet (1723/8/2009 sz. ügy)

Iroda: 1 Budapesti ETI

Rendeltetések		Terület (ha)
<i>Védelmi rendeltetésű erdők</i>		
TV	Természetvédelmi	88,75
TAV	Talajvédelmi	897,65
MVE	Mezővédő	475,69
HON	Honvédelmi	
HAT	Határrendészeti - nemzetbiztonsági	
VÍZ	Vízvédelmi	5,09
GÁT	Partvédelmi	14,86
VGA	Vízgazdálkodási	
TLV	Településvédelmi	37,95
TÁJ	Tájképvédelmi	6,56
MŰV	Műtárgyvédelmi	6,94
GEN	Erdészeti génrezervátum	
ÖRV	Örökségvédelmi	42,42
BA	Bányászati	
NAT	Natura 2000	12,81
ARB	Erdészeti arborétum	
Védelmi rendeltetésű erdők összesen:		1.588,72
<i>Gazdasági rendeltetésű erdők</i>		
FT	Faanyagtermelő	2.052,82
SZA	Szaporítóanyag termelő	
VK	Vadaskert	
GOM	Földalatti gomba termelő	
Gazdasági rendeltetésű erdők összesen:		2.052,82
<i>Közzélégi rendeltetésű erdők</i>		
GYE	Gyógyerdő	
PA	Parkerdő	28,45
TAN	Tanerdő	
KÍ	Kísérleti erdő	
VP	Vadspark	
Közzélégi rendeltetésű erdők összesen:		28,45
Mindösszesen (halmazott erdőrésztlet terület):		3.669,99

* Az egyes szakhatóságok szakhatósági jogkörébe tartozó területek a három rendeltetés oszlopából összesítve.

Elsődleges rendeltetések területkimutatása**Erdőterv 2.1.4.A.**

Nyomtatás ideje: 2010. 07. 26.

Soponyai körzet (1723/8/2009 sz. ügy)

Iroda: 1 Budapesti ETI

Elsődleges rendeltetés*	Terület (ha)
<i>Védelmi rendeltetésű erdők</i>	
TV Természetvédelmi	88,75
TAV Talajvédelmi	854,68
MVE Mezővédő	432,45
HON Honvédelmi	
HAT Határrendészeti - nemzetbiztonsági	
VÍZ Vízvédelmi	0,59
GÁT Partvédelmi	11,46
VGA Vízgazdálkodási	
TLV Településvédelmi	24,25
TÁJ Tájképvédelmi	
MŰV Műtárgyvédelmi	6,94
GEN Erdészeti génrezervátum	
ÖRV Örökségvédelmi	39,02
BA Bányászati	
NAT Natura 2000	
ARB Erdészeti arborétum	
Védelmi rendeltetésű erdők összesen:	1.458,14
<i>Gazdasági rendeltetésű erdők</i>	
FT Faanyagtermelő	1.905,77
SZA Szaporítóanyag termelő	
VK Vadaskert	
GOM Földalatti gomba termelő	
Gazdasági rendeltetésű erdők összesen:	1.905,77
<i>Közfélzeti rendeltetésű erdők</i>	
GYE Gyógyerdő	
PA Parkerdő	17,03
TAN Tanerdő	
KÍ Kísérleti erdő	
VP Vadaspark	
Közfélzeti rendeltetésű erdők összesen:	17,03
Mindösszesen (erdőrészlet):	3.380,94

* A táblázat csak az elsődleges rendeltetések szerinti csoportosítást tartalmazza, ezért tájékoztató jellegű!

További rendeltetések területkimutatása I. Erdőterv 2.1.4.B.

Nyomtatás ideje: 2010. 07. 26.

Soponyai körzet (1723/8/2009 sz. ügy)

Iroda: 1 Budapesti ETI

Második helyen álló rendeltetés*		Terület (ha)
<i>Védelmi rendeltetésű erdők</i>		
TV	Természetvédelmi	
TAV	Talajvédelmi	39,97
MVE	Mezővédő	43,24
HON	Honvédelmi	
HAT	Határrendészeti - nemzetbiztonsági	
VÍZ	Vízvédelmi	4,50
GÁT	Partvédelmi	
VGA	Vízgazdálkodási	
TLV	Településvédelmi	11,22
TÁJ	Tájképvédelmi	6,56
MŰV	Műtárgyvédelmi	
GEN	Erdészeti génrezervátum	
ÖRV	Örökségvédelmi	3,40
BA	Bányászati	
NAT	Natura 2000	11,05
ARB	Erdészeti arborétum	
Védelmi rendeltetésű erdők összesen:		119,94
<i>Gazdasági rendeltetésű erdők</i>		
FT	Faanyagtermelő	142,81
SZA	Szaporítóanyag termelő	
VK	Vadaskert	
GOM	Földalatti gomba termelő	
Gazdasági rendeltetésű erdők összesen:		142,81
<i>Közfélzeti rendeltetésű erdők</i>		
GYE	Gyógyerdő	
PA	Parkerdő	5,94
TAN	Tanerdő	
KÍ	Kísérleti erdő	
VP	Vadspark	
Közfélzeti rendeltetésű erdők összesen:		5,94
Mindösszesen (erdőrészlet):		268,69

* A táblázat csak a második helyen álló rendeltetések szerinti csoportosítást tartalmazza, ezért tájékoztató jellegű !

További rendeltetések területkimutatása II. Erdőterv 2.1.4.C.

Nyomtatás ideje: 2010. 07. 26.

Soponyai körzet (1723/8/2009 sz. ügy)

Iroda: 1 Budapesti ETI

Harmadik helyen álló rendeltetés*	Terület (ha)
<i>Védelmi rendeltetésű erdők</i>	
TV Természetvédelmi	
TAV Talajvédelmi	3,00
MVE Mezővédő	
HON Honvédelmi	
HAT Határrendészeti - nemzetbiztonsági	
VÍZ Vízvédelmi	
GÁT Partvédelmi	3,40
VGA Vízgazdálkodási	
TLV Településvédelmi	2,48
TÁJ Tájképvédelmi	
MŰV Műtárgyvédelmi	
GEN Erdészeti génrezervátum	
ÖRV Örökségvédelmi	
BA Bányászati	
NAT Natura 2000	1,76
ARB Erdészeti arborétum	
Védelmi rendeltetésű erdők összesen:	10,64
<i>Gazdasági rendeltetésű erdők</i>	
FT Faanyagtermelő	4,24
SZA Szaporítóanyag termelő	
VK Vadaskert	
GOM Földalatti gomba termelő	
Gazdasági rendeltetésű erdők összesen:	4,24
<i>Közfélleti rendeltetésű erdők</i>	
GYE Gyógyerdő	
PA Parkerdő	5,48
TAN Tanerdő	
KÍ Kísérleti erdő	
VP Vadaspark	
Közfélleti rendeltetésű erdők összesen:	5,48
Mindösszesen (erdőrészlet):	20,36

* A táblázat csak a harmadik helyen álló rendeltetések szerinti csoportosítást tartalmazza, ezért tájékoztató jellegű !

Egyéb részletek területkimutatása
Erdőgazdálkodási tevékenységet közvetlenül szolgáló területek

Nyomtatás ideje: 2010. 07. 26.

Erdőterv 2.1.5.

Soponyai körzet (1723/8/2009 sz. ügy)

Iroda: 1 Budapesti ETI

Térképi jel és megnevezés		Terület hektár
CS	Csemetekert, dugványtelep	
BV	Bot, vessző és díszítőgally termelést szolgáló terület	
KT	Karácsonyfatelep	
KI	Kísérleti célú faállomány	
NY	Nyiladék és vezeték védősávja (ha 6 m-nél szélesebb)	20,66
TI	Erdei tisztás	13,49
TN	Kopár, terméketlen	0,30
RA	Rakodó és készletező hely	
VF	Vadfold	
VI	Erdei vízfolyás és erdei tó	0,20
CE	Cserjés	7,56
Erdészeti létesítményhez tartozó területek összesen		1,96
ebből		
ÚT	Állandó jellegű erdészeti magánút	0,72
VA	Erdei vasút	
ÉP	Erdei épület	
MV	Mesterségesen kialakított vízfelületek (tározó, csatorna)	
EY	Egyéb erdészeti létesítményhez tartozó terület	1,24
Egyéb részletek összesen:		44,17

2.1.6. Területváltozás a körzetben

Vonatkozás éve	Védelmi	Gazdasági	Eü. - Szoc. turisztikai	Összes erdőrészlet	Egyéb részletek területe	Összes terület
	elsődleges rendeltetésű erdők					
	h e k t á r					
2000. körzet erdőszet nélkül	1498,2	1989,4	18,5	3506,1	51,5	3557,6
2000. erdőszet	1040,6	1691,2	39,7	2771,5	1352,7	4124,2
2000. Összes	2538,8	3680,6	58,2	6277,6	1404,2	7681,8
2010. körzet erdőszet nélkül	1.458,14	1.905,77	17,03	3.380,94	44,17	3.425,11
2010 erdőszet	1452,43	1426,28	7,92	2886,63	864,72	3751,35
2010. Összes:	2910,57	3332,05	24,95	6267,57	908,89	7176,46

A táblázat csak az elsődleges rendeltetések szerinti csoportosítást tartalmazza.

A 2.1.7. és 2.1.8. sz. táblázat a 4. fejezetben, a részletes területelszámolás pedig a mellékletben található.

2.2. Termőhelyi adatok

2.2.1. Termőhelytípus-változatok megoszlása

2.2.2. Faállománytípusok klímák szerint

Termőhelytípus-változatok megoszlása

Nyomtatás ideje: 2010. 07. 26.

Terület hektár

Erdőterv 2.2.1.

Soponyai körzet (1723/8/2009 sz. ügy)

Iroda: 1 Budapesti ETI

H i d r o l ó g i a i v i s z o n y o k										
Genetikai talajtípus	Termő-réteg mélység	Fizikai talaj-féleség	Többször- vízhatástól független	Változó vízellátású	Szivárgó-vízű	Időszakos vízhatású	Állandó vízhatású	Felszínig nedves	Vízzel borított	Összesen
Kocsánytalan-tölgyes, illetve cseres klíma										
230 LH	KMÉ	V	4,09							4,09
450 BFÖLD	KMÉ	V	25,91							25,91
490 KMBE	SE	V	7,19							7,19
	KMÉ	V	116,10							116,10
710 TR	KMÉ	V	14,20							14,20
Klíma összesen:			167,49							167,49
Erdőssztyepp klíma										
110 SZV	SE	TÖ	4,01							4,01
		DH	10,43							10,43
120 KV	SE	TÖ	10,51							10,51
130 FV	SE	V	67,13	1,08						68,21
150 HH	ISE	H	0,59							0,59
	SE	H	5,43							5,43
	KMÉ	H	18,95			3,14				22,09
	MÉ	H	157,14							157,14
	IMÉ	H	12,14							12,14
210 NYÖ	SE	V		0,35						0,35
	KMÉ	V				4,91	3,56			8,47
220 HÖ	KMÉ	V				0,52				0,52
	MÉ	V				1,21				1,21
230 LH	SE	V	5,74							5,74
	KMÉ	V	2,62			1,99				4,61
310 HK	SE	V	30,87							30,87
	KMÉ	V	13,55							13,55
450 BFÖLD	SE	V	6,95							6,95
	KMÉ	V	125,30							125,30
	MÉ	V	24,43							24,43
460 RBE	MÉ	H	29,49							29,49
480 CSBE	SE	V	408,56							408,56
	KMÉ	H	1,82							1,82
		V	335,89							335,89
490 KMBE	SE	H	5,83							5,83
		V	222,32							222,32
	KMÉ	H	14,90							14,90
		V	242,49							242,49
	MÉ	V	5,54							5,54
510 KCS	SE	V	8,58							8,58
	KMÉ	HV	0,98							0,98
		V	63,72							63,72
	MÉ	V	10,03							10,03
520 MLCS	KMÉ	V	5,13			11,74				16,87
	MÉ	V	7,30							7,30
530 RCS	SE	V	25,13	5,67		5,87				36,67
	KMÉ	H	21,51	0,44						21,95
		V	250,59			110,21	0,88			361,68
	MÉ	V	5,21			4,53				9,74

Termőhelytípus-változatok megoszlása

Nyomtatás ideje: 2010. 07. 26.

Terület hektár

Erdőterv 2.2.1.

Soponyai körzet (1723/8/2009 sz. ügy)

Iroda: 1 Budapesti ETI

H i d r o l ó g i a i v i s z o n y o k										
Genetikai talajtípus	Termő-réteg mélység	Fizikai talaj-féleség	Többlet-vízhatástól független	Változó vízellátású	Szivárgó-vízű	Időszakos vízhatású	Állandó vízhatású	Felszínig nedves	Vízzel borított	Összesen
Erdőssztyepp klíma										
530 RCS	MÉ	A	11,39							11,39
540 ÖCS	KMÉ	H	1,18							1,18
	MÉ	H	5,40							5,40
550 CSJH	KMÉ	H	2,10							2,10
	MÉ	H	3,05							3,05
710 TR	SE	V	81,93	15,56		10,04	0,59			108,12
		AV				1,97				1,97
		A	6,59							6,59
	KMÉ	H	25,55							25,55
		HV				0,62				0,62
		V	216,70	70,63		123,42	18,11			428,86
		AV	1,06			63,11				64,17
		A		1,86						1,86
	MÉ	H	5,34			1,34				6,68
		V	19,68	4,91		32,44				57,03
		AV				9,54				9,54
740 SZCR	SE	V	9,74	34,38						44,12
		AV		8,15						8,15
750 ÖR	KMÉ	V				0,34	2,77			3,11
760 LR	KMÉ	V					13,80	1,93		15,73
	MÉ	H					2,75			2,75
		V					5,65			5,65
820 SL	KMÉ	V					5,19	14,46		19,65
		A					3,75	1,55		5,30
910 RETIE	KMÉ	V	10,00			13,50				23,50
930 LHE	KMÉ	V	9,62		13,34					22,96
	MÉ	V			10,76	0,51				11,27
	IMÉ	V			0,24					0,24
Klíma összesen:			2.570,14	143,03	24,34	400,95	57,05	17,94		3.213,45
Összesen:			2.737,63	143,03	24,34	400,95	57,05	17,94		3.380,94

Faállománytípusok klímák szerint

Nyomtatás ideje: 2010. 07. 26.

Terület hektár

Erdőterv 2.2.2.

Soponyai körzet (1723/8/2009 sz. ügy)

Iroda: 1 Budapesti ETI

Faállomány típus	Bükkös klíma terület	Bükkös klíma %	Gy-tölgyes klíma terület	Gy-tölgyes klíma %	K t t klíma terület	K t t klíma %	Erdőssztyepp klíma terület	Erdőssztyepp klíma %	Összesen terület	Összesen %
Bükkös										
Gy-tölgyes										
Kt.tölgyes										
Ks.tölgyes					4,89	2,9	213,31	6,6	218,20	6,5
Cseres							183,98	5,7	183,98	5,4
Mo.tölgyes										
Akácos					93,54	55,8	1.741,16	54,2	1.834,70	54,3
Gyertyános							1,59		1,59	
Juharos							34,24	1,1	34,24	1,0
Kőrises							290,30	9,0	290,30	8,6
Ek.lombos					5,50	3,3	322,21	10,0	327,71	9,7
N.nyár - n. fűz					48,32	28,8	246,80	7,7	295,12	8,7
Hazai nyáras					0,73	0,4	94,31	2,9	95,04	2,8
Fűzes							3,80	0,1	3,80	0,1
Égeres							5,77	0,2	5,77	0,2
Hársas							3,59	0,1	3,59	0,1
Nyíres							0,59		0,59	
El.lombos							2,06	0,1	2,06	0,1
Erdeifenyves					14,51	8,7	36,98	1,2	51,49	1,5
Feketefenyves							32,35	1,0	32,35	1,0
Lucfenyves							0,41		0,41	
Egyéb fenyves										
Összesen:					167,49	100,0	3.213,45	100,0	3.380,94	100,0

2.3. Állapot adatok

2.3.1. Korosztály táblázatok

Korosztály táblázatok fafajonként terület hektárban

(faanyagtermelést szolgáló, különleges, összesen)

Korosztály táblázatok fafajonként fakészlet köbméterben

(faanyagtermelést szolgáló, különleges, összesen)

2.3.2.A. Vágásos erdők - korosztály táblázat fafajonként

(Terület hektárban és fakészlet köbméterben)

2.3.2.C. Nem vágásos (szálaló) erdők - korosztály táblázat fafajonként

(Terület hektárban és fakészlet köbméterben)

2.3.2.D. Faanyagtermelést nem szolgáló erdők - korosztály táblázat fafajonként

(Terület hektárban és fakészlet köbméterben)

2.3.3. Faállománytípusok megoszlása fatermőképességi csoportok szerint

2.3.4. Vágásérettségi korokhoz tartozó terület fajok szerint

(faanyagtermelést szolgáló, különleges erdők és összesen bontásban)

2.3.5. Vágásérettségi csoportok területe fajok szerint 100 évre

(faanyagtermelést szolgáló, különleges erdők és összesen bontásban)

2.3.6. Vágásérettségi csoportok terület és fakészlet adatai fajok szerint 30 évre

(faanyagtermelést szolgáló, különleges erdők és összesen bontásban)

2.3.7. Záródás minősítése faállomány-típusonként

2.3.8. Erdőterület megoszlása károsítók szerint

2.3.9. Egészségi állapot fajokcsoportonként

2.3.10. Állapotadatok változásának áttekintő táblázata

2.3.11. Fajok terület- és fakészlet adatainak változása

2.3.12. Fajok átlagos vágásérettségi korának változása

Terület hektár

Soponyai körzet (1723/8/2009 sz. ügy)

Erdőterv 2.3.1.

FAANYAGTERMELÉST SZOLGÁLÓ ERDŐK (elsődleges rendeltetés szerint)[illegible]

Terület hektár

Soponyai körzet (1723/8/2009 sz. ügy)

Iroda: 1 Budapesti ETI

Erdőterv 2.3.1.

KÜLÖNLEGES ERDŐK (elsődleges rendeltetés szerint)

[illegible]

Terület hektár

Soponyai körzet (1723/8/2009 sz. ügy)

Iroda: 1 Budapesti ETI

Erdőterv 2.3.1.

ÖSSZESEN

[illegible]

Korosztály táblázat fafajonként

Fakészlet köbméterben

Erdőterv 2.3.1.

Nyomatás ideje: 2010. 07. 26.

Soponyai körzet (1723/8/2009 sz. ügy)

Iroda: 1 Budapesti ETI

FAANYAGTERMELÉST SZOLGÁLÓ ERDŐK (elsődleges rendeltetés szerint)

Fafaj	1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-	Összesen	%
Kst m	25	277	785	1.194	4.175	8.536	3.858	2.056	752	3.756	1.108	26.522	11,3
Kst s					341	180		292	711			1.524	0,6
Ktt m													
Ktt s													
Et					15				109		39	163	0,1
T össz	25	277	785	1.194	4.531	8.716	3.858	2.348	1.572	3.756	1.147	28.209	12,0
Cs m	92	27	1.038	1.239	1.482	1.337	2.016	8.478	2.830	592	653	19.784	8,4
Cs s			749	272	416	836		2.207	4.719			9.199	3,9
Cs össz	92	27	1.787	1.511	1.898	2.173	2.016	10.685	7.549	592	653	28.983	12,3
Bükk m													
Bükk s													
B össz													
Gyertyán		175										175	0,1
Akác m	940	1.194	10.121	6.339	9.633	1.478						29.705	12,6
Akác s	440	13.517	9.453	10.096	4.920	5.044	363					43.833	18,6
A össz	1.380	14.711	19.574	16.435	14.553	6.522	363					73.538	31,3
Juhar	60	955	3.164	1.926	2.024	947	39	252		148		9.515	4,0
Szil	5	226	860	605	442	480						2.618	1,1
Kőris	279	1.392	5.069	3.746	6.490	6.071	2.867	5.688	725	79		32.406	13,8
EKL	143	2.185	2.406	3.057	4.613	2.310	834	1.726	36			17.310	7,4
J-EKL össz	487	4.758	11.499	9.334	13.569	9.808	3.740	7.666	761	227		61.849	26,3
NNY	267	4.753	920	13.214	2.246	667						22.067	9,4
HNY	812	153	810	1.113	478	246						3.612	1,5
NY össz	1.079	4.906	1.730	14.327	2.724	913						25.679	10,9
Fűz		58	421	120		16						615	0,3
Éger				866	154	3		18				1.041	0,4
Hárs		92		113	286							491	0,2
ELL		60	309	56		15		74				514	0,2
Fűz-ELL ö		210	730	1.155	440	34		92				2.661	1,1
EF			1.139	4.069	2.952	25						8.185	3,5
FF			141	344	3.614	1.223	111	156	61			5.650	2,4
LF			100									100	
VF													
EGYF													
F össz			1.380	4.413	6.566	1.248	111	156	61			13.935	5,9
Összes	3.063	25.064	37.485	48.369	44.281	29.414	10.088	20.947	9.943	4.575	1.800	235.029	100,0

Korosztály táblázat fafajonként													
Fakészlet köbméterben												Erdőterv 2.3.1.	
Nyomtatás ideje: 2010. 07. 26.													
Soponyai körzet (1723/8/2009 sz. ügy)													
Iroda: 1 Budapesti ETI													
KÜLÖNLEGES ERDŐK (elsődleges rendeltetés szerint)													
Fafaj	1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-	Összesen	%
Kst m	36	3	84	438	1.845	1.176	78	436	94	183		4.373	2,7
Kst s						95			202	57	82	436	0,3
Ktt m													
Ktt s													
Et								99	50	24	34	207	0,1
T össz	36	3	84	438	1.845	1.271	78	535	346	264	116	5.016	3,1
Cs m		138	233		21	538		1.422	36			2.388	1,5
Cs s								1.176	1.298	235	189	2.898	1,8
Cs össz		138	233		21	538		2.598	1.334	235	189	5.286	3,3
Bükk m													
Bükk s													
B össz													
Gyertyán											30	30	
Akác m	241	1.844	5.166	3.442	12.409	4.169	69					27.340	17,1
Akác s	273	7.620	9.695	10.974	7.876	11.142						47.580	29,8
A össz	514	9.464	14.861	14.416	20.285	15.311	69					74.920	46,9
Juhar	20	967	1.427	1.591	611	533	79	228				5.456	3,4
Szil	3	666	1.091	807	734	368	7					3.676	2,3
Kőris	104	1.404	1.373	2.475	9.146	7.227	1.431	1.904	191	275	144	25.674	16,1
EKL	161	2.630	3.786	3.399	4.845	4.938	194		104	150		20.207	12,7
J-EKL össz	288	5.667	7.677	8.272	15.336	13.066	1.711	2.132	295	425	144	55.013	34,5
NNY	28	205	1.211	425	2.267	150						4.286	2,7
HNY	464	133	1.617	1.181	868	293						4.556	2,9
NY össz	492	338	2.828	1.606	3.135	443						8.842	5,5
Fűz		13		211	215	52		17				508	0,3
Éger					29	14						43	
Hárs			39	128	479	174						820	0,5
ELL		159	169	175	357	181			45			1.086	0,7
Fűz-ELL ö		172	208	514	1.080	421		17	45			2.457	1,5
EF			377	1.867	447							2.691	1,7
FF			373	133	2.754	1.601		249	36	71		5.217	3,3
LF			47	122								169	0,1
VF													
EGYF													
F össz			797	2.122	3.201	1.601		249	36	71		8.077	5,1
Összes	1.330	15.782	26.688	27.368	44.903	32.651	1.858	5.531	2.056	995	479	159.641	100,0

Korosztály táblázat fafajonként

Fakészlet köbméterben

Erdőterv 2.3.1.

Nyomtatás ideje: 2010. 07. 26.

Soponyai körzet (1723/8/2009 sz. ügy)

Iroda: 1 Budapesti ETI

ÖSSZESEN

Fafaj	1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-	Összesen	%
Kst m	61	280	869	1.632	6.020	9.712	3.936	2.492	846	3.939	1.108	30.895	7,8
Kst s					341	275		292	913	57	82	1.960	0,5
Ktt m													
Ktt s													
Et					15			99	159	24	73	370	0,1
T össz	61	280	869	1.632	6.376	9.987	3.936	2.883	1.918	4.020	1.263	33.225	8,4
Cs m	92	165	1.271	1.239	1.503	1.875	2.016	9.900	2.866	592	653	22.172	5,6
Cs s			749	272	416	836		3.383	6.017	235	189	12.097	3,1
Cs össz	92	165	2.020	1.511	1.919	2.711	2.016	13.283	8.883	827	842	34.269	8,7
Bükk m													
Bükk s													
B össz													
Gyertyán		175									30	205	0,1
Akác m	1.181	3.038	15.287	9.781	22.042	5.647	69					57.045	14,5
Akác s	713	21.137	19.148	21.070	12.796	16.186	363					91.413	23,2
A össz	1.894	24.175	34.435	30.851	34.838	21.833	432					148.458	37,6
Juhar	80	1.922	4.591	3.517	2.635	1.480	118	480		148		14.971	3,8
Szil	8	892	1.951	1.412	1.176	848	7					6.294	1,6
Kóris	383	2.796	6.442	6.221	15.636	13.298	4.298	7.592	916	354	144	58.080	14,7
EKL	304	4.815	6.192	6.456	9.458	7.248	1.028	1.726	140	150		37.517	9,5
J-EKL össz	775	10.425	19.176	17.606	28.905	22.874	5.451	9.798	1.056	652	144	116.862	29,6
NNY	295	4.958	2.131	13.639	4.513	817						26.353	6,7
HNY	1.276	286	2.427	2.294	1.346	539						8.168	2,1
NY össz	1.571	5.244	4.558	15.933	5.859	1.356						34.521	8,7
Fűz		71	421	331	215	68		17				1.123	0,3
Éger				866	183	17		18				1.084	0,3
Hárs		92	39	241	765	174						1.311	0,3
ELL		219	478	231	357	196		74	45			1.600	0,4
Fűz-ELL ö		382	938	1.669	1.520	455		109	45			5.118	1,3
EF			1.516	5.936	3.399	25						10.876	2,8
FF			514	477	6.368	2.824	111	405	97	71		10.867	2,8
LF			147	122								269	0,1
VF													
EGYF													
F össz			2.177	6.535	9.767	2.849	111	405	97	71		22.012	5,6
Összes	4.393	40.846	64.173	75.737	89.184	62.065	11.946	26.478	11.999	5.570	2.279	394.670	100,0

Terület hektár

Soponyai körzet (1723/8/2009 sz. ügy)

Erdőterv 2.3.2.A

[illegible]

Vágásos erdők
Korosztály táblázat fajokként
Fakészlet köbméterben

Erdőterv 2.3.2.A

Nyomtatás ideje: 2010. 07. 26.
Soponyai körzet (1723/8/2009 sz. ügy)
Iroda: 1 Budapesti ETI

Fafaj	1-40	41-60	61-80	81-100	101-120	121-140	141-160	161-	Összesen	%	Folyó- növedék m ³ /év	Átlagnö- vekmény m ³ /év
Kst m	2.842	15.732	6.428	4.785	969	139			30.895	7,9	934	563
Kst s		616	292	913	82				1.903	0,5	33	28
Ktt m												
Ktt s												
Et		15	99	159	73				346	0,1	1	3
T össz	2.842	16.363	6.819	5.857	1.124	139			33.144	8,5	968	594
Cs m	2.767	3.378	11.916	3.458	653				22.172	5,7	578	382
Cs s	1.021	1.252	3.383	6.056	189				11.901	3,0	128	178
Cs össz	3.788	4.630	15.299	9.514	842				34.073	8,7	706	560
Bükk m												
Bükk s												
B össz												
Gyertyán	175				30				205	0,1	17	12
Akác m	28.921	27.660	69						56.650	14,4	2.722	1.857
Akác s	62.062	28.858	363						91.283	23,3	4.023	3.311
A össz	90.983	56.518	432						147.933	37,7	6.745	5.168
Juhar	10.110	4.029	370	148					14.657	3,7	870	478
Szil	4.263	2.002	7						6.272	1,6	492	200
Kóris	15.842	28.496	11.552	1.270	144				57.304	14,6	2.869	1.408
EKL	17.682	16.625	2.754	290					37.351	9,5	2.464	1.108
J-EKL össz	47.897	51.152	14.683	1.708	144				115.584	29,5	6.695	3.194
NNY	21.023	5.330							26.353	6,7	1.034	923
HNY	6.108	1.857							7.965	2,0	699	433
NY össz	27.131	7.187							34.318	8,8	1.733	1.356
Fűz	823	140	17						980	0,2	52	33
Éger	866	200	18						1.084	0,3	31	27
Hárs	372	939							1.311	0,3	74	34
ELL	928	363	74	45					1.410	0,4	87	47
Fűz-ELL ö	2.989	1.642	109	45					4.785	1,2	244	141
EF	7.452	3.424							10.876	2,8	331	291
FF	991	9.192	516	168					10.867	2,8	219	231
LF	269								269	0,1	16	10
VF												
EGYF												
F össz	8.712	12.616	516	168					22.012	5,6	566	532
Összes	184.517	150.108	37.858	17.292	2.140	139			392.054	100,0	17.674	11.557

Korosztály táblázat fafajonként

Terület hektár

Soponyai körzet (1723/8/2009 sz. ügy)

[illegible]

Faanyagtermelést nem szolgáló erdők Korosztály táblázat fafajonként

Fakészlet köbméterben

Erdőterv 2.3.2.D

Nyomtatás ideje: 2010. 07. 26.

Soponyai körzet (1723/8/2009 sz. ügy)

Iroda: 1 Budapesti ETI

Fafaj	1-40	41-60	61-80	81-100	101-120	121-140	141-160	161-	Összesen	%	Folyó- növedék m ³ /év	Átlagnö- vekmény m ³ /év
Kst m												
Kst s				57					57	2,2	1	1
Ktt m												
Ktt s												
Et				24					24	0,9		
T össz				81					81	3,1	1	1
Cs m												
Cs s				196					196	7,5	1	2
Cs össz				196					196	7,5	1	2
Bükk m												
Bükk s												
B össz												
Gyertyán												
Akác m	366	29							395	15,1	14	11
Akác s	6	124							130	5,0	2	3
A össz	372	153							525	20,1	16	14
Juhar		86	228						314	12,0	6	5
Szil		22							22	0,8	1	1
Kóris		438	338						776	29,7	25	14
EKL	85	81							166	6,3	9	3
J-EKL össz	85	627	566						1.278	48,9	41	23
NNY												
HNY	175	28							203	7,8	4	6
NY össz	175	28							203	7,8	4	6
Fűz		143							143	5,5	3	3
Éger												
Hárs												
ELL		190							190	7,3	6	4
Fűz-ELL ö		333							333	12,7	9	7
EF												
FF												
LF												
VF												
EGYF												
F össz												
Összes	632	1.141	566	277					2.616	100,0	72	53

Faállománytípusok megoszlása fatermőképességi csoportok szerint

Nyomtatás ideje: 2010. 07. 26.

Terület hektár

Erdőterv 2.3.3.

Soponyai körzet (1723/8/2009 sz. ügy)

Iroda: 1 Budapesti ETI

E l s ő d l e g e s r e n d e l t e t é s

Faállomány		Faanyagtermelést szolgáló erdőkben				Különleges erdőkben				Összes erdőkben			
típus		Jó	Közepes	Gyenge	Összes	Jó	Közepes	Gyenge	Összes	Jó	Közepes	Gyenge	Összes
Bükkös	ha												
	%												
Gy-Tölgyes	ha												
	%												
Kt.tölgyes	ha												
	%												
Ks.tölgyes	ha	8,61	156,38	4,77	169,76	1,02	24,62	2,63	28,27	9,63	181,00	7,40	198,03
	%	5,1	92,1	2,8	85,7	3,6	87,1	9,3	14,3	4,9	91,4	3,7	100,0
Cseres	ha	2,10	153,80	1,07	156,97		14,92	4,66	19,58	2,10	168,72	5,73	176,55
	%	1,3	98,0	0,7	88,9		76,2	23,8	11,1	1,2	95,6	3,2	100,0
Mo.tölgyes	ha												
	%												
Akác	ha		807,63	18,53	826,16	7,57	857,51	64,00	929,08	7,57	1.665,14	82,53	1.755,24
	%		97,8	2,2	47,1	0,8	92,3	6,9	52,9	0,4	94,9	4,7	100,0
Gyertyános	ha		1,59		1,59						1,59		1,59
	%		100,0		100,0						100,0		100,0
Juharos	ha		23,07		23,07		10,59		10,59		33,66		33,66
	%		100,0		68,5		100,0		31,5		100,0		100,0
Kóris	ha	20,00	156,29	2,26	178,55	13,39	90,48	0,69	104,56	33,39	246,77	2,95	283,11
	%	11,2	87,5	1,3	63,1	12,8	86,5	0,7	36,9	11,8	87,2	1,0	100,0
Ek.lombos	ha	0,83	101,38	3,45	105,66		160,45	36,08	196,53	0,83	261,83	39,53	302,19
	%	0,8	95,9	3,3	35,0		81,6	18,4	65,0	0,3	86,6	13,1	100,0
N.nyár-n.fűz	ha	1,79	169,16	7,00	177,95		24,82	0,15	24,97	1,79	193,98	7,15	202,92
	%	1,0	95,1	3,9	87,7		99,4	0,6	12,3	0,9	95,6	3,5	100,0
Hazai nyáras	ha	3,11	41,98		45,09		33,00	2,48	35,48	3,11	74,98	2,48	80,57
	%	6,9	93,1		56,0		93,0	7,0	44,0	3,9	93,1	3,1	100,0
Fűz	ha		3,21		3,21		0,59		0,59		3,80		3,80
	%		100,0		84,5		100,0		15,5		100,0		100,0
Éger	ha	3,56	0,92		4,48					3,56	0,92		4,48
	%	79,5	20,5		100,0					79,5	20,5		100,0
Hárs	ha		2,84		2,84		0,75		0,75		3,59		3,59
	%		100,0		79,1		100,0		20,9		100,0		100,0
Nyíres	ha		0,59		0,59						0,59		0,59
	%		100,0		100,0						100,0		100,0
El.lombos	ha												
	%												
Erdeifenyves	ha		36,46		36,46		12,05		12,05		48,51		48,51
	%		100,0		75,2		100,0		24,8		100,0		100,0
Feketefenyves	ha		6,63		6,63		21,56	1,26	22,82		28,19	1,26	29,45
	%		100,0		22,5		94,5	5,5	77,5		95,7	4,3	100,0
Lucfenyves	ha		0,41		0,41						0,41		0,41
	%		100,0		100,0						100,0		100,0
Egyéb fenyves	ha												
	%												
ÖSSZESEN	ha	40,00	1.662,34	37,08	1.739,42	21,98	1.251,34	111,95	1.385,27	61,98	2.913,68	149,03	3.124,69
	%	2,3	95,6	2,1	55,7	1,6	90,3	8,1	44,3	2,0	93,2	4,8	100,0
ÜRES	ha				166,35				89,90				256,25
MINDÖSSZESEN	ha				1.905,77				1.475,17				3.380,94
	%				56,4				43,6				100,0

Terület hektárban

Erdőterv 2.3.4.

Fafaj	V á g á s é r e t t s é g i k o r o k										Átl.				
	-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-	Összesen vékor	
Kst m		0,28	0,30		0,15	15,10	20,11	52,75	49,32	7,15	2,60		0,40	148,16	89
Kst s				0,76	0,10		1,64	1,73	2,11					6,34	81
Ktt m															
Ktt s															
Et							1,31							1,31	80
T össz		0,28	0,30	0,76	0,25	15,10	23,06	54,48	51,43	7,15	2,60		0,40	155,81	89
Cs m					0,33	8,88	85,94	6,64	6,14	0,28				108,21	80
Cs s		0,31	1,26	0,43	0,55	2,96	21,32	12,79						39,62	77
Cs össz		0,31	1,26	0,43	0,88	11,84	107,26	19,43	6,14	0,28				147,83	80
Bükk m															
Bükk s															
B össz															
Gyertyán					1,59									1,59	60
Akác m	1,18	8,93	265,67	18,21	6,17	6,01	13,51	0,19						319,87	37
Akác s	20,86	53,65	310,51	54,74	8,48	9,63	1,28	0,21						459,36	33
A össz	22,04	62,58	576,18	72,95	14,65	15,64	14,79	0,40						779,23	35
Juhar	5,91	4,18	9,36	2,80	2,73	7,49	15,86	4,54	1,72					54,59	46
Szil	0,02	1,13	2,73	1,18	3,55	2,55	6,88	0,57	3,19					21,80	61
Kőris	1,86	1,26	12,47	7,25	12,01	39,59	64,55	19,36	4,17					162,52	65
EKL	1,07	5,80	43,68	15,50	26,60	13,28	17,18	1,56	0,52					125,19	47
J-EKL össz	8,86	12,37	68,24	26,73	44,89	62,91	104,47	26,03	9,60					364,10	54
NNY	15,99	123,01	30,03	2,20	2,11	2,95	0,58							176,87	29
HNY	0,79	2,50	33,28	4,98	3,37	1,31								46,23	38
NY össz	16,78	125,51	63,31	7,18	5,48	4,26	0,58							223,10	31
Füz				3,85	0,31	0,14								4,30	51
Éger		0,17	0,92	0,14	2,35		0,05							3,63	49
Hárs				0,73		1,11	1,03							2,87	66
ELL		0,64	1,59	0,05	0,59		0,28							3,15	39
Füz-ELL ö		0,81	2,51	4,77	3,25	1,25	1,36							13,95	49
EF				2,45	12,35	17,73	1,35							33,88	65
FF				1,88	7,93	8,2									

Terület hektárban

Soponyai körzet (1723/8/2009 sz. ügy)

Erdőterv 2.3.4.

KÜLÖNLEGES ERDŐK (elsődleges rendeltetés szerint)

Fafaj	-20	21-30	31-40	41-50	V á g á s é r e t t s é g i				k o r o k				131-	Összesen vékor	Átl.
Kst m				0,04	2,26	1,03	14,11	6,88	2,25	0,93	0,10			27,60	82
Kst s						0,39				1,78				2,17	100
Ktt m															
Ktt s															
Et							0,70	0,27		0,19				1,16	86
T össz				0,04	2,26	1,42	14,81	7,15	2,25	2,90	0,10			30,93	83
Cs m	0,67		0,24		3,13	2,14	5,00	1,13	0,15	2,27				14,73	62
Cs s							6,49	3,54		1,14				11,17	84
Cs össz	0,67		0,24		3,13	2,14	11,49	4,67	0,15	3,41				25,90	70
Bükk m															
Bükk s															
B össz															
Gyertyán										0,19				0,19	110
Akác m	1,41	10,02	168,23	84,12	11,29	1,98	6,15	0,09						283,29	41
Akác s	20,14	55,30	265,79	176,19	24,35	8,03	0,78							550,58	36
A össz	21,55	65,32	434,02	260,31	35,64	10,01	6,93	0,09						833,87	38
Juhar	1,36	2,64	6,95	11,01	5,27	4,81	2,19	0,16						34,39	45
Szil	2,21	2,67	11,35	14,49	8,03	2,49	0,05							41,29	41
Kőris	6,72	1,75	8,19	20,47	15,67	47,26	16,49	8,36	0,99	0,48				126,38	51
EKL	14,79	5,74	49,36	64,49	19,38	7,20	4,19	1,27						166,42	38
J-EKL össz	25,08	12,80	75,85	110,46	48,35	61,76	22,92	9,79	0,99	0,48				368,48	43
NNY	1,59	3,26	15,42	3,87	1,36	0,31	2,96							28,77	38
HNY	0,02		18,95	7,26	5,17	0,60	1,31							33,31	43
NY össz	1,61	3,26	34,37	11,13	6,53	0,91	4,27							62,08	40
Füz			0,31	0,37	0,82		0,27							1,77	52
Éger					0,10	0,11								0,21	65
Hárs		0,30			1,51	1,42	0,11							3,34	56
ELL	0,61	0,15	1,45	2,83	0,11	1,66	0,26	0,37						7,44	38
Füz-ELL ö	0,61	0,45	1,76	3,20	2,54	3,19	0,64	0,37						12,76	44
EF			0,17	1,34	5,29	2,31	2,68							11,79	63
FF			0,99	3,89	11,39	0,86	3,25	0,21	0,11					20,70	58
LF				0,15	0,56									0,71	53
VF															
EGYF															
F össz			1,16	5,38	17,24	3,17	5,93	0,21	0,11					33,20	60
Összes	49,52	81,83	547,40	390,52	115,69	82,60	66,99	22,28	3,50	6,98	0,10			1.367,41	40
Üres														89,90	
Vágásos üzemmód teljes korlátozás															
Mindösszes														1.457,31	99

Terület hektárban

Soponyai körzet (1723/8/2009 sz. ügy)

ÖSSZESEN

Erdőterv 2.3.4.

Fafaj	-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-	Összesen vékor	Átl.
Kst m		0,28	0,30	0,04	2,41	16,13	34,22	59,63	51,57	8,08	2,70		0,40	175,76	88
Kst s				0,76	0,10	0,39	1,64	1,73	2,11	1,78				8,51	85
Ktt m															
Ktt s															
Et							2,01	0,27		0,19				2,47	83
T össz		0,28	0,30	0,80	2,51	16,52	37,87	61,63	53,68	10,05	2,70		0,40	186,74	88
Cs m	0,67		0,24		3,46	11,02	90,94	7,77	6,29	2,55				122,94	78
Cs s		0,31	1,26	0,43	0,55	2,96	27,81	16,33		1,14				50,79	79
Cs össz	0,67	0,31	1,50	0,43	4,01	13,98	118,75	24,10	6,29	3,69				173,73	78
Bükk m															
Bükk s															
B össz															
Gyertyán					1,59					0,19				1,78	63
Akác m	2,59	18,95	433,90	102,33	17,46	7,99	19,66	0,28						603,16	39
Akác s	41,00	108,95	576,30	230,93	32,83	17,66	2,06	0,21						1.009,94	35
A össz	43,59	127,90	1.010,20	333,26	50,29	25,65	21,72	0,49						1.613,10	36
Juhar	7,27	6,82	16,31	13,81	8,00	12,30	18,05	4,70	1,72					88,98	46
Szil	2,23	3,80	14,08	15,67	11,58	5,04	6,93	0,57	3,19					63,09	46
Kőris	8,58	3,01	20,66	27,72	27,68	86,85	81,04	27,72	5,16	0,48				288,90	58
EKL	15,86	11,54	93,04	79,99	45,98	20,48	21,37	2,83	0,52					291,61	41
J-EKL össz	33,94	25,17	144,09	137,19	93,24	124,67	127,39	35,82	10,59	0,48				732,58	48
NNY	17,58	126,27	45,45	6,07	3,47	3,26	3,54							205,64	30
HNY	0,81	2,50	52,23	12,24	8,54	1,91	1,31							79,54	40
NY össz	18,39	128,77	97,68	18,31	12,01	5,17	4,85							285,18	32
Füz			0,31	4,22	1,13	0,14	0,27							6,07	51
Éger		0,17	0,92	0,14	2,45	0,11	0,05							3,84	49
Hárs		0,30		0,73	1,51	2,53	1,14							6,21	60
ELL	0,61	0,79	3,04	2,88	0,70	1,66	0,54	0,37						10,59	38
Füz-ELL ö	0,61	1,26	4,27	7,97	5,79	4,44	2,00	0,37						26,71	46
EF			0,17	3,79	17,64	20,04	4,03							45,67	64
FF			0,99	5,77	19,32	9,13	4,35	0,40	0,26					40,22	60
LF				0,15	0,56		0,41							1,12	61
VF															
EGYF															
F össz			1,16	9,71	37,52	29,17	8,79	0,40	0,26					87,01	62
Összes	97,20	283,69	1.259,20	507,67	206,96	219,60	321,37	122,81	70,82	14,41	2,70		0,40	3.106,83	41
Üres														256,25	
Vágásos üzemmód teljes															
korlátozás															
Faanyagtermelést nem szolgáló és a nem vágásos (szálaló) üzemmódú erdők – részletes fafajbontást lásd a 2.3.2.C és D táblákban – összesen														17,86	
Mindösszes														3.380,94	

Terület hektárban

Erdőterv 2.3.5.

FAANYAGTERMELÉST SZOLGÁLÓ ERDŐK (elsődleges rendeltetés szerint)[illegible]

Terület hektárban

Soponyai körzet (1723/8/2009 sz. ügy)

Erdőterv 2.3.5.

KÜLÖNLEGES ERDŐK (elsődleges rendeltetés szerint)

[illegible]

Terület hektárban

Soponyai körzet (1723/8/2009 sz. ügy)

Erdőterv 2.3.5.

ÖSSZESEN

		V á g á s é r e t t s é g i c s o p o r t o k										
Fafaj	túltartott	0-9	10-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80-89	90-	Összesen
Kst m	5,40	11,25	27,16	12,42	61,85	16,07	8,56	1,24	19,88	11,57	0,36	175,76
Kst s		2,79	2,66	1,49	1,57							8,51
Ktt m												
Ktt s												
Et	1,65	0,46	0,27		0,09							2,47
T össz	7,05	14,50	30,09	13,91	63,51	16,07	8,56	1,24	19,88	11,57	0,36	186,74
Cs m	15,58	40,17	8,81	10,42	9,93	9,84	11,62	0,80	12,41	3,36		122,94
Cs s	12,65	22,54	2,79	3,12	3,93	1,38	4,38					50,79
Cs össz	28,23	62,71	11,60	13,54	13,86	11,22	16,00	0,80	12,41	3,36		173,73
Bükk m												
Bükk s												
B össz												
Gyertyán		0,19				1,59						1,78
Akác m	180,39	121,98	148,95	76,12	56,64	13,64	3,52	0,54	1,29	0,09		603,16
Akác s	253,14	251,10	291,22	166,03	39,17	2,01	6,90	0,16		0,21		1.009,94
A össz	433,53	373,08	440,17	242,15	95,81	15,65	10,42	0,70	1,29	0,30		1.613,10
Juhar	7,89	15,33	12,87	25,10	11,95	8,25	3,94	0,20	3,45			88,98
Szil	6,92	13,10	13,34	9,27	5,16	7,20	4,23	0,05	3,82			63,09
Kőris	24,73	48,36	51,31	51,09	34,51	26,11	33,38	8,26	9,01	2,14		288,90
EKL	53,53	65,14	66,06	47,94	38,09	10,52	6,95	0,67	2,10	0,61		291,61
J-EKL össz	93,07	141,93	143,58	133,40	89,71	52,08	48,50	9,18	18,38	2,75		732,58
NNY	109,75	46,42	33,97	8,94	5,94	0,04	0,43		0,15			205,64
HNY	4,92	5,37	13,71	25,48	24,26	4,66	1,00	0,14				79,54
NY össz	114,67	51,79	47,68	34,42	30,20	4,70	1,43	0,14	0,15			285,18
Füz	0,22	0,54	0,31	4,37	0,39	0,24						6,07
Éger	1,09	0,09	0,21	2,31		0,14						3,84
Hárs	0,30	0,62	1,02	2,97	0,27			1,03				6,21
ELL	3,01	1,68	1,36	2,27	1,30	0,37	0,60					10,59
Füz-ELL ö	4,62	2,93	2,90	11,92	1,96	0,75	0,60	1,03				26,71
EF		2,40	6,58	10,29	20,78	5,22	0,40					45,67
FF	1,65	10,65	17,17	5,73	4,76	0,13	0,13					40,22
LF				0,71			0,41					1,12
VF												
EGYF												
F össz	1,65	13,05	23,75	16,73	25,54	5,35	0,94					87,01
Összes	682,82	660,18	699,77	466,07	320,59	107,41	86,45	13,09	52,11	17,98	0,36	3.106,83
Üres												256,25
Vágásos üzemmód teljes korlátozás												
Faanyagtermelést nem szolgáló és a nem vágásos (szálaló) üzemmódú erdők – részletes fafajbontást lásd a 2.3.2.A és B táblákban – összesen												17,86
Mindösszes												3.380,94

Vágásérettségi csoportok terület és fakészlet adatai fafajok szerint 30 évre

Nyomatás ideje: 2010. 07. 26.

Erdőterv 2.3.6.

Soponyai körzet (1723/8/2009 sz. ügy)

Iroda: 1 Budapesti ETI

FAANYAGTERMELÉST SZOLGÁLÓ ERDŐK (elsődleges rendeltetés szerint)

Fafaj	Vágásérettség 0-9 éven belül		Vágásérettség 10-19 éven belül		Vágásérettség 20-29 éven belül		30 év összesen		30 év átlaga		Folyónöv.	Átlagnöv.	Hozamt.
	ha	m³	ha	m³	ha	m³	ha	m³	ha/év	m³/év	m³/év	m³/év	ha
Kst m	15,93	3853	24,82	6328	7,77	2033	48,52	12214	1,62	407	786	472	1,63
Kst s	2,50	682	2,27	650			4,77	1332	0,16	44	28	23	0,08
Ktt m													
Ktt s													
Et	1,22	151					1,22	151	0,04	5	1	1	0,01
T össz	19,65	4686	27,09	6978	7,77	2033	54,51	13697	1,82	457	815	496	1,72
Cs m	49,79	12231	7,53	2296	8,04	2658	65,36	17185	2,18	573	502	337	1,32
Cs s	24,39	6682	2,42	764	3,12	697	29,93	8143	1,00	271	113	145	0,51
Cs össz	74,18	18913	9,95	3060	11,16	3355	95,29	25328	3,18	844	615	482	1,83
Bükk m													
Bükk s													
B össz													
Gyertyán											17	12	0,03
Akác m	137,44	19042	84,82	14309	47,38	6277	269,64	39628	8,99	1.321	1675	1087	8,54
Akác s	193,44	25725	170,58	23098	123,69	14728	487,71	63551	16,26	2.118	2275	1752	13,85
A össz	330,88	44767	255,40	37407	171,07	21005	757,35	103179	25,24	3.439	3950	2839	22,39
Juhar	15,04	3303	9,28	3156	12,68	4944	37,00	11403	1,23	380	541	306	1,15
Szil	3,40	682	2,90	923	1,72	360	8,02	1965	0,27	65	207	80	0,29
Köris	31,98	10135	31,93	10707	16,66	6687	80,57	27529	2,69	918	1681	809	2,34
EKL	35,85	8003	34,31	8805	24,25	5595	94,41	22403	3,15	747	1115	500	2,59
J-EKL össz	86,27	22123	78,42	23591	55,31	17586	220,00	63300	7,33	2.110	3544	1695	6,37
NNY	135,16	22422	31,41	4054	36,09	7838	202,66	34314	6,76	1.144	907	800	6,07
HNy	4,94	1476	5,12	1629	20,67	4467	30,73	7572	1,02	252	403	230	1,21
NY össz	140,10	23898	36,53	5683	56,76	12305	233,39	41886	7,78	1.396	1310	1030	7,28
Füz	0,07	18	0,31	108	3,35	701	3,73	827	0,12	28	39	25	0,08
Éger	1,18	233			2,31	1206	3,49	1439	0,12	48	30	26	0,08
Hárs			0,73	196	1,11	522	1,84	718	0,06	24	38	15	0,04
ELL	1,52	350	0,69	116	1,00	441	3,21	907	0,11	30	36	18	0,07
Füz-ELL ö	2,77	601	1,73	420	7,77	2870	12,27	3891	0,41	130	143	84	0,27
EF	2,40	800	4,64	1755	5,70	2019	12,74	4574	0,42	152	249	217	0,54
FF	2,86	956	10,30	4000	3,38	1324	16,54	6280	0,55	209	115	123	0,30
LF											6	4	0,01
VF													
EGYF													
F össz	5,26	1756	14,94	5755	9,08	3343	29,28	10854	0,98	362	370	344	0,85
Összes	659,11	116744	424,06	82894	318,92	62497	1.402,09	262135	46,74	8.738	10764	6982	40,74

Vágásos erdők teljes korlátozással

Üres területből számított évi hozami terület 1,30

Vágásérettségi csoportok terület és fakészlet adatai fafajok szerint 30 évre

Nyomtatás ideje: 2010. 07. 26.

Soponyai körzet (1723/8/2009 sz. ügy)

Iroda: 1 Budapesti ETI

Erdőterv 2.3.6.

KÜLÖNLEGES ERDŐK (elsődleges rendeltetés szerint)													
Fafaj	0-9 éven belül		10-19 éven belül		20-29 éven belül		30 év összesen		30 év átlaga		Folyónöv.	Átlagnöv.	Hozamt.
	ha	m³	ha	m³	ha	m³	ha	m³	ha/év	m³/év	m³/év	m³/év	ha
Kst m	0,72	213	2,34	649	4,93	1135	7,99	1997	0,27	67	148	91	0,33
Kst s	0,29	85	0,39	123	1,49	223	2,17	431	0,07	14	5	5	0,02
Ktt m													
Ktt s													
Et	0,89	154	0,27	35			1,16	189	0,04	6		2	0,01
T össz	1,90	452	3,00	807	6,42	1358	11,32	2617	0,38	87	153	98	0,36
Cs m	5,96	1288	1,95	548	2,38	726	10,29	2562	0,34	85	76	45	0,23
Cs s	10,80	2736	0,37	39			11,17	2775	0,37	92	15	33	0,13
Cs össz	16,76	4024	2,32	587	2,38	726	21,46	5337	0,72	178	91	78	0,36
Bükk m													
Bükk s													
B össz													
Gyertyán	0,19	31					0,19	31	0,01	1			
Akác m	164,93	19721	66,31	8831	31,29	4672	262,53	33224	8,75	1.107	1047	770	6,90
Akác s	320,62	32984	156,58	17655	85,58	10083	562,78	60722	18,76	2.024	1748	1559	15,19
A össz	485,55	52705	222,89	26486	116,87	14755	825,31	93946	27,51	3.132	2795	2329	22,09
Juhar	8,18	1427	5,06	1538	19,18	6335	32,42	9300	1,08	310	329	172	0,68
Szil	16,62	2032	12,65	2369	7,68	1744	36,95	6145	1,23	205	285	120	0,94
Köris	41,11	9696	26,75	6932	40,44	16438	108,30	33066	3,61	1.102	1188	599	2,46
EKL	82,82	15401	42,70	9030	38,96	11423	164,48	35854	5,48	1.195	1349	608	4,26
J-EKL össz	148,73	28556	87,16	19869	106,26	35940	342,15	84365	11,40	2.812	3151	1499	8,34
NNY	21,01	4111	2,56	292	3,02	576	26,59	4979	0,89	166	127	123	0,73
HNy	5,35	1174	8,61	2094	5,60	1697	19,56	4965	0,65	165	296	203	0,77
NY össz	26,36	5285	11,17	2386	8,62	2273	46,15	9944	1,54	331	423	326	1,50
Fűz	0,69	155			1,02	267	1,71	422	0,06	14	13	8	0,02
Éger			0,21	55			0,21	55	0,01	2	1	1	
Hárs	0,92	259	0,29	79	2,16	959	3,37	1297	0,11	43	36	19	0,05
ELL	3,17	565	1,28	277	1,96	569	6,41	1411	0,21	47	51	29	0,18
Fűz-ELL ö	4,78	979	1,78	411	5,14	1795	11,70	3185	0,39	106	101	57	0,25
EF			1,94	716	4,59	1402	6,53	2118	0,22	71	82	74	0,16
FF	9,44	2474	6,87	2579	2,35	850	18,66	5903	0,62	197	104	108	0,34
LF					0,71	354	0,71	354	0,02	12	10	6	0,01
VF													
EGYF													
F össz	9,44	2474	8,81	3295	7,65	2606	25,90	8375	0,86	279	196	188	0,51
Összes	693,71	94506	337,13	53841	253,34	59453	1.284,18	207800	42,81	6.927	6910	4575	33,41

Vágásos erdők teljes korlátozással

Üres területből számított évi hozami terület

0,68

Vágásérettségi csoportok terület és fakészlet adatai fafajok szerint 30 évre

Nyomtatás ideje: 2010. 07. 26.

Erdőterv 2.3.6.

Soponyai körzet (1723/8/2009 sz. ügy)

Iroda: 1 Budapesti ETI

ÖSSZESEN

Fafaj	0-9 éven belül ha	V á g á s é r e t t m ³	10-19 éven belül ha	20-29 éven belül m ³	30 év összesen ha	30 év átlaga m ³ /év	Folyónöv. m ³ /év	Átlagnöv. m ³ /év	Hozamt. ha				
Kst m	16,65	4066	27,16	6977	12,70	3168	56,51	14211	1,88	474	934	563	1,96
Kst s	2,79	767	2,66	773	1,49	223	6,94	1763	0,23	59	33	28	0,10
Ktt m													
Ktt s													
Et	2,11	305	0,27	35			2,38	340	0,08	11	1	3	0,02
T össz	21,55	5138	30,09	7785	14,19	3391	65,83	16314	2,19	544	968	594	2,08
Cs m	55,75	13519	9,48	2844	10,42	3384	75,65	19747	2,52	658	578	382	1,55
Cs s	35,19	9418	2,79	803	3,12	697	41,10	10918	1,37	364	128	178	0,64
Cs össz	90,94	22937	12,27	3647	13,54	4081	116,75	30665	3,89	1.022	706	560	2,19
Bükk m													
Bükk s													
B össz													
Gyertyán	0,19	31					0,19	31	0,01	1	17	12	0,03
Akác m	302,37	38763	151,13	23140	78,67	10949	532,17	72852	17,74	2.428	2722	1857	15,44
Akác s	514,06	58709	327,16	40753	209,27	24811	1.050,49	124273	35,02	4.142	4023	3311	29,04
A össz	816,43	97472	478,29	63893	287,94	35760	1.582,66	197125	52,76	6.571	6745	5168	44,48
Juhar	23,22	4730	14,34	4694	31,86	11279	69,42	20703	2,31	690	870	478	1,83
Szil	20,02	2714	15,55	3292	9,40	2104	44,97	8110	1,50	270	492	200	1,23
Kóris	73,09	19831	58,68	17639	57,10	23125	188,87	60595	6,30	2.020	2869	1408	4,80
EKL	118,67	23404	77,01	17835	63,21	17018	258,89	58257	8,63	1.942	2464	1108	6,85
J-EKL össz	235,00	50679	165,58	43460	161,57	53526	562,15	147665	18,74	4.922	6695	3194	14,71
NNY	156,17	26533	33,97	4346	39,11	8414	229,25	39293	7,64	1.310	1034	923	6,80
HNY	10,29	2650	13,73	3723	26,27	6164	50,29	12537	1,68	418	699	433	1,98
NY össz	166,46	29183	47,70	8069	65,38	14578	279,54	51830	9,32	1.728	1733	1356	8,78
Fűz	0,76	173	0,31	108	4,37	968	5,44	1249	0,18	42	52	33	0,10
Éger	1,18	233	0,21	55	2,31	1206	3,70	1494	0,12	50	31	27	0,08
Hárs	0,92	259	1,02	275	3,27	1481	5,21	2015	0,17	67	74	34	0,09
ELL	4,69	915	1,97	393	2,96	1010	9,62	2318	0,32	77	87	47	0,25
Fűz-ELL ö	7,55	1580	3,51	831	12,91	4665	23,97	7076	0,80	236	244	141	0,52
EF	2,40	800	6,58	2471	10,29	3421	19,27	6692	0,64	223	331	291	0,70
FF	12,30	3430	17,17	6579	5,73	2174	35,20	12183	1,17	406	219	231	0,64
LF					0,71	354	0,71	354	0,02	12	16	10	0,02
VF													
EGYF													
F össz	14,70	4230	23,75	9050	16,73	5949	55,18	19229	1,84	641	566	532	1,36
Összes	1.352,82	211250	761,19	136735	572,26	121950	2.686,27	469935	89,54	15.664	17674	11557	74,15

Vágásos erdők teljes korlátozással

Faanyagtermelést nem szolgáló erdő –részletes fafajbontást lásd a 2.3.2.A táblában

72

53

Nem vágásos (szállaló) üzemmódú erdő –részletes fafajbontást lásd a 2.3.2.B táblában

Üres területből számított évi hozami terület

1,98

Záródás minősítése faállománytípusonként

Terület hektárban

Nyomtatás ideje: 2010. 07. 26.

Erdőterv 2.3.7.

Soponyai körzet (1723/8/2009 sz. ügy)

Iroda: 1 Budapesti ETI

Z á r ó d á s m i n ő s í t é s e

	Zárt	Felújítandó üres vágásterület	Bontási záródás- hiány	Természetes záródás- hiány	Erdősítési záródás- hiány	Gazdálko- dási hibából eredő záródás- hiány	Károsítások miatt bekövetke- zett záródás- hiány	Túltartott erdők záródás- hiánya	Túlzott záródás	Összesen
Bükkös										
Gy-Tölgyes										
Kt.tölgyes										
Ks.tölgyes	143,37	11,72	8,27	4,89	27,73	4,63	17,59			218,20
Cseres	144,68	4,18		2,77	28,42		3,93			183,98
Mo.tölgyes										
Akácos	835,89	49,70		296,15	111,72	65,79	442,83	32,62		1.834,70
Gyertyános	1,59									1,59
Juharos	25,23	0,58		3,72		3,16	1,55			34,24
Kőrises	227,03	15,18		24,87	7,97	11,68	3,57			290,30
Ek.lombos	150,28	8,94		82,99	20,26	17,83	47,41			327,71
N.nyár - n. fűz	67,40	73,51		14,30	29,70	13,53	56,98	39,70		295,12
Hazai nyáras	23,97	8,32		9,30	46,77		5,95	0,73		95,04
Fűzes	3,80									3,80
Égeres	3,56	1,29					0,92			5,77
Hársas	3,41						0,18			3,59
Nyíres	0,59									0,59
El.lombos					2,06					2,06
Erdeifenyves	43,60	2,98		2,29			2,62			51,49
Feketefenyves	12,53			5,97	2,90		10,95			32,35
Lucfenyves	0,41									0,41
Egyéb fenyves										
Összesen	1.687,34	176,40	8,27	447,25	277,53	116,62	594,48	73,05		3.380,94

Erdőterület megoszlása károsítók szerint*

Erdőterv 2.3.8.

Iroda: 1 Budapesti ETI

Károsító, kórokozó és kárkép megnevezése			Károsítással érintett terület megoszlása a károsodás mértéke szerint										Érintett terület		Károsodott terület(ha)
kódja			0-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	ha	%	
Bekorhadt sarjtuskó, egyéb tuskó károsodás	1,3	ha	3,96	3,10	7,53								14,59	1,1	2,50
		%	27,1	21,2	51,6								100,0		
Fenyő rontó tapló	2	ha		0,85			0,49						1,34	0,1	0,30
		%		63,4			36,6						100,0		
Törzstaplók, golyvák, rákos sebek, fekélyek	11-13	ha	0,53	2,57	3,62								6,72	0,5	1,30
		%	7,9	38,2	53,9								100,0		
Kéregtetűk, pajzstetűk, farontó bogarak	14-16	ha	1,42	3,96		0,36							5,74	0,4	0,70
		%	24,7	69,0		6,3							100,0		
Fagyléc, fagyrepedés	18	ha	4,40	24,89	5,93		0,47						35,69	2,6	5,50
		%	12,3	69,7	16,6		1,3						100,0		
Egyéb törzskárosodás	19	ha													
		%													
Kéregsebzés	21,22	ha	0,55	0,83				3,13					4,51	0,3	1,80
		%	12,2	18,4				69,4					100,0		
Csúcsszáradás	31	ha	274,88	249,48	195,88	100,68	69,09	92,41	78,31	37,63	62,28	13,18	1.173,82	87,0	359,80
		%	23,4	21,3	16,7	8,6	5,9	7,9	6,7	3,2	5,3	1,1	100,0		
Lomb- és hajtás károsító rovarok, gombák, fagyöngy	32-36	ha	15,74	18,36	5,69								39,79	2,9	4,80
		%	39,6	46,1	14,3								100,0		
Immiszió, koronatörés, egyéb károsítás	37-39	ha	0,88	0,54	8,40	0,71					2,55		13,08	1,0	4,40
		%	6,7	4,1	64,2	5,4					19,5		100,0		

* A táblázatban az utolsó oszlop kivételével nem a redukált (károsodott) terület, hanem az érintett terület szerepel!

Erdőterület megoszlása károsítók szerint*

Erdőterv 2.3.8.

Iroda: 1 Budapesti ETI

Károsító, kórokozó és kárkép megnevezése	kódja	Károsítással érintett terület megoszlása a károsodás mértéke szerint										Érintett terület		Károsodott terület(ha)
		0-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	ha	%	
Magas talajvíz, pangó víz	41,42	ha %	0,56 14,1	3,08 77,8	0,32 8,1							3,96 100,0	0,3	0,60
Erózió	43	ha %												
Egyéb talajkárosodás (talajvíz süllyedés stb.)	44-47	ha %		2,56 100,0								2,56 100,0	0,2	0,40
Tűzkár	51	ha %	8,16 100,0									8,16 100,0	0,6	0,50
Hervadásos pusztulás	52	ha %	1,66 54,8	0,99 32,7	0,38 12,5							3,03 100,0	0,2	0,30
Szélöntés, kidőlés, törzstörés	53	ha %	2,61 22,8	1,61 14,0	2,25 19,6			4,99 43,5				11,46 100,0	0,8	4,10
Aszály, hőség okozta kár	54	ha %												
Helytelen gazdálkodásból fakadó károsodás	55	ha		0,08 100,0								0,08 100,0		
Egyéb károsodások	56	ha %	3,42 57,1			2,57 42,9						5,99 100,0	0,4	1,10
Vad által okozott kár	61-65	ha %	5,01 27,6	2,81 15,5	1,04 5,7	0,39 2,1	8,91 49,1					18,16 100,0	1,3	5,00

* A táblázatban az utolsó oszlop kivételével nem a redukált (károsodott) terület, hanem az érintett terület szerepel!

Erdőterület megoszlása károsítók szerint*

Erdőterv 2.3.8.

Iroda: 1 Budapesti ETI

Károsító, kórokozó és kárkép megnevezése	kódja	Károsítással érintett terület megoszlása a károsodás mértéke szerint										Érintett terület		Károsodott terület(ha)
		0-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	ha	%	
Pajor és pocok által okozott kár	4	ha												
		%												
Összes érintett terület	1-64	323,78 24,0	315,71 23,4	230,34 17,1	105,41 7,8	78,96 5,9	95,54 7,1	83,30 6,2	37,63 2,8	64,83 4,8	13,18 1,0	1.348,68 100,0	100,0	393,10
Abiotikus károsodás 18, 22, 31, 38, 41-43, 47, 51, 53, 54	ha	292,04	279,89	204,16	101,00	69,56	92,41	83,30	37,63	62,28	13,18	1.235,45	91,6	370,60
Biotikus eredetű kár 1-4, 11-16, 19, 32-36, 39, 52, 61-65	ha	28,32	33,18	26,18	1,84	9,40				2,55		101,47	7,5	19,30
Emberi eredetű kár 21, 37, 44-46, 55, 56	ha	3,42	2,64		2,57		3,13					11,76	0,9	3,20

* A táblázatban az utolsó oszlop kivételével nem a redukált (károsodott) terület, hanem az érintett terület szerepel!

Egészségi állapot fafajcsoportonként

Erdőterv 2.3.9.

Soponyai körzet (1723/8/2009 sz. ügy)

Felvétel éve: 2009

Iroda: 1 Budapesti ETI

Fafajcsoport megnevezése		Károsodással érintett terület megoszlása a károsodás mértéke szerint*										Károsodással nem érintett terület (ha)	Fafajcsoport összesen terület (ha)
		0-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100		
		t e r ü l e t e k h e k t á r b a n											
Tölgyek	terület	49,90	23,79	6,94	2,84	9,16				2,55		91,93	187,11
	%	26,7	12,7	3,7	1,5	4,9				1,4		49,1	100,0
Cser	terület	19,14	25,76	13,46	0,11	0,47						115,51	174,45
	%	11,0	14,8	7,7	0,1	0,3						66,2	100,0
Gyertyánok	terület											1,78	1,78
	%											100,0	100,0
Akácok	terület	161,84	159,96	144,98	92,00	67,18	83,85	68,25	35,01	61,71	13,18	733,31	1.621,27
	%	10,0	9,9	8,9	5,7	4,1	5,2	4,2	2,2	3,8	0,8	45,2	100,0
Juharok	terület	12,08	1,32	0,35	0,32							76,38	90,45
	%	13,4	1,5	0,4	0,4							84,4	100,0
Szilek	terület	5,04	9,12	4,82								44,48	63,46
	%	7,9	14,4	7,6								70,1	100,0
Kőrisek	terület	21,79	6,14	4,62								201,24	233,79
	%	9,3	2,6	2,0								86,1	100,0
Diók	terület	3,82	0,56									33,57	37,95
	%	10,1	1,5									88,5	100,0
Vadgyümölcsök	terület											7,67	7,67
	%											100,0	100,0
Egyéb kemény lombosok	terület	14,36	6,05	8,12	2,06							274,68	305,27
	%	4,7	2,0	2,7	0,7							90,0	100,0
Nemes nyárok	terület	11,52	52,57	36,37	3,40	1,66	10,68	15,05	2,62	0,57		71,20	205,64
	%	5,6	25,6	17,7	1,7	0,8	5,2	7,3	1,3	0,3		34,6	100,0
Hazai nyárok	terület	3,80	4,13	0,36								72,27	80,56
	%	4,7	5,1	0,4								89,7	100,0

- Folytatás a következő oldalon -

* A táblázatban nem a redukált (károsodott) terület, hanem az érintett terület szerepel!

Egészségi állapot fafajcsoportonként

Erdőterv 2.3.9.

Fafajcsoport	megnevezése	Károsodással érintett terület megoszlása a károsodás mértéke szerint*										Károsodással	Fafajcsoport
		0-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	nem érintett	összesen
		t e r ü l e t e k h e k t á r b a n										terület (ha)	terület (ha)
Füzek	terület	0,78	0,07				0,09					5,68	6,62
	%	11,8	1,1				1,4					85,8	100,0
Égerek	terület	0,05					0,92					2,87	3,84
	%	1,3					24,0					74,7	100,0
Hársak	terület	0,40	0,18		0,15							5,48	6,21
	%	6,4	2,9		2,4							88,2	100,0
Nyírek	terület											1,53	1,53
	%											100,0	100,0
Egyéb lágy lombosok	terület	0,53	0,50	1,26								7,79	10,08
	%	5,3	5,0	12,5								77,3	100,0
Erdeifenyők	terület	16,47	15,12	4,59								9,49	45,67
	%	36,1	33,1	10,0								20,8	100,0
Feketefenyők	terület	2,26	9,88	4,06	4,53	0,49						19,00	40,22
	%	5,6	24,6	10,1	11,3	1,2						47,2	100,0
Lucfenyők	terület		0,56	0,41								0,15	1,12
	%		50,0	36,6								13,4	100,0
Összesen	terület	323,78	315,71	230,34	105,41	78,96	95,54	83,30	37,63	64,83	13,18	1.776,01	3.124,69
	%	10.4	10.1	7.4	3.4	2.5	3.1	2.7	1.2	2.1	0.4	56.8	100.0
Üres (faállománnyal nem borított) terület													256,25
Erdőterület összesen													3.380,94

* A táblázatban nem a redukált (károsodott) terület, hanem az érintett terület szerepel!

2.3.10. **Állapotadatok változásának áttekintő táblázata**

Erdőterv vonatkozási éve	Erdőterület	Fakészlet		Folyónövedék		Átl. v.é. kor	Évi átlagos végh. ter.
	h a	1 ha-on m ³	összesen m ³	1 ha-on m ³	összesen m ³	é v	h a
2010. körzet erdőszet nélkül	3380,94	117	394670	5,2	17746	41	130,78
2010. erdőszet	2886,63	162	466360	6,0	17388	62	35,4
2010. KÖRZET ÖSSZES	6267,57	137	861030	5,6	35134	49	166,22
2000. körzet erdőszet nélkül	3506,1	117	409669	5,7	20160	38	91,7
2000. erdőszet	2796,8	148	409481	6,5	18029	63	43,7
2000. KÖRZET ÖSSZES	6277,6	130	819150	6,1	38189	46	135,4
2010-2000.* ÖSSZESEN VÁLTOZÁSA	-10,03	7	41880	-0,5	-3055	3	30,82

* 2010-2000: **előjelhelyesen** tartalmazza a két év adatainak különbségét.

2.3.11. Fafajok terület- és fakészlet adatainak változása

Fafaj	2000. évi állapot				2010. évi állapot			
	Terület		Fakészlet		Terület		Fakészlet	
	ha	%	m ³	%	ha	%	m ³	%
KST	1228,8	20,3	226646	27,7	1226,67	20,7	254746	29,6
KTT	4,7	0,1	1289	0,2	3,61	0,1	1015	0,1
ET	11,7	0,2	1410	0,2	8,14	0,1	1140	0,1
CS	408,7	6,8	77939	9,5	451,30	7,6	81375	9,5
B	-	-	-	-			-	-
GY	2,5	-	316	-	3,22	0,1	434	0,0
A	2328	38,9	203178	24,8	2116,33	35,8	194630	22,6
J	148,7	2,5	21607	2,6	164,64	2,8	29229	3,4
SZ	121,1	2	13777	1,7	133,71	2,3	14252	1,7
K	540,6	9	102165	12,5	622,62	10,5	113895	13,2
EKL	325,2	5,4	37431	4,6	455,88	7,7	51944	6,0
NNY	454,1	7,6	57506	7	261,98	4,4	30918	3,6
HNY	77,4	1,3	10228	1,2	161,41	2,7	16697	1,9
FÜ	13,9	0,2	2174	0,3	10,75	0,2	1838	0,2
É	10,9	0,2	1602	0,2	15,16	0,3	2753	0,3
H	21	0,3	4184	0,5	27,33	0,5	5967	0,7
ELL	34,1	0,6	5307	0,6	33,32	0,6	4652	0,5
EF	157,2	2,6	30072	3,7	113,07	1,9	28658	3,3
FF	105,8	1,8	20963	2,6	92,36	1,6	24806	2,9
LF	7,9	0,1	599	-	5,77	0,1	827	0,1
VF	-	-	-	-			-	-
EGYF	3,8	0,1	757	0,1	4,78	0,1	1254	0,1
Összes:	6006,1	100	819150	100	5912,05		861030	100,0
Üres terület:	271,5				355,52			
Mind-össz.:	6277,6		819150		6267,57		861030	

2.3.12. Fafajok átlagos vágásérettségi korának változása

Fafaj	2000. évi állapot		2010. évi állapot	
	Terület (ha)	Vágásérettségi kor (év)	Terület (ha)	Vágásérettségi kor (év)
Kocsányos tölgy mag	1211,2	84	1191,21	87
Kocsányos tölgy sarj	14,6	84	13,07	84
Kocsánytalan tölgy mag	4,7	89	3,61	92
Kocsánytalan tölgy sarj		-	-	-
Egyéb tölgyek	10,9	77	8	81
Cser mag	360,6	78	362,72	79
Cser sarj	47,7	79	87,86	79
Bükk mag	-	-	-	-
Bükk sarj	-	-	-	-
Gyertyán	2,5	85	3,22	71
Akác mag	936,6	38	784,45	39
Akác sarj	1372,2	34	1315,09	36
Juharok	138,8	52	157,86	54
Szilek	117,2	59	123,56	54
Kőrisek	478,9	63	564,93	63
Egyéb kemény lombos fafajok	319,8	50	444,47	46
Nemesnyárok	452,8	29	258,84	28
Hazai nyárok	76,9	41	159,39	45
Fűzek	12,0	43	9,15	47
Égerek	8,8	50	6,65	55
Hársak	19,8	72	26,57	71
Egyéb lágy lombos fafajok	27,9	47	26,93	49
Erdeifenyő	157,2	65	113,07	67
Feketeftenyő	106,0	64	92,23	63
Lucfenyő	7,9	43	5,77	44
Vörösfenyő	-	-	-	-
Egyéb fenyő	3,2	95	4,24	94
Összes ter.* ill. átl. vé. kor:	5888,2	47	5762,89	49

* A táblázat értelemszerűen a faanyagtermelést nem szolgáló és szálaló üzemmódú erdőrészek területét, valamint a felújítandó üres vágásterületek, és az erdősítések záródásihiányos területeit nem tartalmazza.

2.4. Tervadatok

Hosszú távú tervadatok a körzet teljes területére

2.4.1. Távlati erdőkép táblák:

2.4.1.A. Távlati célállománytípusok - jelenlegi faállománytípusok mátrix

2.4.1.B. Távlati célállománytípusok - erdősítési célállománytípusok (középtávú) mátrix

2.4.1.C. Távlati célállománytípusok és a jelenlegi faállománytípusok részletező táblázata

2.4.2. Korlátozások területkimutatása üzemmódonként

2.4.6. Erdőfelújítási mátrix

Erdőterv 2.4.1.B.

Iroda: 1 Budapesti ETI

Erdősítési célállomány- típusok	T á v l a t i c é l á l l o m á n y t í p u s o k																							Erdősítési cá.összesen
	Bükkös	Gy-tölgyes	Kt.tölgyes	Ks.tölgyes	Cseres	Mo.tölgyes	Akácós	Gyertyános	Juharos	Kőrises	Ek. lombos	N. nyár-n. fűz	Hazai nyáras	Fűzes	Égeres	Hársas	Nyíres	El. lombos	Erdeifenyves	Feketefenyves	Lucfenyves	Egyéb fenyves		
Bükkös																								
Gy-tölgyes																								
Kt.tölgyes																								
Ks.tölgyes	243,53				1,33	0,98		2,24															248,08	
Cseres					434,64	7,90		5,62															448,16	
Mo.tölgyes																								
Akácós	10,76				24,79	55,87		8,08															131,84	
Gyertyános																								
Juharos	2,05																							2,05
Kőrises	9,82				11,87	36,64		362,40															422,13	
Ek.lombos																								
N.nyár - n. fűz	1,98				0,58		12,20															17,05	2,98	34,79
H.nyáras	3,05				7,54		4,37															25,26	152,41	192,63
Fűzes																								
Égeres	12,09																						12,09	
Hársas																								
Nyíres																								
El.lombos																								
Erdeifenyves																								
Feketefenyves																								
Lucfenyves																								
Egyéb fenyves																								
Távlati összesen	269,14				472,63	109,51		2,05		392,67	42,31		191,37	12,09							1.491,77			

Távlati célállománytípusok és a jelenlegi faállománytípusok részletező táblázata

Nyomtatás ideje: 2010. 07. 26.

Terület hektárban

Erdőterv 2.4.1.C.

Soponyai körzet (1723/8/2009 sz. ügy)

Iroda: 1 Budapesti ETI

Távlati célállomány / faállománytípusok kód	Távlati célállomány			Jelenlegi faállománytípusok		
	Faanyag termelés	Különleges	Összesen	Faanyag termelés	Különleges	Összesen
25 KST	220,84	35,50	256,34	39,96	4,11	44,07
26 KST-CS	56,87	17,26	74,13	28,48	4,89	33,37
27 KST-HNY					4,61	4,61
29 KST-K	105,30	33,97	139,27	34,57	4,28	38,85
30 KST-EL	273,54	122,86	396,40	52,56	8,29	60,85
31 KST-F				14,19	2,09	16,28
Kocsányos tölgyes	656,55	209,59	866,14	169,76	28,27	198,03
32 CS	249,29	198,34	447,63	62,11	5,25	67,36
33 CS-KTT	3,93		3,93			
34 CS-KST	35,58	9,55	45,13	3,17	2,54	5,71
35 CS-MOT		1,10	1,10	4,54	3,19	7,73
36 CS-EL	275,64	178,08	453,72	80,92	8,60	89,52
38 CS-FF				6,23		6,23
Cseres	564,44	387,07	951,51	156,97	19,58	176,55
44 A	168,52	111,75	280,27	492,48	499,99	992,47
45 A-NNY	4,35		4,35	32,31	17,66	49,97
46 A-HNY	9,51		9,51	5,03	17,70	22,73
47 A-EL	13,76	145,10	158,86	278,52	382,97	661,49
48 A-F				17,82	10,76	28,58
Akác	196,14	256,85	452,99	826,16	929,08	1.755,24
49 GY				1,59		1,59
51 J				3,77	1,67	5,44
52 J-E		2,05	2,05	19,30	8,92	28,22
53 K	11,42	4,02	15,44	22,21	6,11	28,32
54 K-T	14,02	39,48	53,50	25,45	2,53	27,98
55 K-E	153,48	422,13	575,61	130,89	95,92	226,81
57 FD				12,43		12,43
58 EKL		4,07	4,07	93,23	196,53	289,76
Egyéb kemény lombos	178,92	471,75	650,67	308,87	311,68	620,55
59 NNY	39,15	4,99	44,14	113,95	4,94	118,89
60 NNY-HNY	1,66		1,66	7,61		7,61
61 NNY-A	4,49		4,49	41,31	3,02	44,33
62 NNY-EL				15,08	17,01	32,09
N.nyáras és fűzes	45,30	4,99	50,29	177,95	24,97	202,92
66 HNY	216,06	68,37	284,43	29,67	2,63	32,30
67 HNY-NNY					1,14	1,14
68 HNY-A	6,82	10,16	16,98	2,61	12,56	15,17
70 HNY-EL	32,63	45,71	78,34	12,81	19,15	31,96
Hazai nyáras	255,51	124,24	379,75	45,09	35,48	80,57
73 FÜ				3,21	0,59	3,80
74 FÜ-E	3,47		3,47			
75 MÉ	0,86	13,15	14,01	0,92		0,92
76 MÉ-E	4,58	7,53	12,11	3,56		3,56
78 H-E				2,84	0,75	3,59
79 NYI				0,59		0,59
Egyéb lágy lombos	8,91	20,68	29,59	11,12	1,34	12,46

Távlati célállománytípusok és a jelenlegi faállománytípusok részletező táblázata

Nyomtatás ideje: 2010. 07. 26.

Terület hektárban

Erdőterv 2.4.1.C.

Soponyai körzet (1723/8/2009 sz. ügy)

Iroda: 1 Budapesti ETI

Távlati célállomány / faállománytípusok kód	T á v l a t i c é l á l l o m á n y			J e l e n l e g i f a á l l o m á n y t í p u s o k		
	Faanyag termelés	Különleges	Összesen	Faanyag termelés	Különleges	Összesen
82 EF				3,43	1,83	5,26
86 EF-CS				3,26		3,26
87 EF-A				15,53	5,26	20,79
88 EF-EL				9,50	1,28	10,78
89 EF-F				4,74	3,68	8,42
Erdeifenyves				36,46	12,05	48,51
90 FF				1,30	1,20	2,50
91 FF-CS					11,69	11,69
93 FF-EL				5,33	4,35	9,68
94 FF-F					5,58	5,58
Feketefenyves				6,63	22,82	29,45
95 LF				0,41		0,41
Lucfenyves				0,41		0,41
Összesen	1.905,77	1.475,17	3.380,94	1.739,42	1.385,27	3.124,69
Üres						256,25
Mindösszesen						3.380,94

Korlátozások területkimutatása üzemmódonként

Nyomtatás ideje: 2010. 07. 26.

Terület hektárban

Erdőterv 2.4.2.

Soponyai körzet (1723/8/2009 sz. ügy)

Iroda: 1 Budapesti ETI

VÁGÁSOS ÜZEMMÓDÚ ERDŐK

Megnevezés	Nincs k o r l á t o z á s	Részleges	Teljes
Természetvédelmi		84,46	
Talajvédelmi		843,82	
Egyéb védelmi		514,71	
Faanyagtermelő	1.905,77		
Egyéb gazdasági			
Közzéléti		14,32	
Összesen: terület hektárban	1.905,77	1.457,31	
részletek száma	654	728	

ÁTALAKÍTÁS ALATT ÁLLÓ ERDŐK

Megnevezés	Nincs k o r l á t o z á s	Részleges	Teljes
Természetvédelmi			
Talajvédelmi			
Egyéb védelmi			
Faanyagtermelő			
Egyéb gazdasági			
Közzéléti			
Összesen: terület hektárban			
részletek száma			

NEM VÁGÁSOS (SZÁLALÓ) ÜZEMMÓDÚ ERDŐK

Megnevezés	Nincs k o r l á t o z á s	Részleges	Teljes
Természetvédelmi			
Talajvédelmi			
Egyéb védelmi			
Faanyagtermelő			
Egyéb gazdasági			
Közzéléti			
Összesen: terület hektárban			
részletek száma			

FAANYAGTERMELÉST NEM SZOLGÁLÓ ERDŐK

Megnevezés	Nincs k o r l á t o z á s	Részleges	Teljes
Természetvédelmi		4,29	
Talajvédelmi		10,86	
Egyéb védelmi			
Közzéléti		2,71	
Összesen: terület hektárban		17,86	
részletek száma		10	

Nyomtatás ideje: 2010. 07. 26.

Erdőfelújítási mátrix
Terület hektár

Erdőterv 2.4.6.

Soponyai körzet (1723/8/2009 sz. ügy)

Iroda: 1 Budapesti ETI

1. erdősítési előírás célállománytípusai	J e l e n l e g i f a á l l o m á n y t í p u s o k																						Összesen
	Bükkös	Gy-tölgyes	Kt.tölgyes	Ks.tölgyes	Cseres	Mo.tölgyes	Akácós	Gyertyános	Juharos	Kőrises	Ek. lombos	N. nyár-n. fűz	Hazai nyáras	Fűzes	Égeres	Hársas	Nyíres	El. lombos	Erdelfenyves	Feketefenyves	Lucfenyves	Egyéb fenyves	
Bükkös																							
Gy-tölgyes																							
Kt.tölgyes																							
Ks.tölgyes				23,04	0,43		76,60			20,26	28,57	92,09	2,44		0,92	0,75			2,98				248,08
Cseres				4,13	62,14		335,53			1,91	13,30	15,54							3,04	12,57			448,16
Mo.tölgyes																							
Akácós					1,75		121,44					8,65											131,84
Gyertyános																							
Juharos																							2,05
Kőrises							325,25		0,58	25,00	53,55	15,18	0,41							2,16			422,13
Ek.lombos																							
N.nyár - n. fűz							1,88			12,20	0,32	20,39											34,79
Hazai nyáras				1,92			83,90				5,68	80,48	17,74							2,91			192,63
Fűzes																							
Égeres																							12,09
Hársas																							
Nyíres																							
El.lombos																							
Erdelfenyves																							
Feketefenyves																							
Lucfenyves																							
Egyéb fenyves																							
Összesen				29,09	64,32		944,60		2,63	62,33	109,26	232,33	20,59		2,21	0,75			6,02	17,64			1.491,77

3. Szöveges értékelés

3.1. Területi adatok

3.1.1. Területi adatok ismertetése

A Soponyai erdőtervezési körzet területe a Mezőföldön, Fejér megye nyugati részén az alábbi községekben terül el:

2528	Aba	756,38
2529	Csősz	49,39
2530	Dég	344,99
2531	Enying	308,30
2532	Igar	302,94
2533	Káloz	365,11
2534	Kisláng	83,76
2535	Lajoskomárom	283,02
2536	Lepsény	39,85
2537	Mátyásdomb	50,22
2538	Mezőkomárom	119,51
2539	Mezőszentgyörgy	54,44
2540	Mezőszilas	345,32
2542	Sárkeresztúr	403,58
2543	Sárszentágota	911,35
2544	Soponya	547,86
2545	Szabadhídvég	155,21
2546	Tác	557,03
2552	Füle	861,03
2565	Polgárdi	109,37
2604	Nádasdladány	527,80
Összesen:		7176,46

A részletes helységhatáros területkimutatást a 2.1.2. táblázat tartalmazza.

A körzet legjelentősebb gazdálkodója a VADEX Zrt. Soponyai Erdőgazdálkodási Kft., amely által kezelt terület összesen 3751,35 ha, a körzet teljes erdőterületének 52 %-a. Ez a terület főleg a nagyobb erdőtömböket foglalja magában, a körzet többi erdeje – Nádasdladány kivételével – meglehetősen szétszórt, kisebb erdőfoltokat tartalmaz. Az erdőgazdálkodás adattári területe községenként a következő:

Helység neve	terület
Aba	328,42
Csősz	259,22
Dég	240,99
Káloz	335,81
Sárkeresztúr	893,78
Sárszentágota	403,93
Soponya	80,81
Tác	405,20
Füle	799,24
Nádasdladány	3,95
Összesen:	3751,35 ha

Ezen kívül 100 ha-nál nagyobb erdőterülettel a következő gazdálkodók rendelkeznek: Agro-Aba Kft, Ladány EBT, Aba-Farm Kft, Enyingi Agrár Zrt. A körzetben a rendezetlen

Soponyai Körzet erdőterve 2010-2019

gazdálkodású erdők területe 1225,66 ha-t tesz ki, ami a körzet nem erdészeti területének (3425,11 ha) 36 %-a. Az elmúlt tíz év alatt ez az arány a felére csökkent, ami az erdők jövőbeli sorsát illetően megnyugtató (2.5.3. táblázat).

A körzet területén 2923 db részlet található, melyből 2320 az erdőrészletek száma. A teljes területnek 13 %-a nem erdőrészlet, ebből igen nagy a tisztás, vadföld, és nyiladék területe, amelyek túlnyomórészt az erdészeti kezelésű területen helyezkednek el (2.1.5. táblázat). Az új felvételek során az egyéb részletek számában és területében jelentős csökkenés következett be. Kikerültek az erdőtervből azok a tömbön kívüli egyéb részletek (főleg az erdészetnél), amelyek az erdőgazdálkodást közvetlenül nem szolgálják, elsősorban halastavak, tisztások, vadföldek.

Az átlagos erdőrészletnagyság alacsony (2,70 ha), ami a mozaikos termőhelyhez igazodó erdőrészlet kialakításokat tükrözi. A körzet teljes területének döntő többsége nagy erdőbe (300-1000 – 2386,43 ha, 38 %), és kis erdőbe (0,5-30 ha – 1990,52 ha, 32 %) tartozik, közepes erdőbe (30-300, 1557,51 ha) csak 25 % lett sorolva. A nagy erdőtömbök Aba-Tác, Soponya-Sárkeresztúr-Káloz, Sárszentágota, és Füle határában vannak. Az erdősávok területe 331,11 ha (218 db), arányuk 5 %. Megjegyzendő, hogy a 300 ha feletti erdőtömbök erdészeti kezelésben vannak, körzeti erdőkből csak néhány erdőrészlet lett ide sorolva, mivel ezek az erdészeti tömbökhöz csatlakoznak. A kis erdőknek viszont csaknem teljes mennyisége a körzeti erdőkhez tartozik. Ez a nagyrészt szétszórt, foltos elhelyezkedés lényegesen kedvezőtlenebb az erdőgazdálkodás számára, mint a tömbös elhelyezkedés. Az erdőtervi adatok részletesebb, gazdasági beosztás és erdőtest jellege szerinti megoszlását a 2.5.1. táblázat tartalmazza.

Az erdőtervi adatok részletesebb, gazdasági beosztás és erdőtest jellege szerinti megoszlását az alábbi táblázat és a grafikon tartalmazza:

	Tag (db)	Erdőrészlet (db)	Egyéb részlet (db)	Átl. erdőrészlet nagyság (ha)
Új erdőterv	551	2320	603	2,70
Lejárt erdőterv	574	2171	685	2,90

Erdőtest jellege hektárban

3.1.2. Területváltozások értékelése

3.1.2.1. Területváltozás (2.1.6. tábla)

A körzet erdőtervezett teljes területe 7681,8 ha-ról 7176,46 ha-ra csökkent, összesen mintegy 506 ha-ral. A csökkenés fő oka, hogy sok olyan erdészeti terület került ki a tervből, amelyek erdőtömbön kívüliek, és nem szolgálják közvetlenül az erdőgazdálkodás érdekét halastavak, vadföldek, tisztások). Az erdőtörvény kritériumainak nem megfelelő erdőrészeket (fasorok, kis erdőfoltok) töröltük az adattárból, viszont sok helyen beerdősültek tisztások, melyek erdőrészletjelet kaptak, és az eddig erdőtervezetlen erdők felvétele és az új telepítések területe is az erdőterületet növelte. Így összességében az erdőrészek területe több mint 10 ha-ral nőtt. Ezen kívül szerepet játszik a területváltozásokban a digitális földhivatali adatokra történő ráállás, bár ez utóbbi nem ad jelentős eltérést.

A körzeten belül nagyobb tulajdonosi átrendeződés a Soponyai Erdőgondnokságnál volt, ahol Szabadhídvégen 85,30 ha erdő a volt Pélpusztai Állami Gazdaság területéből, Fülén pedig 4,20 ha a Nemzeti Földalapkezelő Szervezettől földcsere útján került az erdőgondnokság kezelésébe, így az erdészeti kezelésben lévő terület a körzet rovására mintegy 90 ha-ral nőtt.

3.1.2.2. Rendeltetések területi változásai (2.1.3. és 2.1.4. táblák)

Az erdőrészek elsődleges rendeltetésének megváltoztatását, ahol ezt a termőhelyi és egyéb tényezők indokolták, a Soponyai Erdőgondnokság kérvényezte az erdészeti hatóságtól. Az erdőfelügyelet a kért változásokat jóváhagyta, határozatát az erdőtervben átvezettük. Az erdőfelügyelőség határozatának másolata az erdőterv "Hatósági eljárások" fejezetében táblázatos formában helység, tag, részlet szinten megtalálható. Más gazdálkodók az elsődleges rendeltetés megváltoztatását nem kérvényezték

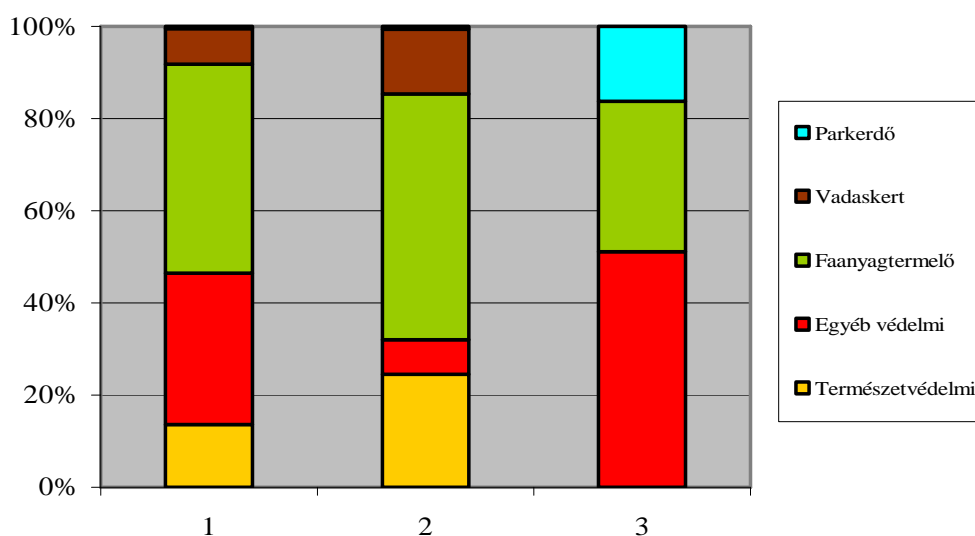
A körzet területének jelentős része elsődlegesen védelmi rendeltetésű erdőterület (46 %, 2910,57 ha), melynek nagyobb része védő erdő (2059 ha, kétharmada talajvédelmi-, valamint jelentős mennyiségű mező-, víz-, part-, település-, műtárgyvédő és örökségvédelmi erdő), kisebb részük természetvédelmi erdő (851,88 ha). Ebből fokozottan védett erdő 3,66 ha, ezek a Sárkeresztúr 12 A, B, NY és 22 A erdőrészek. Védettek a Sárvíz-völgye Tájvédelmi Körzetben Aba, Káloz, Sárkeresztúr, Sárszentágota, Soponya községhatárokon lévő erdőknek egy része. Ezen kívül a Belsőbárándi Tátorjános Természetvédelmi Területhez tartozik az Aba 83 A erdőrészlet. Helyi védelemben részesül a Bozót-patak Völgye Természetvédelmi Területhez tartozóan a Dég 3, 6, 7, 8, 9, 11, 12. tagok sok erdőrészlete és a 29 A erdőrészlet, a Dégi Kastélypark Természetvédelmi Területhez a 7 H és M erdőrészletek területe. Ex lege védett mocsár Nádasdladányban a 42 A, B, C erdőrészletek területe. Említést érdemel még Dégen a volt kastélypark (erdészeti tömb) teljes területén (207 ha) az örökségvédelmi rendeltetés.

Az erdők többcélú funkciójának megfelelően az új erdőtervben az erdőrészeknek 25 %-a (1564 ha) rendelkezik egy további, nem egészen 1 %-a (43 ha) két további rendeltetéssel is.

A további rendeltetés I. szerint védelmi rendeltetésű 499,80 ha, nagyrészt védő erdők, főleg talajvédő erdő (384 ha), ezen kívül még 44 ha mezővédő-, 5 ha vízvédelmi-, 3 ha partvédelmi-, 11 ha településvédelmi-, 7 ha tájképvédelmi, 34 ha örökségvédelmi és 11 ha Natura 2000 erdő. Gazdasági rendeltetésű 1055 ha erdőterület, a 220 ha vadaskerten kívül mind faanyagtermelő erdők. További rendeltetés szerint parkerdő rendeltetésű még 9 ha terület.

A további rendeltetés II. szerint védelmi rendeltetésű 22 ha, nagyrészt partvédelmi erdő (10 ha), ezen kívül még van 6 ha talajvédelmi-, 2 ha vízvédelmi-, 2 ha településvédelmi- és 2 ha Natura 2000 erdő. Gazdasági rendeltetésű 13,78 ha erdőterület, ezek mind faanyagtermelő erdők. További rendeltetés szerint parkerdő rendeltetésű még 6,65 ha terület.

A jelenlegi elsődleges rendeltetések területi megoszlását a 2.1.4.A. táblázat és a grafikon tartalmazza.

Elsődleges és további rendeltetések %-os összetétele

Az **összes rendeltetéseket** elemezve a védelmi rendeltetésű erdők megoszlása a következő (halmozott területek):

Védelmi rendeltetésű erdők: A természetvédelmi rendeltetésű erdőknek (851,88 ha) ez a rendeltetése mind elsődleges rendeltetésben szerepel, ezeket az elsődleges rendeltetéseknél tárgyaltuk részletesen. Az összes erdőből 3432,69 ha-nak van védő rendeltetése is. Ebből talajvédelmi erdő 1742 ha, ezek jellemzően gyenge termőhelyen lévő erdőrészek. 491 ha mezővédő erdő. Vízvédelmi rendeltetésű 7 ha erdő a Dég 9 K, 23 B, Enying 15 A, Soponya 52 B részletek. A partvédelmi erdők mennyisége 34 ha (Aba, Dég, Tác), településvédelmi erdő 38 ha (Aba, Dég, Enying, Káloz, Mátyásdomb, Mezőszilas, Szabadhídvég). Tájképvédelmi erdők 7 ha-on Mezőszilason és Sárszentágotán vannak. A 7 ha műtárgyvédelmi erdő Aba, Lepsény, Sárszentágota és Polgárdi határában található. A dégi kastélypark teljes területe (240 ha) örökségvédelmi rendeltetésű lett. 13 ha terület kapott Natura 2000 rendeltetést.

A valamelyik rendeltetésében **gazdasági rendeltetésű erdők** területe 4400,79 ha, amelyekből 3692 ha faanyagtermelő, és 708 ha vadaskert.

Közjóléti rendeltetést összesen 40,55 ha parkerdő kapott (Aba, Dég, Káloz, Lajoskomárom, Mátyásdomb, Mezőszilas).

3.1.3. Területelszámolás (2.1.7. és 2.1.8. táblák, a részletes területelszámolás)

A 2.1.7. és 2.1.8. táblákat lásd a 4. fejezetben “A körzet erdészeti nélküli területére vonatkozó táblázatok, statisztikák” címszó alatt; a földnyilvántartási adatok részletszintű megfeleltetése (a részletes területelszámolás) a mellékletben található.

A területelszámolás a földnyilvántartási adatok és az erdőtervi térképek összevetésével készült.

Az erdészeti területek részletes területelszámolását lásd a vonatkozó erdészeti üzemtervekben.

3.1.4. Geodéziai munkák és feldolgozásuk

Az erdőtervi térképeken az erdőtestek határait egyeztettük a földmérési térképekkel. A megengedettnél nagyobb eltéréseket a határazonosítás alkalmával ellenőriztük. Az erdő határait a valós állapotnak megfelelően térképeztük.

Az erdőtervezési körzet térképének alaplapjai digitális formában a DigiTerra MAP program alkalmazásával készültek el.

Az erdészeti térkép szerkesztéséhez használt alapadatok:

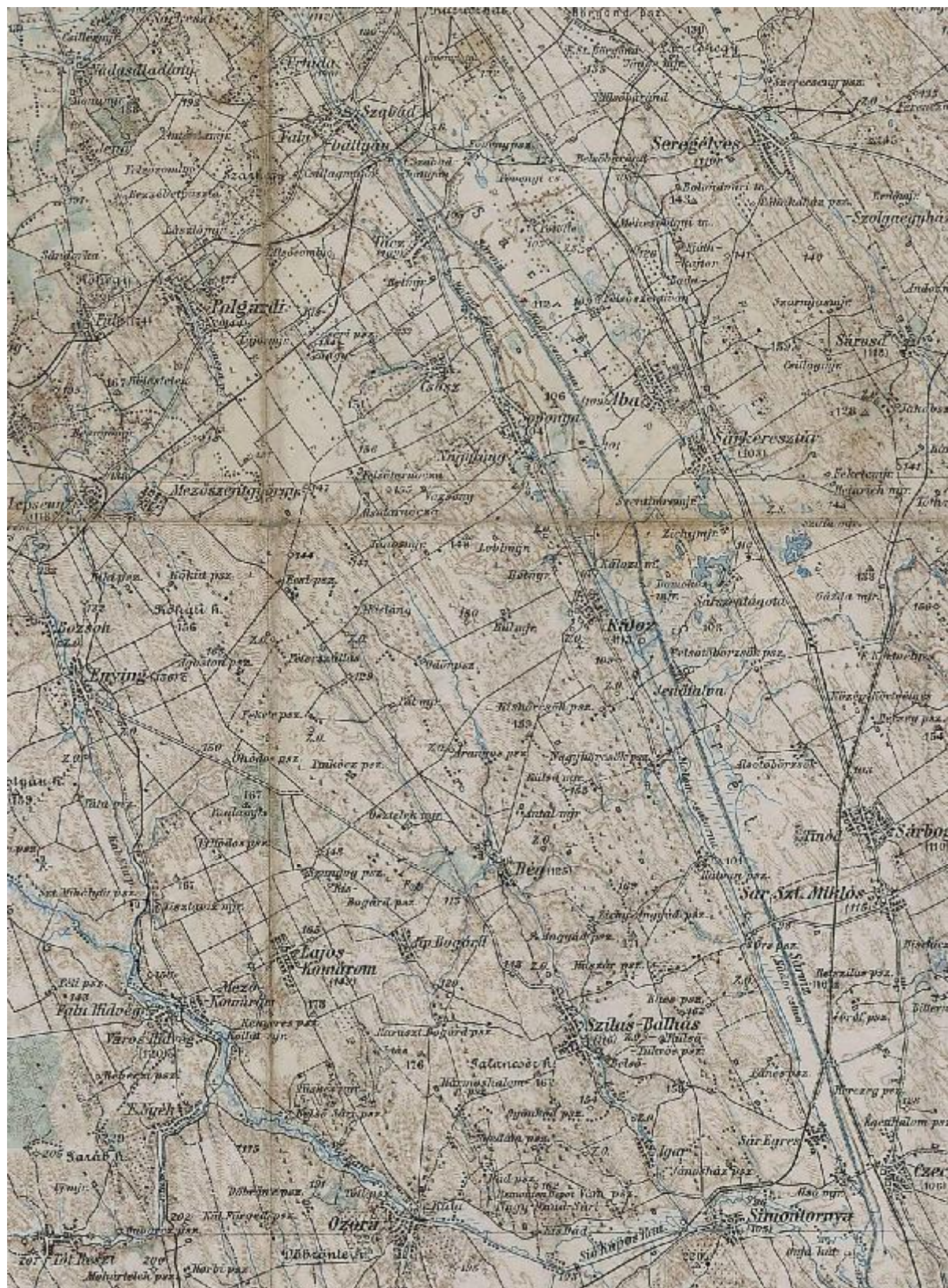
- földmérési digitális külterületi térképek,
- belterületi térképkivágatok,
- lejárt érvényességű üzemtervi térképek,
- földmérési topográfiai térképek,
- szakhatósági dokumentációk,
- GPS mérések,
- ortofotó vagy annak hiányában légifelvétel kiértékelés.

A földmérési digitális külterületi térképeket Intézményünk és a Nemzeti Kataszteri Program Kht. között létrejött szerződés értelmében kaptuk meg a Szolgálat Központjától. A földmérési térképek EOVS rendszerben készültek. Az erdők belső vonalait, állományhatárokat, erdőrészhathatárokat ortofotók segítségével ellenőriztük. A GPS méréssel meghatározott illesztőpontok alapján készült digitális terepmodell szerint a számítógépes ortofotó modul a torzításokat kiküszöböli, így a létrejött fotó a térképpel fedésbe hozva megfelelő pontossággal ábrázolható. A kiegészítő földi mérések műholdas helymeghatározó (GPS) műszer segítségével történtek.

A területszámítást is a DigiTerra MAP-pel végeztük. Területszámítási egységenként az állami földnyilvántartás adataira egyenlített ki a számítógépes program. A kiegyenlítés mértéke nem haladta meg az 1 %-ot, vagy 0,1 ha-t. Ha a földmérési térképek felújítása során változott a földnyilvántartási terület, ennek megfelelően változtak az új erdőtervi területek is. Hasonlóan az új területmérésekkel kapcsolatosan is változhatott az egyes erdőrészek és egyéb részek korábbi területe.

Az erdőterület első részletes felmérése a I. katonai felmérés keretében készült (1782-85).

Soponyai Körzet erdőterve 2010-2019

Az erdőgondnokság területe a III. katonai felmérés térképlapján (1872). Jól látható, hogy a Tác-Aba és Sopnya-Káloz-Sárszentágotai nagy erdőtömböknek még nyoma sincs.

Az érintett térképszelvények

54-314	54-323					
54-332	54-341		54-431	54-432		
54-334	54-343	54-344	54-433	54-434	54-443	
44-112	44-121	44-122	44-211	44-212	44-221	
44-114	44-123	44-124	44-213	44-214	44-223	44-224
44-132	44-141	44-142	44-231	44-232	44-241	44-242
44-134	44-143	44-144	44-233	44-234	44-243	
44-312	44-321	44-322	44-411	44-412		
44-314	44-323	44-324	44-413	44-414		
44-332	44-341	44-342	44-431	44-432		
44-334	44-343	44-344	44-433	44-434	44-443	
34-112	34-121	34-122	34-211	34-212		
			34-213	34-214		

3.2. A termőhelyi viszonyok értékelése

3.2.1. Földrajzi fekvés, erdészeti táj

A Mezőföld földrajzi helyzete

A Mezőföld az Alpok, a Kárpátok és a Dinári-Alpok koszorúzza medence Nagyalföldnél magasabban fekvő részének, a Dunántúlnak K-i peremtája.

A mezőföldi területet ÉK-en és É-on az érdi peremsüllyedék, a Dunába torkolló Benta-patak völgye és ennek felsőbb szakasza, a Sajgó-patak völgye választja el É-i szomszédjától, a Budai-hegységtől, ill. annak D-i előterétől, az Érd-Sóskúti-fennsíktól. ÉNY felé a Dunántúli-középhegység tagjai, a Vértes, a Bakony és a Balatonfelvidék DK-i ill. K-i pereme zárja le a Mezőföldet. Ez a határ a Füzfői-öbölnél éri el a Balatont, majd a magyar tenger partján húzódik Siófokig. Innen Simontornyáig a Sió tektonikus-eróziós árka a határ ÉNy-DK-i irányban a Mezőföld, és Ny-i szomszédja, a Külső-Somogy pannon dombvidéki tája között. A Simontornya és Cece közötti völgymedencében közös árokba kerül a Sió-Kapos és a Sárvíz, s ez az É-D-i irányú völgy alkotja a határt Mezőföld, és az attól Ny-ra elterülő 200-280 tszf-i magasságra kiemelkedő tolnai Hegyhát között. A Szedres-Fácánkert-Dunaszentgyörgy vonalától D-re a Sió-Sárvízig húzódó nagy kiterjedésű teraszmezőt már a Duna és a Sárvíz-Kapos közösen töltötte fel.

A Mezőföld K felé Érdtől a Dunaszentgyörgyi-hegyig csaknem mindenütt magas, meredek, tektonikus-eróziós peremmel hanyatlik le a Duna teraszos völgyére.

A Mezőföldön terül el a Velencei-hegység, a Variszkuszi őshegység maradványa. Főleg ókori gránitból, kristályos palából és a harmadkori andezitből épül fel. A fentiekből körülhatárolt Mezőföld területe a Velencei-hegységgel együtt 4588,3 km², a Velencei-hegység nélkül kerekén 4500 km². A Mezőföld legnagyobb É-D-i kiterjedése – Bicske-Sióágárd között – 124 km, K-Ny-i irányban 70 km, éspedig Siófok és Kisapostag között.

Földrajzi fekvését vizsgálva azonban még egy fontos tényezőt figyelembe kell venni, a tengerektől való távolságot. Az Atlanti-óceántól és az Északi-tengertől mintegy 1000 km-re helyezkedik el. Ezeknek a hatalmas vízfelületeknek számottevő szerepe van a Mezőföld éghajlatában. A viszonylag közelebb fekvő Fekete-tengernek, és a legközelebbi Adriai-tengernek nem sok szerepe van a Mezőföld természeti-földrajzi viszonyainak alakításában. Viszonylag még a Földközi-tenger felől érkező mediterrán klímahatás jelentkezik észrevehetően, és hat a Mezőföldön.

A Soponyai erdészeti körzet földrajzi középtája: Mezőföld.

A községek megoszlása a földrajzi kistájakban a következő:

1.4.21. Közép-Mezőföld (Aba, Sárkeresztúr, Sárszentágota)

1.4.23. Sárrét (Füle, Jenő, Nádasdladány, Polgárdi)

1.4.24. Sárvíz-völgy (Soponya, Tác)

1.4.31. Enyingi-hát (Enying)

1.4.32. Káloz-Igari löszhátak (Csósz, Dég, Igar, Káloz, Kisláng, Lajoskomárom, Lepsény, Mátyásdomb, Mezőszentgyörgy, Mezőszilas)

1.4.33. Sió-völgy (Mezőkomárom, Szabadhídvég)

Az erdészeti beosztás szerint az erdészeti körzet csaknem teljes egészében a 15. számú Mezőföld erdőgazdasági tájba tartozik (kivéve Szabadhídvéget, amely az 50. számú Külső-Somogy erdőgazdasági táj része).

ERDÉSZETI TÁJAK		
Erdészeti táj	Erdészeti tájrészlet	Település
15. Mezőföld	15.a. Mezőföldi-löszhát	Aba (Ny-i sarok), Csősz nagy része, Dég, Enying, Füle, Igar, Jenő, Káloz nagy része, Kisláng, Lajoskomárom, Lepsény, Mátyásdomb, Mezőkomárom, Mezőszentgyörgy, Mezőszilas, Nádasdladány D-i fele, Polgárdi, Sárkeresztúr K-i fele, Sárszentágota K-i harmada, Soponya nagy része, Tác Ny-i harmada
	15.b. Sárrét-Sárvíz-völgye	Aba nagy része, Csősz K-i sarok, Káloz K-i negyede, Nádasdladány É-i fele, Sárkeresztúr Ny-i fele, Sárszentágota nagy része, Soponya K-i harmada, Tác nagy része
50. Külső-Somogy		Szabadhídvég

3.2.2. Geológiai és domborzati viszonyok

A neve is jelzi, hogy e vidéket döntően szántóföldek uralják, hiszen a Mezőföldi-löszháton a száraz klíma eredményeképpen mezősegi talajok képződtek. E tájrészlet a Duna jobb partján, átlagosan 30-50 méteres löszfallal emelkedik ki a Duna menti síkság térszínéből és szintén meredek fallal a Balaton medencéjéből. A lankás löszös fennsíkakat ÉÉNY-DDK irányú törésrendszer tagolja, amikben csatornázott patakok futnak. E völgyek a környező száraz löszplatókkal ellentétben talajvízhatás alatt állnak. A Keleti-Bakony D-i előterében megsüllyedt lápos-tőzeges Sárrét és a Sárvíz-völgye együtt külön tájrészletet, a Sárrét-Sárvíz-völgyet alkotja. Maga a Sárvíz-völgye a Mezőföldi-löszhát tájrészletet két egységre bontja. A Mezőföldi-löszhátat a futóhomokos szigetek csak tarkítják, de a Mezőföld D-i részén már egyre inkább a homokfelszínek aránya a döntő. Ez a tájrészlet Tengelici-homokvidék néven ismert.

A terület erdeinek kétharmada sík kitettségben, alacsony fekvésben található. A 150 m tszf. feletti erdőterületek aránya csak a Mezőföldi-löszháton jelentős. A domboldalakon, hátacon található erdők általában változó kitettségűek.

3.2.3. Klíma (2.2.2. tábla)

Az éghajlat-megfigyelések története

A Mezőföldön az első megfigyelések még a XIX. században, 1872-ben megkezdődtek Székesfehérvárott, majd a következő évben Dunapentelén, és 1879-ben Kápolnásnyéken. Sajnos ezek az első állomások rövid életűek voltak. Csak Pakson állt fenn hosszabb ideig (1901-1935) megfigyelőállomás, de ez csak hőmérővel volt felszerelve, és adatai sem látszanak teljesen megbízhatónak. A Mezőfölddel határos Szabadhídvégen harmadrendű éghajlatkutató állomás működött 1881-1944 között. 1929-ben létesült egy magasabb fokú

Soponyai Körzet erdőterve 2010-2019

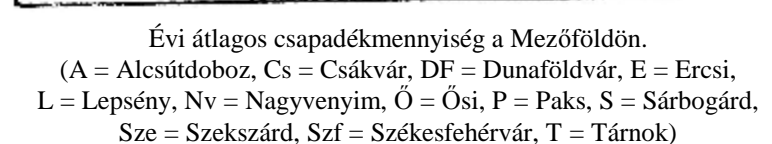
megfigyelőállomás Székesfehérvárott, ebben az időben kezdődtek meg Alcsúton is az észlelések, továbbá új műszerekkel látták el Előszállás állomását is. Így 1930 táján már kezdett a hálózat kialakulni, de a II. világháború alatt a megfigyelések megszűntek, habár Székesfehérvárott azóta is működik. Egyidejű megfigyelések mind a három állomásról csak az 1931-1943 évekből állnak rendelkezésre. Szerencsére a Mezőföld háromszög alakú területének mindhárom csúcsán van egy hosszú megfigyelés sorozatú állomás, É-on Budapest, Ny-on Siófok, D-en Kalocsa. Ezek adatai egyrészt felhasználhatók a szomszédos mezőföldi területek jellemzésére, másrészt alkalmasak arra, hogy a rendelkezésre álló rövidebb megfigyelésekből hosszabb idejű átlagértékeket vezessünk le.

Mikroklimatikus megfigyelések eddig csak szórványosan fordultak elő. A martonvásári agrometeorológiai kutatóintézet jelentős eredményeket ért, és ér el a Mezőföld mikroklimatikus viszonyainak megismerése terén.

A Mezőföldre a meleg, illetve mérsékelt meleg hőellátottság mellett a száraz és a mérsékelt száraz vízellátottság jellemző. Az évi középhőmérséklet a Csepel-sziget D-i csücskétől É-i, Ny-i és DNy-i irányban mérsékelt csökken, 10,2 és 10,5 °C közötti, a Tengelici-homokvidék azonban ennél kissé melegebb (10,6 °C). A tenyészidőszaki középhőmérséklet 17,2 és 17,5 °C között változik. Az évi csapadékösszeg 560 mm általában, a Tengelici-homokvidék viszont több csapadékot kap (583 mm). A tenyészidőszaki csapadékösszeg 324 és 341 mm közötti. A Soponyai Körzetben található erdőterület túlnyomó többségén az erdőssztyepp klímahatás jellemző (97,3 %). Kis területen, főleg a dombvidékekkel határos részeken (Mezőszilas) előfordul a kocsánytalan tölgyes klíma is (2,7 %).

Jellemző meteorológiai adatok

	Mezőföld (Székesfehérvár)	Budapest adatai
átlagos évi csapadék	565 mm	617 mm
a tenyészidőszak csapadéka	322 mm	331 mm
a hőmérséklet évi átlaga	10,7 °C	11,0 °C
a tenyészidőszak hőmérsékleti átlaga	17,8 °C	18,0 °C
a hőmérséklet téli átlaga	2,3 °C	2,6 °C
az évi napsütéses órák száma	1993 óra	1994 óra
- ebből a tenyészidőszakban	1435 óra	1457 óra
a havas napok száma	20 nap	28 nap
jellemző szélirány	ÉNy	ÉNy

1. *Journal of the American Medical Association*, 1997; 278: 1039-1044.

Sárvíz-völgy (Soponya, Tác)

A Sárvíz (Nádor)-csatorna és a vele párhuzamosan a völgy Ny-i oldalán ásott Sárvíz-Malom-csatorna tartozik ide. A Sárvíz árvizei tavasszal, kisvizei nyár végén gyakoriak. A kistájnak 12 tava van. Közülük öt természetes jellegű, a Kálozhoz közeli a legnagyobb (11 ha). A négy halastó együtt 213 hektáros. Ezek közül a soponyai a legtekintélyesebb (119 ha). A talajvíz mélysége még a 2 m-t sem éri el.

Enyingi-hát (Enying)

Egyetlen vízfolyása, a Csikgát (Kabóka) – patak, amely 26 km hosszú. Ritka nagy árvizek jellemzik, ezek jobbára tavasszal és nyár elején fordulnak elő. Máskor alig van vize. A talajvíz mélysége általában 2-4 m között van.

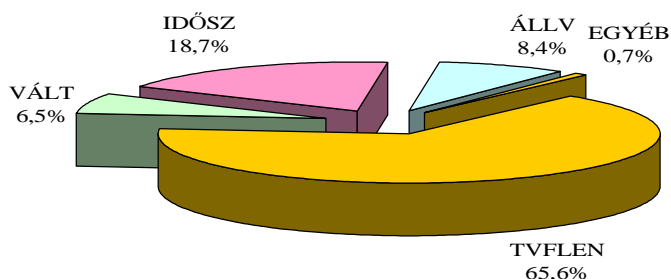
Káloz-Igari löszhátak (Csősz, Dég, Igar, Káloz, Kisláng, Lajoskomárom, Lepsény, Mátyásdomb, Mezőszentgyörgy)

K-ről a Sárvíz-Malom-csatorna ártere, Ny-ról a Csikgát (Kabóka) völgye, D-ről a Sió Mezőkomárom-Simontornya közötti völgye határolja. A Sióhoz folyik le egyetlen vízfolyása, a Bozót-patak is. É-i területeit a Csikgát-patak mellékvize, a Cinca keresztezi. Mérsékelt száraz, gyenge lefolyású terület. A kistájnak nyolc természetes tava van, együtt 14 ha felszínnel. A legnagyobbnak Igar mellett csak 7 ha a felszíne. A hat mesterséges tározó és halastó sem több 141 ha-nál. Köztük a Káloz melletti a legnagyobb, 91 ha. A löszös hátak alatt 4-6 m, máshol 2-4 m között találjuk a talajvízszintet.

Sió-völgy (Mezőkomárom, Szabadhídvég)

A Sió vízjárását a balatoni vízeresztés határozza meg. A talajvíz állása Mezőkomárom felett 2-4 m között, lejjebb 2 m felett van.

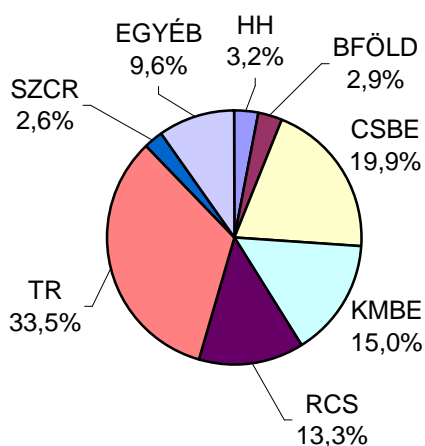
A Soponyai Körzet erdeinek mintegy 2/3-a többletvízhatástól független termőhelyen található. A többletvízzel érintett erdőterületek legnagyobb része az időszakos vízhatású kategóriába sorolható. Jelentős még az állandó vízhatású és a változó vízellátású erdőrészek térfoglalása. A fennmaradó 1 %-nál is kevesebb területen cca. egyenlő arányban osztoznak a felszíni nedves és a szivárgó vizű erdők. Vízzel borított erdők a körzetben nincsenek.

3.2.5. Talajviszonyok

A táj talajaira elsősorban a csernozjomok jellemzőek. Erdők elsősorban a Tengelici-homokvidék tájrészlet humuszos homok talajú, rozsdabarna erdőtalajú és csernozjom homoktalajú többletvíz-hatástól független termőhelyein találhatóak. A táj erdeinek közel 40 %-a található a kedvezőbb vízháztartású vályogtalajokon. A Sárrét-Sárvíz-völgye tájrészlet erdeinek több mint harmada időszakos, illetve állandó vízhatású területek réti és öntéstalajain fejlődik.

A talajban sok esetben kárt okoz a legelő állatok áthajtása az erdő területén (pl. Sárszentágota).

Jellemző talajtípusok a Soponyai Körzet erdőterületein

A legjellemzőbb talajtípusok a Soponyai Körzetben:

Típusos réti talajok (33,5 %)

A réti talaj vagy másképpen a típusos réti talaj szelvényeiben csak a réti talaj képződésére általánosan jellemző folyamatok és az ezek hatására kialakult bélyegek találhatók meg. A túl sok nedvesség és a levegőtlen viszonyok hatására képződött szerves anyagok a talaj humuszos szintjét szürkésfeketére, feketére színezik.

E talajtípus vízgazdálkodása a tavaszi, túlságosan nedves időszaktól eltekintve kedvezőnek mondható. A túl nedves állapot elmúltával a talajszelvény elegendő nedvességet nyújt a rajta élő növényzetnek ahhoz, hogy átvészelje a szárazabb időszakokat. Tápanyag-gazdálkodásuk közepes, mert a növények számára felvehető nitrogén mennyisége tavasszal kevés, és a tápanyagok között a foszfát- és a kálium-ionok megkötését számításba kell venni. A meszezés javít a talajoknak mind a szerkezeti állapotán – így a vízgazdálkodásán –, mind a tápanyag-gazdálkodásán, de természetén csak akkor, ha a talajszelvény felső rétegei karbonátmentesek.

Csernozjom barna erdőtalajok (19,9 %)

Az e típusú talajok szelvényében két folyamat nyomai láthatók. Az egyik a kilúgzás, ami a talajtípust a barna erdőtalajokhoz kapcsolja, és aminek következménye a vasas agyagosodás, a másik az erőteljes humuszosodás, ami már a csernozjomtalajok főtípusára jellemző.

Vízgazdálkodásuk kedvező, mert a közepes vízáteresztő-képességhez jó víztartó képesség társul. Általában szerkezeti állapotuk is kedvező, mert szerkezeti elemeik vízállóak.

Tápanyag-szolgáltató képességük jó, nitrogénellátottságuk kedvező, ugyanúgy, mint foszfor- és káliumszolgáltató képességük. Kivételt képeznek az andezitmálladékos lejtőlöszön képződött szelvények, melyek csak kevés foszfátot tartalmaznak.

Karbonát-maradványos barna erdőtalaj (15,0 %)

A kilúgzott, agyagos szerkezeti elemek között góciókban fennmarad a talajképző kőzet karbonát-tartalmának egy része, és így ugyanazon rétegen belül két ellentétes folyamat – a kilúgzás és a karbonáthatás – van egymás mellett. A kémhatás ezért a feltalajban sem csökken 6,6 pH alá, a felhalmozódási szintben viszont egymás melletti góciókban jelentkezik a semleges és a gyengén lúgos kémhatás. Humuszos szintjük általában jól fejlett, és a humusz összetétele is kedvező.

E talajok vízgazdálkodása kedvező, ennek ellenére általában könnyen kiszáradnak. A kilúgzási és a felhalmozódási szint vízkapacitása majdnem egyforma, és kiszáradása is egyenletes. Mivel a talajszintek (kilúgzási és felhalmozódási szintek) együttes vastagsága általában nem nagy, a kedvező vízgazdálkodású réteg nem túl mély.

Tápanyag-gazdálkodásuk kedvező. Általában közepes nitrogén-ellátottság, közepes foszfor- és jó káliumtartalom jellemzi e talajokat.

Réti csernozjom talaj (13,3 %)

A réti csernozjomok mindig ott alakulnak ki, ahol a csernozjomtalaj képződésének feltételeihez még a közeli víz jelenléte társul. Ez adódhat közeli talajvízszintből, de a felszínen összefutó vizekből is. Mindkettőnek hatására vízzel telített állapot és redukációs folyamatok jöhetnek létre.

Vízgazdálkodása kissé gyengébb, mint a csernozjomoké általában, ennek oka a víz hatására fellépő tömörödés a talajban, tápanyagháztartása még kedvező. Elterjedése főleg az alföldek mélyebb részein jellemző.

Mélyebb rétegeiben, de a fagyókerek számára már veszélyes helyeken só felhalmozódása tapasztalható, ezért ilyenkor gondos laborvizsgálatokkal kell a sótartalom mennyiségét meghatározni, és ennek alapján dönteni az erdősíthetőségről.

Humuszos homoktalajok (3,2 %)

A humuszos homoktalajok termékenysége a futóhomokénál jobb. Nagyobb a víztartó, ugyanakkor jó a vízáteresztő képességük. Nehezebben száradnak ki, és így kevésbé vannak kitéve a szél pusztító hatásának. Tápanyag-szolgáltató képességük, elsősorban nitrogénkészletük a futóhomokénál nagyobb, de még nem elegendő az átlagos termések eléréséhez.

Barnaföld (2,9 %)

A termőréteg egyenletesen vályogos, a felső réteg gazdagon humuszos, morzsás, ezért a vízgazdálkodás jó. A termőréteg 60-80 cm-nél azonban nem vastagabb, elég sekély, és a szárazabb klímában kevés vizet képes tárolni. A tápanyag-feltáródás kedvező, a tápanyag-adszorpció jó, és a legigényesebb fás növényzet igényét is kielégíti.

Közepes humiditású löszterületeinken, különösen az alföldekkel határos vidéken gyakori.

A meleg, szárazabb klímájú vidékek talajtípusa. Elsősorban a cseres-tölgyesek talaja, de kedvező kitettségekben gyertyános-tölgyesek, sőt bükkösök is megélnek rajta. Nagy területeken akácot telepítettek rá, ami jó közepes növekedésű, de a sok sarjzatatás eredményeként ma már leromlott.

Szolonyeces réti talajok (2,6 %)

A réti talajokra jellemző morfológiai képhez itt a nagyobb mennyiségű kicserélhető nátriumion társul, ennek nyomán a réti jelleggel megjelenő szelvényben a nátriumionok felhalmozódásának helyén oszlopos talajszerkezetet találunk.

Vízgazdálkodása közepes, javítani megfelelő talajműveléssel lehet, elsősorban a levegőztető műveléssel, és ennek hatására alakul kedvezőbb fizikai szerkezet kialakításával. Tápanyag-ellátottsága megfelelő. Meszezéssel javíthatunk a talajnak mind vízgazdálkodási, mind tápanyag-háztartási tulajdonságain.

A körzet talajviszonyai igen változatosak. Leírólapon összesen 27 genetikai talajtípust rögzítettünk, ebből 7 rendelkezik számottevő területtel. Az egyéb kategória 9,6 % részarányán a következő talajok osztoznak: SZV, KV, FV, NYÖ, HÖ, LH, HK, RBE, KCS, MLCS, ÖCS, CSJH, RSZC, ÖR, LR, SL, RETIE, ÖE, LHE.

3.2.6. Természetes erdőtársulások

A körzet teljes területe a Mezőföld flórajárásba (Colocense) sorolható. A jellemző természetes erdőtársulásokat részletesen kistájak szerinti bontásban tárgyaljuk.

Közép-Mezőföld (Aba, Sárkeresztúr, Sárszentágota)

A kistáj elterjedtebb potenciális erdőtársulásai között a tatárjuharos löszpusztai tölgyesek (Acero-tatarici-Quercetum), a cseres tölgyesek (Quercetum petraeae-cerris), a tölgy-kőris-szil ligeterdők (Querco-Ulmetum) és a fűz-nyár-égerligetek (Salicetum albae fragilis) említhetők. A cserjés törpemandulás társulások (Prunetum tenellae-pannonicum) is többfelé előfordulnak.

Sárrét (Füle, Jenő, Nádasdladány, Polgárdi)

A kistáj legjelentősebb potenciális erdőtársulásai között a fűz-nyár-égerligetek (Salicetum albae-fragilis), a tölgy-kőris-szil ligeterdők (Querco-Ulmetum) és a pusztai tölgyesek (Festuco-Quercetum roboris) jellemzőek.

Sárvíz-völgy (Soponya, Tác)

A jellegzetesebb potenciális erdőtársulások a fűz ligeterdők, a bokorfüzesek (*Salicetea purpureae*, *Salicetum triandrae*), a fűz-nyár-égerligetek (*Salicetum albae fragilis*) és tölgy-kőris-szil ligeterdők (*Quercu-Ulmetum*).

Enyingi-hát (Enying)

Az elterjedtebb potenciális erdőtársulások között a fűz-nyár-égerligetek (*Salicetum albae fragilis*), a tölgy-kőris-szil ligeterdők (*Quercu-Ulmetum*) és a tatárjuharos löszpusztai tölgyesek (*Acereto tatarici-Quercetum*) említhetők.

Káloz-Igari löszhátak (Csősz, Dég, Igar, Káloz, Kisláng, Lajoskomárom, Lepsény, Mátyásdomb, Mezőszentgyörgy, Mezőszilas)

A fontosabb potenciális erdőtársulások a tölgy-kőris-szil ligeterdők (*Quercu-Ulmetum*) és a tatárjuharos pusztai lösztölgyesek (*Acereto tatarici-Quercetum*). Elszigetelt foltokban a hajdani gyöngyvirágos tölgyesek (*Convallario-Quercetum danubiale*) maradványai is megtalálhatók.

Sió-völgy (Mezőkomárom, Szabadhídvég)

Elterjedtebben megfigyelhető potenciális erdőtársulásai a fűz-nyár-égerligeterdők (*Salicetum albae-fragilis*) és a tölgy-kőris-szil ligeterdők (*Quercu-Ulmetum*).

A Mezőföldi-löszhát és a Tengelici-homokvidék belső részein egykor nagy területet borítottak az erdőssztyep erdők, a peremrészekén cseres-tölgyesek, kis foltokon pedig mészkedvelő erdők és gyertyános-tölgyesek alkották a természetes vegetációt. Mindezeknek mára hírmondója is alig maradt, a kultúrerdők (főleg akácok és nemesnyárasok) mellett szántók és legelők uralják e tájrészleteket. A Sárrét-Sárvíz-völgyében a mocsarak, lápok és fragmentális szikesek mellett egykor ligeterdők is létrejöttek. E területet ma mezőgazdasági területek uralják, másodlagos száraz gyepekkel, a völgyekben mocsarakkal, kevés kultúrerdővel.

Az erdőgazdálkodás számára legfontosabb őshonos állományalkotó fafajok: KST, (KTT), (CS), MOT, (GY), MJ, (TJ), MSZ, (VSZ), (MK), MAK, (VK), (CSNY), ZSM, AL, KT, (BABE), FRNY, (RNY), FTNY, FFÜ, (TFÜ), (MÉ), (KH), (NYI), (KBO).

Idegenföldi (nem őshonos), illetve nemesített fafajok: A, ZJ, EZJ, TUSZ, AK, KD, FD, KM, EP, JP, NYO, GL, JA, EZ, NA, TMO, NNY, VG, BL, EF, FF, LF, VF, VBO.

3.2.7. Tipikus termőhelyek jellemzése – termőhelytípus-változatok és célállományok

A Mezőföld komplex geomorfológiai egység, sok „tájidegen elemet” is tartalmaz. Az egyik ilyen „tájidegen elem” a Mezőföld szívében a Velencei-tó melléki ősi gránitfelszín, a másik pedig az ÉNy-i peremek, tehát a Dunántúli-középhegységgel határos sáv törmelék-kúp- és törmelék-lejtője. Ezek az „elemek” ott vannak, léteznek, és hatásuk érvényesül az őket környező mezőföldi területeken. A gránit durva málladékának erdőtalaja kiütközik a tájból.

Egykori erdőségeből bár sokat kiirtottak, mégis – napjainkban is – itt virul a környék legnagyobb összefüggő erdőtakarója.

A Mezőföld nevéből is következik, hogy a terület uralkodó talaja elsősorban „mezősegi”. A táj mezősegi talaja azonban rengeteg típust, változatot és alig áttekinthető mikrokomplexitást jelent a mezőföldi komplexumon belül.

Ez a mezősegi talajkomplexitás természetesen kiegészül különféle savanyúságú, de ma már a mezősegi típus irányában szépen fejlődő, egykori erdei talajváltozatokkal.

A Mezőföld talajtakarójának pillére, fekéje az egykori pannon tábla, amely a kéregmozgások következtében kisebb-nagyobb rögökre tagolódott.

Az egykori pannon táblarögök összetöredezett és erősen lepusztult felületét a szél és víz szállítómunkája a legváltozatosabb felhalmozódásokkal borította be. Ezeken a különféle idegen eredetű kőzeteken fejlődtek ki az idők során a Mezőföld talajai.

Az idegen eredetű kőzetek között nemcsak minősége, de nagyarányú kiterjedése miatt is legfontosabb a lösz és a löszszerű kőzetváltozatok szerepe.

A löszfelhalmozódások vizsgálatakor kétségtelenül megállapítható, hogy a mezőföldi lösz szakaszosan keletkezett. Ezt a szakaszos felhalmozódást világosan bizonyítja a paksi, a dunaújvárosi, dunaföldvári stb. löszfal, amelyeknek mindegyikén több vályogos szint félreérthetetlenül igazolja a korábbi domborzat egykor élő takaróját.

A típusos vagy elsődlegesnek minősített lösz mellett a Mezőföldön homokos löszről, löszös üledékről, löszös homokról, agyagos löszről stb. beszélnek.

A mezőföldi lösz problémái közé tartoznak az elsődleges lösz lepusztulásának körülményei.

A lösz lepusztulása a Mezőföld Ny-i részén volt a legerősebb. Ezt a körülményt nem is annyira az a tény bizonyítja, hogy az egész Mezőföld Ny-i sávjában a legvékonyabb viszonylag a löszfelhalmozódás, hanem a Balatonakaratyától É-ra fekvő pannon térszínen kialakult mezősegi talaj fiatal volta. A talaj viszonylagos fiatalságát főként a humuszos szint vékonysága bizonyítja.

A löszváltozatok mellett nagyobb területet foglalnak el a futóhomok, helyesebben az egykori futóhomok felszínek. Ezek ugyancsak sokféle változatban jelentkeznek: a kavicsos homoktól kezdve a különféle durva homokon át egészen a finom homokig.

Teljesen elütő képződményt találunk a Mezőföld ÉNy-i peremén, ahol a Középhegységből származó dolomit, mészkő stb. törmelék halmozódott fel.

Viszonylagosan kiterjedtek az időszakosan vízállásos felületek is. Kisebb kiterjedésben a helyi lefolyástalanságnak elszikésedés a következménye (pl.: a Sárvíz melléke).

A Soponyai Körzet erdőterületen előforduló leggyakoribb termőhelytípus-változat: ESZTY-TVFLEN-CSBE-KMÉ-V. Ez a teljes területnek mintegy 1/6-án található meg. A típusos réti talajt tartalmazó termőhelytípus-változatok meglehetősen sokféle összetételben vannak jelen, ezért csak a második helyen áll a következő: ESZTY-ÁLLV-TR-KMÉ-V.

Termőhelytípus-változat	Vízgazd. fok	Területarány (%)	Célállomány	Elegyfajok
ESZTY-TVFLEN-CSBE-KMÉ-V	SZ	13,0	CS(-KTT)	KST, MOT, MJ, TJ, MSZ, KT
ESZTY-TVFLEN-KMBE-KMÉ-V	SZ-FSZ	7,5	CS(-KTT)	MOT, MJ, TJ, MSZ, KT
ESZTY-TVFLEN-RCS-KMÉ-V	ISZ	7,5	CS(-KST)	MJ, TJ, MSZ, FRNY.

Soponyai Körzet erdőterve 2010-2019

Termőhelytípus-változat	Vízgazd. fok	Területarány (%)	Célállomány	Elegyfajok
ESZTY-TVFLEN-CSBE-SE-V	ISZ	6,7	CS-EL	KST, KTT, MJ, TJ, MSZ, KT.
ESZTY-ÁLLV-TR-KMÉ-V	ÜDE-FN	5,6	KST-K	MJ, TJ, MSZ, VSZ, ZSM, AL, FRNY, FTNY, FFÜ, TFÜ, MÉ.
ESZTY-IDŐSZ-TR-KMÉ-V	FSZ	5,4	KST-EL	CS, MJ, TJ, MSZ, VSZ, MK, MAK, AL.

A területen 201 termőhelyfeltárásról van felhasználható adatsor (T-lap), ezekhez nemcsak helyszíni, hanem laboratóriumi vizsgálatok is készültek. A jelenlegi felvételhez kapcsolódóan nem készült részletes feltárás. A vizsgálatok átlagos sűrűsége: 31,18 ha-onként egy talajgödör, illetve fúrás.

Az erdőrészenkénti termőhelyi adatok az előforduló termőhelytípus-változatok közül a legnagyobb területűt tartalmazzák.

3.3. Az erdő állapotának értékelése

3.3.1. Az erdő múltjának történelmi áttekintése

A II. világháború előtt a körzetben lévő erdők többnyire nagybirtokosok kezén voltak. A nagyobb erdőtömbök sokszor az arisztokrata családok lakóhelye körül alakultak ki, eredetileg kastélyparkként funkcionálva (Dég). A földreform után a nagy erdőtömbök államerdészeti kezelésbe kerültek, a kisebb erdők állami gazdaságok területéhez csatlakoztak, illetve magánkézbe kerültek. Ez utóbbiakat később a TSZ-ek vették kezelésükbe. Az erdőknek egy jelentős hányadát már ezt követően telepítette az erdészet, illetve a tsz-ek. A rendszerváltást követően ismét jelentős lett a magántulajdonosok szerepe az erdőgazdálkodásban.

Az erdőterületek az állami tulajdonba vétel előtt községenként az alább felsorolt tulajdonosok között oszlottak meg:

Aba határában a bárándi erdőtömböt, amely Aba és Tác határát érinti, a háború után telepítették, a Soponyai Erdőgazdálkodási Igazgatóság kezeli. Az egyéni erdőket a rendszerváltás előtt az Abai Vörös Hajnal MgTSz kezelte.

Dégen a kastély a hozzá tartozó kastélyparkkal a Georgikont alapító Festetics György oldalági rokona, a köznemesi tolnai Festetics család számára épült 1810-1824 között, Pollack Mihály tervei szerint. Kerti homlokzatának kialakítása a legszebb klasszicista megoldások közé tartozik. A kastély elhelyezése, tájba illesztése valószínűsíti, hogy a kertet is Pollack tervezte. A falu közepén átfolyó Bozót-patak duzzasztásával a tájképi kertből elmaradhatatlan tó alakult ki. A tóban kis sziget, partján a vörös-fehér díszítésű Hollandi-házzal, a gondosan válogatott növényanyaggal ma is különleges élményt nyújt. A tavon túli erdős domb egykor vadaskertnek adott otthont. De volt a parkban sziklabarlang, kerti ház, több fahíd is. Itt is megjelentek a szentimentális kert elmaradhatatlan növénykülönlegességei, a szomorúfüzek, a jegenyék, a japán akác, stb. Később a fenyők egészítették ki a világ különböző vidékeiről származó fakülönlegességeket. A II. világháború után a tisztásokat beerdősítették, így alakult ki a mai zárt erdőtömb.

A terület ma erdészeti kezelésben van, az eredeti kastélypark visszaállítására tervek születtek.

A kisebb erdőbirtokosok, köztük a Baditz, Csóka családok tulajdonában lévő erdők a földreform kapcsán újrafelosztásra kerültek. Az egyéni gazdálkodók erdőterületei a nagyüzemi gazdálkodás megszervezésével a Dégi Szabadság MgTSz kezelésébe kerültek. A jó fejlődésű állományokat már a termelőszövetkezet, illetve ezt megelőzően a járási mezőgazdasági osztály telepítette (erdősávok). Üzemterv szerinti gazdálkodást 1968 óta folytatnak.

Enyingen az erdőterület a világháború előtt a Batthyány, Festetics majd Csekonits család, illetve a Székesfehérvári Káptalan tulajdona volt. Az állami gazdaság megalakulásakor került új tulajdonosa kezelésébe. Az erdők egy részét már az állami gazdaság telepítette. 1970-1980 között 22 ha-ral csökkent az erdők területe. Ennek oka, hogy a nagyüzemi táblák kialakításakor megszűntek a kisebb erdőfoltok. A talajmeliorációs terv végrehajtása során is sor került a művelési ág megváltoztatására. Új erdőket is telepítettek, Kislángon 18 ha-t. Az erdők kisebb része magántulajdon volt, és az Enyingi Vörös Hajnal MgTSz megalakulásakor került közös használatba. Az erdőterület nagy részét a Tsz telepítette mező ill. talajvédelmi erdőnek.

A volt **Igari** Lenin MgTSz kezelésében lévő erdőterület túlnyomó többsége a háború utáni erdőtelepítésből származik, míg a fennmaradó kis hányad egyéni gazdálkodók tulajdonát képezte. 1970-1980 között 94 ha-os erdőterület-növekedés mutatható ki, ami a művelési ág változásából, valamint új erdők telepítéséből adódik.

Kálozon a legnagyobb erdőbirtok özv. gróf Széchenyi Györgyné tulajdona volt. A többi terület egy része egyéni gazdálkodóé volt, mely erdők a Vörös Lobogó MgTSz megalakulásakor kerültek közös használatba. Egy részüket pedig már a termelőszövetkezet telepítette.

Kisláng határában 1890 körül a lángi uradalomban 3637 kh volt művelés alatt, az egész lángi uradalom a következő művelési ágakra oszlott: 9230 hold szántóföld, 2528 hold legelő, 1927 hold rét, 225 hold akácos. A földreform után 3 MgTsz alakult, közülük 1956 után a Béke Tsz maradt talpon. 1959: Béke, Búzavirág, Kossuth MgTsz, 1962: Béke MgTsz.

A háború előtt **Lajoskomárom** erdőterülete a Festetics uradalomhoz tartozott, utána az erdő a szántókkal együtt egyéni gazdálkodók között került kiosztásra. Ezt követően a nagyüzemi gazdálkodás megszervezésével, majd az 1961. VII. törvény végrehajtásával kerültek az erdők a Lajoskomáromi Győzelem MgTSz kezelésébe. A jó fejlődésű állományokat már a termelőszövetkezet, illetve ezt megelőzően a járási mezőgazdasági osztály telepítette (erdősávok). Üzemtervezési tevékenység 1968 óta folyik. A Lajoskomáromi Győzelem MgTSz három termelőszövetkezet fuzionálásából alakult. (Vörös Csepel Mezőkomárom, Vörös Csillag Szabadhídvég, Győzelem Lajoskomárom).

Mezőkomárom: Egy 1678-as záloglevél szerint a falu köteles volt a zálogbirtokosoknak 20 forintot fizetni, 2 szekér fát adni. A török földesúr számára adott 50 szekér széna, 69 szekér fát tartalmazó kötelezettség megszűnt a kettős szolgáltatás tehertételeitől. Az „oscola rector” javadalmazása az 1825-ben keletkezett díjlevél szerint készpénzben 12 ezüst, természetben 24 (pozsonyi) mérő búza, 12 font hús, 25 font sör, 10 font faggyú, 2 öl fa.

Az erdőterület régen a Kiskáptalan Legeltetési Bizottság kezelése alatt állt.

Mezőszentgyörgy a török megszállás alól történt felszabadulást követő évtizedekben épületanyagot, tüzelőt szolgáló erdővel nem rendelkezett.

Mezőszilason 1945 előtt az erdőterület a Festetics uradalomhoz tartozott. Ezt követően egyéni gazdálkodók között került kiosztásra. A nagyüzemi gazdálkodás megszervezésével, majd az 1961. VII. törvény végrehajtásával kerültek az erdők a Mezőszilasi Mezőföld MgTSz kezelésébe. A jó fejlődésű állományokat már a Tsz, illetve ezt megelőzően a járási mezőgazdasági osztály telepítette. Üzemszerű gazdálkodást 1968 óta folytatnak.

Sárkeresztúron az erdők egyéni gazdálkodók tulajdonában voltak, a Sárkeresztúri Jóreménység MgTSz megalakulásakor kerültek közös tulajdonba. Az erdők nagy részét már a termelőszövetkezet telepítette.

Sárszentágota erdei 1774 után a Magyar Katolikus Tanulmányi Alap tulajdonában voltak, melynek irányítását a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium végezte. A jelenlegi erdők nagy részét a II. világháború után telepítették erdő számára kevésbé alkalmas termőhelyre.

Soponya nagy része gróf Zichy János nagylángi uradalmához tartozott. Az erdők egy része magántulajdon volt, és a Soponyai Rákóczi MgTSz megalakulásakor került közös kezelésbe. Sok erdőt már a termelőszövetkezet telepítette mezővédő erdősávnak, illetve cellulóz nyárasnak.

A **szabadhídvégi** terület Montenegro Fogl nagybirtokos tulajdona volt.

Tác: A jelenlegi erdők részben a Táci Új Tavasz MgTSz szervezése során kerültek közös kezelésbe, részben már a szövetkezet telepítette azokat.

Fülén az erdőterület az 1945 előtti időben részben a volt úrbéres telkes gazdák tulajdonában volt 3,7, ha területtel. Az erdőterületen 48 éves cser mag állomány volt. Fahasználat csak gyéritésre szorítkozott. Az erdőterületet rendszeres gazdasági üzemterv szerint kezelték, a vágásforduló 60 év volt. A kezelési teendőket a győri M. Kir. Erdőigazgatóságnak alárendelt székesfehérvári M. Kir. Erdőhivatal, felügyeletét pedig a Székesfehérvári M. Kir. Erdőfelügyelőség látta el. A volt úrbéres telkes gazdák erdeje az 1961. VII. törvény végrehajtása során került a Fülei Búzakalász MgTSz kezelésébe. A többi erdőterület volt egyéni erdőkből került a TSz-hez. A mezővédő erdősávok 1960-as évek elején telepítés útján létesültek.

Polgárdiban az erdőterület zömét a Polgárdi Egyetértés MgTSz telepítette, kis része volt régen magántulajdonban.

Nádasdladányban gróf Nádasdy Ferenc birtokán az 1860-as években kezdtek hozzá a hazánkban akkor divatos tájképi kert kialakításához, egy 1815-ben épített épület körül, mintegy 50 ha területen. A ma is látható kastélyt 1873-ban a régi épülethez hozzáépítve hozták létre. A kert az akkoriban előretörő új irányzatnak megfelelően lassanként dendrológiai tájképi kert, gyűjteményes kert jelleget öltött. Itt már nem a hangulatoké, az emberi érzéseké volt a fő szerep, hanem a fák saját szépségükkel, különleges formáikkal ejtették rabul a látogatókat. Ebben az időben a főurak gyűjtőszenvédélye következtében a világ legkülönbözőbb részeiről kerülnek az országba a különleges növények. Nádasdladány kertjében is megtalálhatjuk ennek nyomait. Ma már hatalmasra nőtt a gyantás cédrus, a mocsári ciprus, a páfrányfenyő, a feketedió, a vérbükk, az andalúziai és a görög jegenyefenyő.

Az erdők nagy része a közelmúltig a Veszprémi Erdészeti kezelésében volt, majd a kárpótlások során került egyéni tulajdonosokhoz, akik a területen három erdőbirtokosságot alakítottak.

A II. világháború előtt a tulajdonosoknak csak kisebb része folytatott szakszerű erdőgazdálkodást, uralkodó volt a sarjztatásos üzemmód, és az így kezelt erdőkből kikerülő faanyag is kisebb értékű volt (szőlőkaró, karámfa, tűzifa).

Az államosítás után az 50-es, 60-as években nagy területeken végeztek erdőtelepítést, több-kevesebb sikerrel (Sárkeresztúr, Sárszentágota Aba, Tác). A Tác 19 A erdőrészlet sarkában állított kopjafa a telepítő Balsay Miklósnak állít emléket. Az ötvenes évek erőltetett kampányszerű erdősítéseinek sokszor helytelen fafajmegválasztása, és a rossz termőhelyi adottságok miatt sok kiritkult, száradó szil és kőris fajokból álló erdő alakult ki. Nagyobb területeken jól megválasztott fafajjal gyönyörű kocsányos tölgyerdők nőttek fel. Mindkettőre kitűnő példákat találunk Sárszentágotán.

3.3.2. Az erdő állapotának értékelése

3.3.2.1. Faállományviszonyok

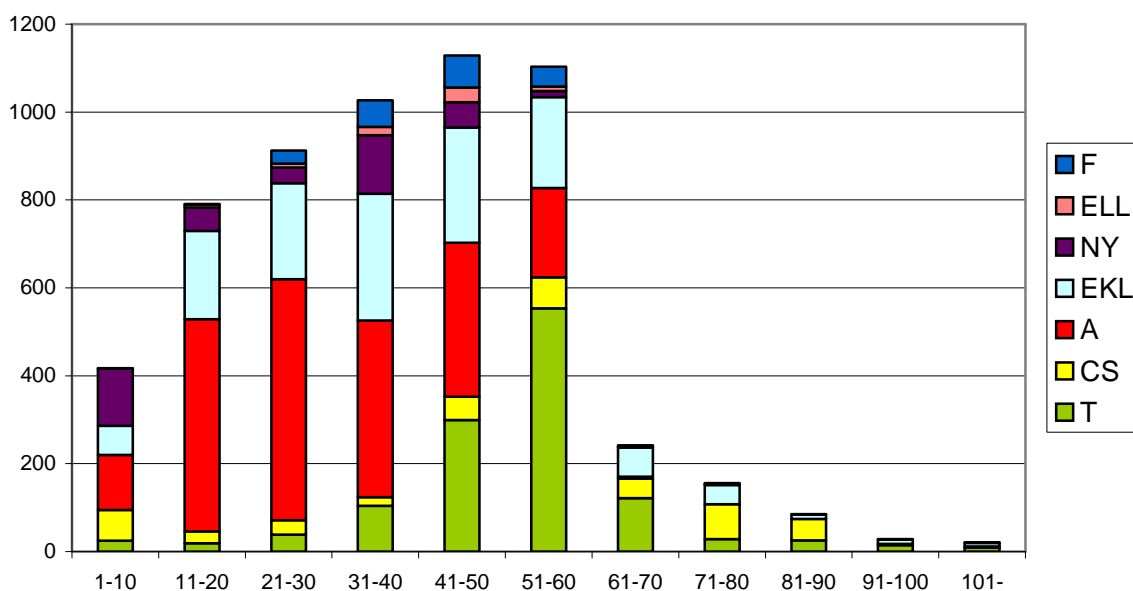
Korosztályviszonyok (2.3.1., 2.3.2. táblák)

A korosztályok eloszlása a körzet erdeiben egyenetlen, de a faanyagtermelést szolgáló erdőkben még viszonylag egyenletes. Itt a 60 év alatti állományok részaránya 83 %. Ez az eltolódás főleg az akácnak, a nyáraknak és az egyéb kemény lombos fafajoknak tudható be, amely állományok zöme ebbe a korosztályba tartozik. A 11-20 és a 31-40 éves korosztály részaránya a legnagyobb (15-15 %). Ettől nem sokkal marad el a 21-30 és a 41-50 korosztályok részaránya (14-14 %). Az 51-60 éves korosztály aránya is hasonló (13 %). Idős erdők alig vannak a körzetben. Ez ugyancsak a gyorsan növekvő fafajok magas arányával magyarázható.

A különleges rendeltetésű erdőkben a 60 év alatti állományok részaránya hasonló (88 %), de itt már a fenyők is nagyobb aránnyal szerepelnek ebben a korcsoportban. A 41-50 és a 51-60 éves korosztályok területe a legnagyobb (21-21 %). Idős állományok a jellemző fafajok alacsony vágáskora miatt, és a gyenge termőhelyi tényezők folytán nemigen találhatók a területen. A meglévők főként cseresek, tölgyesek, egyéb lombos állományok (elsősorban NYO és MK főfafajjal, VG, JP, MSZ, TUSZ, MÉ, ZJ MJ, NH, FRNY, FTNY, FFÜ eleggyel), esetleg fekete fenyvesek vagy virginiai borókások.

Az összesített táblázat szerint a 41-50 és 51-60 éves erdők részaránya a legnagyobb (18-18 %). A 31-40 és a 21-30 éves korosztály képviselteti még magát nagyobb százalékban (16 és 15 %). Az idős erdők aránya elhanyagolható, ami van, az lombos állomány (a fentebb említett MK és NYO főfafajjal), ill. egy kevés tölgyes.

Az üres területek a faanyagtermelést szolgáló erdőkben 201,36 ha-t tesznek ki, ami az erdőterület 7,1 %-a, míg a különleges rendeltetésűeknél 154,16 ha (4,5 %).

A fafajonkénti korosztályeloszlás ha-ban

Célszerű lenne a területen az akác helyett hosszabb vágáskorú fafajokat alkalmazni, mivel az akác sok helyen csak sínylődik, néhol a pangóvíz jelenléte miatt, néhol pedig a víz hiánya okoz gondot. Az erdők egészségi állapota a termőhelyi tényezők romlása miatt gyengült. A területről a víz elvezetése, a talajvízszint süllyedése miatt a kocsányos tölgyesek sok helyen eltűntek, a KST létjogosultsága sajnos ezeken a helyeken megkérdőjelezhető. Ugyanakkor azonban a megfelelő talajvízszintű nagyobb tömbökben igen szép telepített kocsányos tölgyes állományok találhatók (Sárszentágota). Ezeknek a majdani felújítása biztosan nem problémamentes, de nem is megoldhatatlan.

A korosztályszerkezet "széthúzása" érdekében ajánlatos őshonos, magasabb vágáskorú, a szélsőségekhez jobban alkalmazkodó fafajokkal is próbálkozni (szilek, juharok).

A faanyagtermelést szolgáló erdőkben az akácoknál az idősebb korcsoportokban nagy a sarjasok aránya. Pozitív, hogy a fiatalabb állományok már nagyrészt mag eredetűek. A különleges rendeltetésű erdők esetében ez sajnos fordított képet mutat.

A nem vágásos üzemmódban kezelt erdők (összesen 149,73 ha) nagy része (68 %) 41-80 év közé esik. Ezek jórészt J-EKL állományok, de tölgyesek, akácok, ELL-állományok, fenyvesek is akadnak köztük. Ebben a kategóriában a 81-100, ill. a 121-140 éves korosztály részaránya is jelentős (7-6 %).

Vágásérettségi viszonyok (2.3.4. - 2.3.6. és 2.3.12. táblák)

A 2.3.4. "Vágásérettségi korok területe fafajok szerint" táblázatot vizsgálva:

A faanyagtermelést szolgáló erdők esetében a tölgyek átlagos vágáskora 85 év, a cseré 79 év. Ezek a termőhelyi viszonyok ismeretében ideálisnak mondhatóak. Az egyéb rendeltetésű erdőkben is hasonló vágáskorok mutatkoznak: 88, ill. 78 év.

Az akác vágáskora gazdasági erdőkben 35 év, egyéb rendeltetésűeknél 38 év. Az utóbbi, az egészségi állapotot figyelembe véve kissé magas.

EKL-állományoknál a gazdasági erdőkben 59 év az átlagos véghasználati kor, egyéb rendeltetésűeknél 51 év.

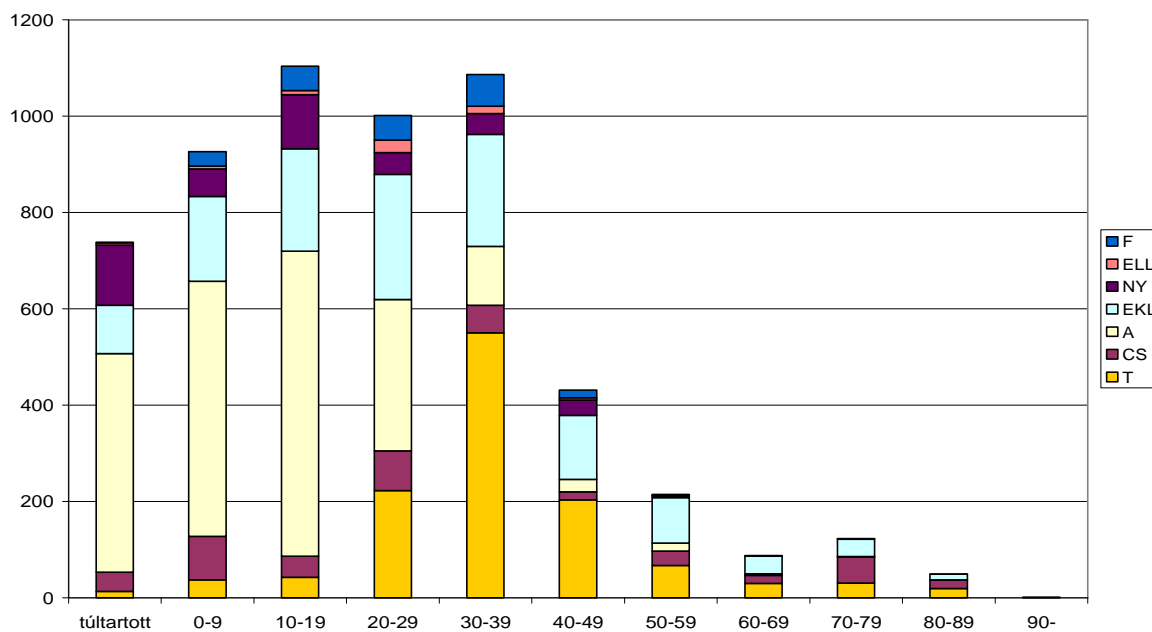
Nyárasok esetében a gazdasági erdőkben 29 év az átlagos véghasználati kor, míg egyéb rendeltetésűeknél 44 év, ez a természetvédelem szempontjából is kedvező.

Az ELL-állományok 59 (gazdasági), ill. 55 (egyéb) éves vágáskora megfelelő. Alacsonyabb a fűz és az éger vágáskora (50 év körül), a hársé kissé magasabb (70 év körül).

Fenyveseknél a gazdasági erdőkben 67 év az átlagos véghasználati kor, egyéb erdőkben 62 év. Itt a károsításokat kell figyelemmel kísérni, azok erős fellépése esetén a vágáskor csökkenthető.

A 2.3.5. "Vágásérettségi csoportok területe fafajok szerint 100 évre hektárban" táblázat alapján:

A korosztályeloszlásból következőleg, de annál kissé kiegyenlítettebb képet mutat a vágásérettségi csoportok eloszlása. Általánosságban elmondható, hogy a 10-19, 20-29 és 30-39 vágásérettségi csoportokba tartozó erdők szerepelnek a legnagyobb területtel. Jelentős a 0-9, és a túltartott erdők térfoglalása is. Az ettől idősebb vágásérettségi csoportokban érthető okokból nem szerepelnek nagy területek.

A vágásérettségi csoportok területe 100 évre ha-ban

A túltartott állományok aránya meglehetősen nagy a gazdasági, és az egyéb rendeltetésű erdőknél is (10,7 ill. 13,3 %). Ezeket jobbra akácok, egyéb kemény lombosok és nemesnyárasok alkotják, és fő oka a viszonylag sok gazdátlan erdő.

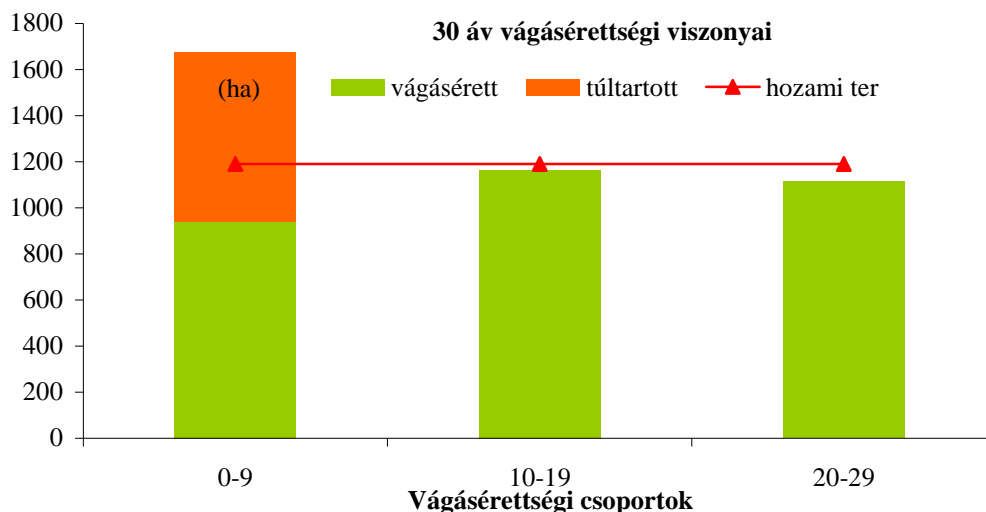
A 2.3.6. "Vágásérettségi csoportok területe fajok szerint 30 évre" táblázat alapján:

A túltartott állományok itt a 0-9 vágásérettségi csoporton belül szerepelnek. A 0-9 éven belül és a 20-29 éven belül vágásérett erdők fatérfogata alig tér el (1 %-nál kisebb mértékben), a középső csoport fatérfogata ezektől elmarad.

A táblázatból látható, hogy a tölgyeseknek mintegy negyede, a csereseknek több mint fele 30 éven belül lesz vágásérett. Az akácoknak 96 %-át, a nemesnyárasoknak 100 %-át véghasználatra fogjuk tervezni (az alacsony vágásérettségi kor következtében). Az egyéb kemény lombosok esetében az arány 58 %, a hazai nyáraknál 54 %, az egyéb lágy lombosoknál 55 %, a fenyveseknél 61 %.

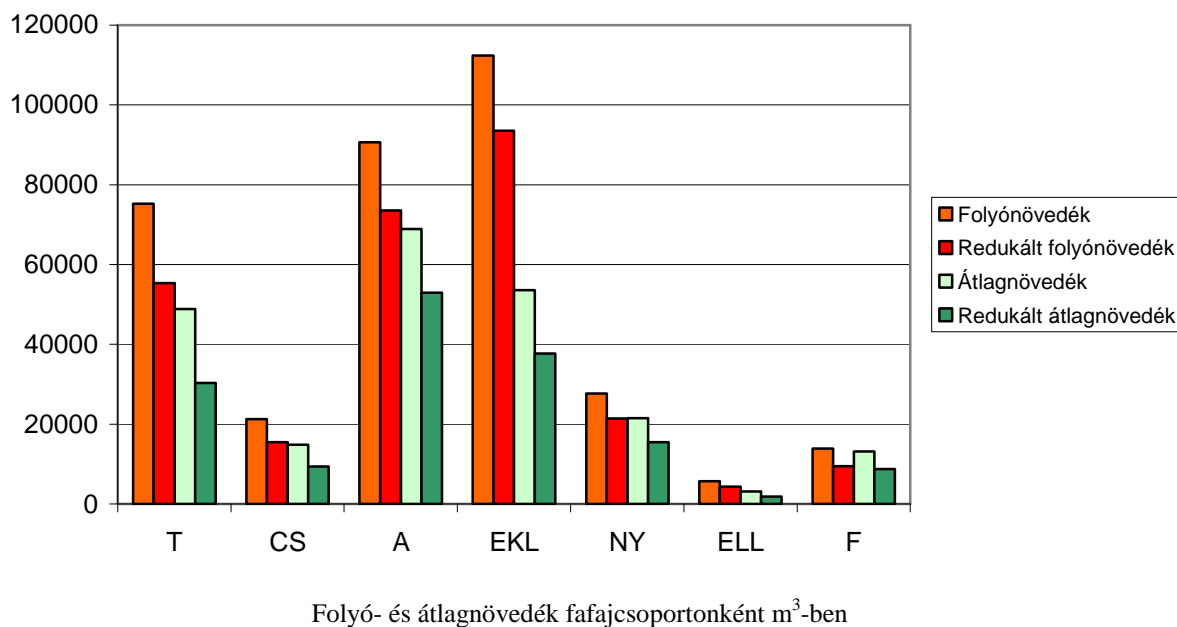
Az alábbi grafikon igen szemléletesen mutatja, hogy a 10-19 és a 20-29 éven belül vágásérett állományok térfoglalása meglepően közel esik a hozami terület értékéhez. Probléma csak tervidőszakban vágható és vágandó erdőknél jelentkezik: a túltartott állományokat figyelembe véve a hozami terület másfélszeresét lehet (kell) kitermelni és felújítani.

Soponyai Körzet erdőterve 2010-2019

A körzet erdeinek teljes hozami területe 119,27 ha évente, amely a teljes erdőterület 1,9 %-a. A faanyagtermelő és különleges elsődleges rendeltetésű erdők hozami területhányada alig tér el (2,0 és 1,8 %).

A folyónövedék általában nagyobb az átlagnövedéknél. Kivételt képeznek a sarj eredetű cseresek, az egyéb tölgyesek, a fekete és egyéb fenyvesek (gyenge termőhelyen álló idős erdők). A folyó- és átlagnövedék között a legnagyobb különbséget az egyéb kemény lombos állományok mutatják: előbbi több mint kétszerese az utóbbinak. A normál és redukált 10 éves folyónövedékek és átlagnövedékek alakulását az alábbi grafikon mutatja:

Faállománytípusok, fajösszetétel (2.3.3. és 2.3.11. táblák)

A Soponyai Körzet erdőterületének több mint 1/3-át az akác uralja. Nagyobb része sarj (az összes erdő 22,3 %-a), kisebb része mag eredetű (13,5 %).

Második helyen a J-EKL-állományok vannak együttesen 23,3 % térfoglalással. A juharok területaránya 2,8 %, a szileké valamivel kevesebb (2,3 %). A területnek mintegy tizedén van jelen kőris (MK, AK, VK), és 7,7 % sorolható az egyéb kemény lombos kategóriába (főleg: EZ, GL, NYO).

A kocsányos tölgy foglalja el a harmadik helyet 1/5 területaránnal. Előfordul még KTT és egyéb tölgy (MOT, VT) 0,1-0,1 % arányban.

Cserből 7,6 % található, ennek egyötöde sarj eredetű. A hazai nyár (zömében SZNY) 2,7 %-ot tesz ki, a NNY 4,4 %-ot. A füzek, éger, hársak, egyéb lágy lombos fafajok aránya 1,5 %. A fenyők 3,7 %-ot tesznek ki, ennek nagy része EF, FF, de van LF és egyéb fenyő (utóbbi főként VBO).

Ha faállománytípusok szerint elemezzük a körzetben található erdőket, akkor az arányok módosulnak: az akácok így is 1/3-nál nagyobb (35,5 %) területet foglalnak el, a tölgyesek (kocsányos tölgyes, gyertyános-tölgyes, kocsánytalan tölgyes és molyhos tölgyes) súlya 23,2 %-ra növekszik, az egyéb kemény lombosoké (ideértve a gyertyánosokat, de az ostorfásokat is) 17,6 %-ra csökken. Számottevő még a cserések aránya: 7,5 %. A nemesnyáras állományok a körzeti erdők 4,1 %-án, a fenyvesek 3,1 %-án vannak jelen. A felsorolt faállománytípusokon kívül – már csak dinamikus növekedése következtében is – említésre méltó kategória a hazai nyárasok részaránya (2,5 %). A körzeti erdők 5,7 %-án faállomány nem található. A fennmaradó 0,8 %-on lágy lombos állományok osztoznak: füzesek, égeresek, hársasok és nyíresek.

A fatermőképességi csoportokat vizsgálva megállapítható a közepes kategória túlsúlya (összes erdőben 91,1 %) A gyenge erdők túlnyomó többsége értelemszerűen a különleges rendeltetésű állományokban fordul elő. Ezek leggyakrabban az akácokban, tölgyesekben és az egyéb lombosokban (ostorfás, ezüstfás) találhatók. A kevés jó növekedésű erdők eloszlása rendeltetés szerint viszonylag egyenletes.

A lejárt üzemtervhez képest KST abszolút térfoglalása nem változott jelentős mértékben, a fafaj területaránya 0,2 %-kal nőtt. A cser által fedett terület 10,4 %-kal, aránya 0,8 %-kal nőtt. Az akác területe csökkent: abszolút értelemben 9,1 %-kal, arányában 3,1 %-kal. A kőrisek térfoglalása 15,2 %-kal, fafajarány szerint 1,5 %-kal növekedett. A hazai nyárasok területe mintegy kétszeresére nőtt (77,4 ha-ról 161,41 ha-ra). A cser, és a hazai nyárasok térhódítása a jórészt az erdősítésekkel magyarázható, a kőris területi növekedése viszont azzal hozható összefüggésbe, hogy jól újul. Az erdei fenyő területe 28,1 %-kal visszaesett, ez 0,7 %-os csökkenést jelent. A fekete fenyő térfoglalása 12,7 %-kal lett kisebb (0,2 % részarány-csökkenés).

A jövőben az akác és a fenyők további visszaszorulása várható, mivel a természetvédelmi oltalom alatt álló területeken a DINPI a körzet legjelentősebb erdőgazdálkodóját, a Soponyai Erdőgazdálkodási Kft-t kötelezte: akác és fenyők helyett általában elegyes, hazai fafajokból álló lombos állományok kialakítását írta elő.

Fakészlet adatok (2.3.1., 2.3.2. táblák)

Fatérfogat-meghatározás módja, fatermési táblák:

A fatérfogat számításához a Sopp László-féle fatömegszámítási táblázatokat, illetve az azokból készült fatérfogatfüggvényeket, és az 1971-72-es fatermési nomogramokból manuális

Soponyai Körzet erdőterve 2010-2019

leolvasással készített fatermési tábla-mátrixokat (tömböket) használjuk. Ezek utóbbiak a következők, illetve a következő fafajokra kerültek alkalmazásra:

1. KST (Kiss R.)	kocsányos és szlavón tölgy, juharok, magyar kőris, diók, platánok, vadgesztenye, bálványfa
2. KTT _{mag} (Sopp)	kocsánytalan, magyar és egyéb tölgyek; szilek, magas és amerikai kőris; vadgyümölcsök, berkenyék, EKEM, hársak
3. KTT _{sarj} (Sopp)	sarj eredet esetén a kocsánytalan tölgyhöz sorolt fafajok
4. VT (Sopp)	vörös tölgy
5. Cser _{mag} (Sopp)	cser
6. Cser _{sarj} (Sopp)	sarj eredetű cser
7. Bükk (B.O.-M.G.)	bükk
8. GY (Birck)	gyertyán, molyhos tölgy, virágos kőris
9. Akác _{mag} (Sopp)	akácok
10. Akác _{sarj} (Sopp)	sarj eredetű akácok
11. ONY (Szodfridt)	összes nemesnyár
12. NNY (Magyar J.)	választott fatermési tábla=2 esetén egyenlő NNY
13. FRNY (Szodfridt)	hazai nyárok
14. Fűz (Palotás)	fűzek
15. Éger (Adorján)	égerek
16. Nyír (Greiner)	nyírek
17. EF (Solymos)	erdeifenyő, simafenyő
18. FF (Solymos)	feketefenyő, banksfenyő, borókák
19. LF (Solymos)	lucfenyő és a fel nem sorolt egyéb fenyők
20. VF (Greiner)	vörösfenyő

A körzet erdészetén kívüli gazdálkodóinál a következő arányban oszlottak meg a fakészlet felvételi módok:

Fakészletfelvételi módok terület-kimutatása

F a k é s z l e t f e l v é t e l		Erdőrészlet		Terület	
módja	rövidítése	db	%	db	%
Egyszerű körlapösszegmérés	EK	478	21,5	1614,07	27,3
Fatermési táblás mérés	FT	1710	76,9	4216,33	71,3
Egyéb becslés	EB	36	1,6	81,65	1,4
Összesen		2224	100,0	5912,05	100,0

3.3.2.2. Fatermőképesség (2.3.3. tábla)

Fatermőképesség az összfatermés fatermési modell szerinti hektáronkénti átlagnövedéke 100 % sűrűség és elegyarány feltételezésével, adott – fafajonként megállapított – korban. Meghatározása az állomány-összetevő fafajok kora és átlagmagassága alapján történik. Dimenziója: m³/év/ha.

A faanyagtermelést szolgáló erdők 2 %-a jó, 97 %-a közepes fatermő képességű. Gyenge csak 1 %-al szerepel, mivel az ilyen erdők döntően a különleges besorolásba kerültek. Különleges erdők esetében jó: 1 %, közepes: 87 %, és gyenge fatermő képesség 12 %-nál fordul elő. Az összes erdő viszonylatában ez a következőképpen alakul: jó ftk: 2 %, közepes ftk: 91 %, gyenge ftk: 7 %.

Jó fatermőképességűek a kőrisesek és egyéb kemény lombosok (elsősorban a nyugati osterfa), valamint a kocsányos tölgyesek és kis arányban a juharosok. A közepes fatermőképesség főként a KST (a fafaj 91 %-a tartozik ide), a kőrises (85 %) ill. a CS (91 %) és az akác (91 %) állományokra, valamint a fekete- és erdeifenyvesekre jellemző. Gyenge fatermő képességgel rendelkeznek a nem megfelelő termőhelyen álló kocsányos tölgyesek (az összes gyengének több mint egyharmada tölgyes), valamint akácok, kőrisesek, hazai nyárasok és ezüstfások, illetve néhány égeres és nyíres erdőrészlet.

3.3.2.3. Záródás minősítése (2.3.7. tábla)

Az erdőterületek 62 %-án megfelelő a záródás. A felújítandó üres vágásterületek mennyisége nem túl magas (3 %), ugyanúgy, mint a túlgyerített, helyre nem hozható záródású állományoké (2 %). Kedvezőtlen termőhelyi adottságok folytán az erdőrészletek 13 %-ának a záródása nem megfelelő, a károsítások miatt fellépő záródáshiány 11 %-ot tesz ki. Az erdősítések záródáshiánya a terület 7 %-án fordul elő, ami a gyorsan növvő fafajok magas aránya miatti nagyobb mennyiségű erdőfelújításnak tudható be.

A felvétel időpontjában felújítandó üres vágásterület 218 ha, főleg a nemesnyáras és az akácok célállományoknál fordul elő. Az erdősítések záródáshiányánál az akácok, a cserések, ill. a nemes- és hazai nyárasok dominálnak. A kocsányos tölgyeseknél, az akácoknál, és a kőriseseknél, ill. az egyéb kemény lombos állományoknál (jellemzően a mezei szilesek és az ezüstfások) a természetes záródáshiány a jellemző, amit főleg a mozaikosan elhelyezkedő gyengébb talajok, ill. a gyakran előforduló pangóvizek okoznak. A túlgyerítés az akácoknál fordul inkább elő, viszont ennek volumene nem túl magas, az erdőterület 2 %-át sem éri el, ebben az itt erősen jellemző csúcscsúszáradás miatti erősebb gyérítések játszanak szerepet. A károsítások miatt bekövetkezett záródáshiány elsősorban az akácok állományoknál, a nemesnyárasoknál és a kőriseseknél jellemző (a terület 11 %-án). A záródás csökkenése a körzetben kis területi arányban előforduló erdei fenyveseknél és fekete fenyveseknél is megfigyelhető.

3.3.2.4. Vadeltartó-képesség, vadállomány

A körzetben 23 vadgazdálkodási egység működik, ezek döntően vadásztársaságok, de legjelentősebb a VADEX üzemi vadászterülete.

Az erdőtervezési körzet erdőterületének 6 %-a jó, 60 %-a közepes vadeltartó képességű, 27 %-a gyenge, 1 %-a igen gyenge, 6 %-nak nincs vadeltartó képessége.

A Bencze Lajos által 1961-ben kidolgozott vadeltartó-képesség számítási módszer szerint a területen 129,3 szarvasegységnek megfelelő nagyvad tartható el.

A nagyvad közül az őz és a vaddisznó fordul elő nagyobb mennyiségben, a szabad területeken egyre gyakoribb a gímszarvas is. A Soponyai Erdőgazdálkodási Igazgatóság által kezelt területen négy zárt vadaskert üzemel (Csiripi vaddisznóskert, Bárándi–Sashalmi vaddisznóskert, Soponya-Alsóféjánosi gímszarvaskert, Táci vaddisznóskert). Ezek együttesen 708 ha erdőt foglalnak magukban, ami a körzet teljes erdőterületének 9 %-a. A vadaskertekben jelentős kiterjedésű csejés, tisztás és vadföld található.

Az apróvad közül leggyakoribbak a vízivadak, fácán, mezei nyúl és a róka, de előfordul a borz is. A Soponyai Erdőgondnokság területén a szárnyasok közül a fácán nevelése, ill. vadásztatása a meghatározó. A vadkacsa tenyésztése mára már kevésbé jellemző.

Intenzív fácentenyésztés védőháló alatt

Vadkár főként a fiatalabb állományokban keletkezik. A vad által károsított terület összesen 95 ha - ez a körzet erdőterületének 4 %-a. A jellemző kárfokozat 10-20 %, ami 20,4 ha redukált területet jelent.

A magas vadlétszám miatt – döntően az erdőgondnokság által kezelt erdőkben – a felújítások jó részét vadvédelmi kerítéssel kell ellátni. Ez mintegy 38000 fm, ami 195 ha erdősítést véd.

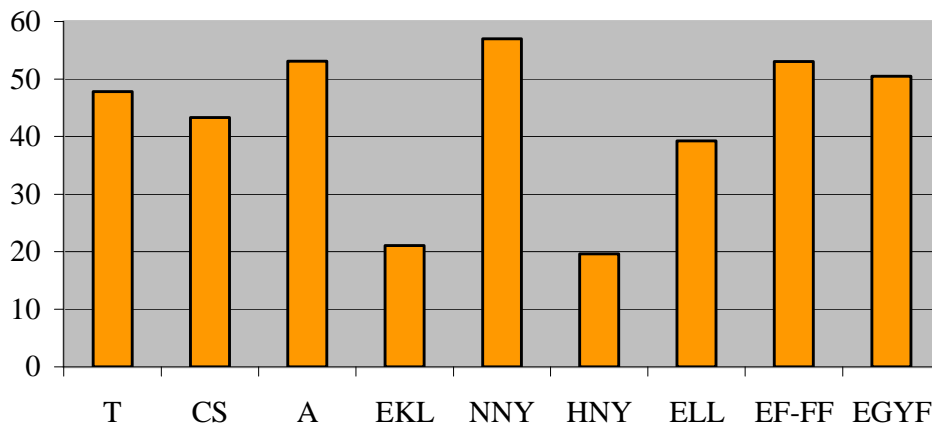
3.3.2.5. Egészségi állapot (2.3.8. és 2.3.9. táblák)

Az állományok egészségi állapotának ismerete igen fontos az erdőállomány-gazdálkodás során. Az erdőket ért jellemző károsításokat és kórokozókat erdőrészletenként és fafajonként 10 %-os kárfokozatos pontossággal vettük fel.

Az összes erdőterületnek 40 %-a volt valamilyen károsítással érintve (2528 ha). A károsítás erélyét tekintve, főleg a 0-10 %-os és a 11-20 %-os kármérték a jellemző, a T, CS, A, K ill. EKL állományokban. Jelentős területen fordul még elő a 21-30 %-os kármérték,

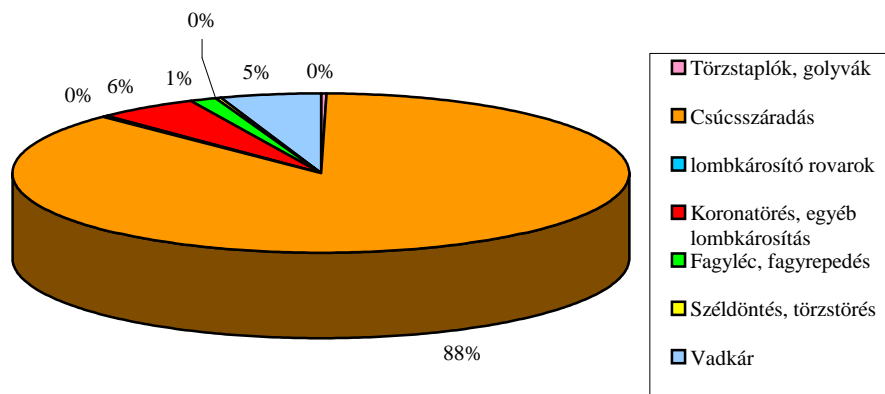
Soponyai Körzet erdőterve 2010-2019

jellemzően a T, A, EKL és a NNY állományokban. Ezeket a kisebb erélyű károsításokat főleg a csúcscsáradás, fagyléc és a lombrágó rovarok teszik ki. Közepes (31-40 %) arányú károsodnál az akácok csúcscsáradása a jellemző. Az erősebben (41-100 %) károsodott terület csak kisebb mértékű, az összes terület 6 %-a. Itt a csúcscsáradás és a vadkár károsítási fajták fordulnak elő.

Az egyes fajcsoportok károsított területe %-ban

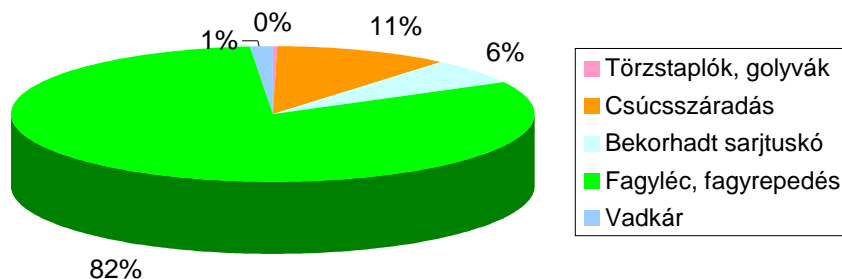
A jelentősebb fajok közül a **tölgyeknél** a károsítással érintett terület 592 ha, ez a teljes tölgy terület 48 %-a. A ténylegesen károsított terület ebből 56 ha, a károsítás mértéke így a teljes tölgyterület 4 %-a. A legjelentősebb méreteket a csúcscsáradás öltötte (az összes károsított terület 88 %-án), ami főleg a 0-20 %-os kárfokozatban jelentkezett. Második leggyakoribb a vadkár (5 %). Az imisszió, koronatorés, egyéb lombkárosítás aránya 6 %. A fagyléc, fagyrepedés a terület 1 %-án jelentkezett. További feljegyzett károk még a tölgyeknél a széldöntés, taplók, fekélyek, kéregsebzés, talajkár, és a lomb és hajtáskárosító rovarok. A biotikus károsítók a károsított terület 11 %-án jelentkeztek. Az abiotikus károsítók a károsított terület 89 %-án képviseltették magukat.

A tölgyek károsítási típusainak aránya %-ban

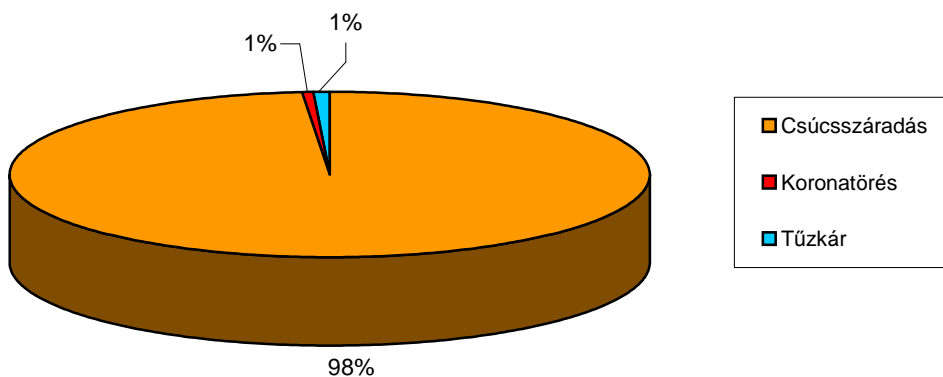
A **cserék** károsítással érintett területe 195 ha (43 %), amelyből a károsodott terület 21 ha, teljes területének 4 %-a. A leggyakoribb a fagyléc, fagyrepedés okozta károsítás (82 %). Csúcscsáradást a terület 11 %-án tapasztaltunk. A bekorhadt sarjtuskók ill. az egyéb károsítások 6 %-ot tesznek ki. Cseresekben a vadkár károsítás kis mértékű (1 %). A károsítások 92 %-ban abiotikusak, 8 %-ban biotikusak voltak.

Soponyai Körzet erdőterve 2010-2019

A cser károsítási típusainak aránya %-ban

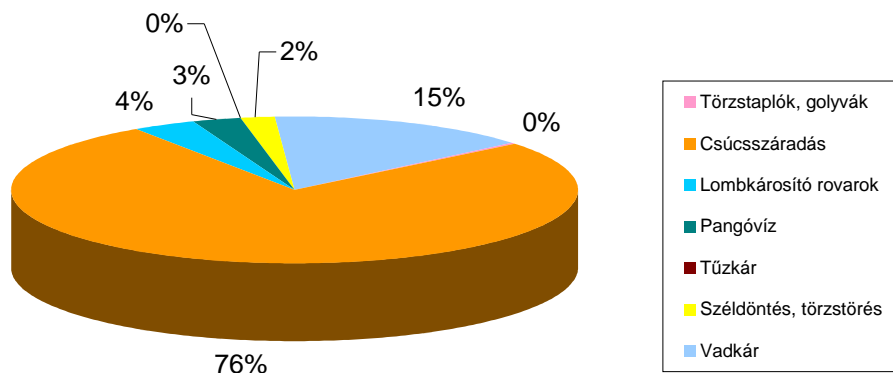
Az **akác**nak 53 %-a érintett károsítással (1125 ha). Ebből a károsodott terület 343 ha, ez a fafaj területének 15 %-a. A károsítások 98 %-a csúcsszáradás, 1 %-a koronatörés, 1 %-a tűzkár, Kis mértékben előfordul még a bekorhadt sarjtuskó, a kéregsebzés, a talaj ill. egyéb károsodás. Az abiotikus károsítók a károsított terület 98 %-án jelentkeztek, a biotikus károsítók a károsított terület 2 %-án. Az emberi eredetű kár 1 %.

Az akác károsítási típusainak aránya %-ban

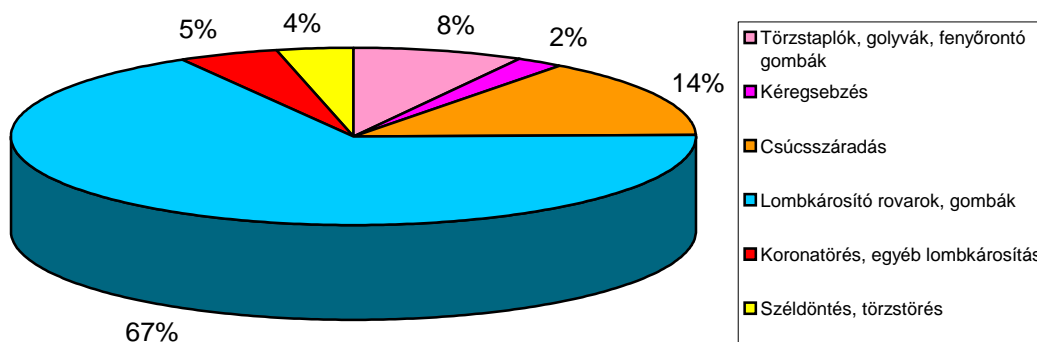
Az **egyéb kemény lombos** állományok 21 %-a érintett valamilyen károsítással, a 292 ha-ból 30 ha a károsodott rész.. A legjellemzőbb a csúcsszáradás 76 % (218 ha). Itt jelentős a vadkár is, mintegy 15 %. A lombkárosító rovarok, ill. a gombák 4 %-os károsítást okoztak. Több helyen előfordul a pangóvíz is (3 %). Kisebb területeken jelenik meg a tűzkár, széldöntés és hervadás után bekövetkezett károsodás. Az abiotikus károsítók a károsított terület 80 %-án jelentkeztek. A biotikus károsítók a károsított terület 19 %-án képviseltették magukat. Az emberi eredetű kár 1 %.

Soponyai Körzet erdőterve 2010-2019

Az egyéb kemény lombos állományok károsítási típusainak aránya %-ban

Az **erdei és feketefenyő** esetében a terület 53 %-a érintett károsítással (109 ha). A károsodott terület 15 ha. A legnagyobb arányú a lombkárosító gombák (67 %), a csúcscsáradás (15 %). A fenyőrontó tapló ill. törzstaplók (6 %), széldöntés (4 %) kártétele kisebb mértékű.. Előfordul még a kéregsebzés és a koronatorés. Abiotikus károsítás a terület 20 %-án, biotikus 80 %-án fordult elő.

Az erdei és feketefenyő károsítási típusainak aránya %-ban

A Nagy Távolságra Ható Légszennyezésre vonatkozó 1979-es Genfi Konvenció keretében az ENSZ Európai Gazdasági Bizottsága által koordinált nemzetközi együttműködési program útmutatója alapján Európa 35 országában évente felméri az erdők egészségi állapotát.

Hazánkban az Erdővédelmi Hálózat (EVH) 4*4 km-es hálózatban elhelyezett állandó mintapontjain 1988 óta azonos módszer szerint vesszük fel kb. 22 000 mintafa egészségi állapotát.

Soponyai Körzet erdőterve 2010-2019

A körzet területén lévő EVH mintapontok

EVH pont száma	Térképszelvény	Község	Tag	Részlet
642	44-243	Sárszentágota	30	A
667	44-413	Dég	3	J

3.3.3. Természetvédelem helyzete a körzetben

A Soponyai Erdőtervezési Körzet területén nagyobb kiterjedésű védett terület az országosan védett Sárvíz-völgye Tájvédelmi Körzet, helyi jelentőségű védett természeti érték Dégen a Bozót-patak völgye Természetvédelmi Terület és a Dégi Kastélypark Természetvédelmi Terület. Abán található a Belsőbárándi Tátorjános Természetvédelmi Terület (83 A 3,21 ha erdőterülettel). Ex-lege védett 4,70 ha kiterjedésű mocsaras erdőterület található Nádasdladányban (42 A, B, C erdőrészek).

1/ Sárvíz-völgye Tájvédelmi Körzet

A Sárvíz-völgye Tájvédelmi Körzet 1997-ben lett védetté nyilvánítva (26/1997. VIII. 1. KTM rendelet). Aba, Csősz, Káloz, Sárkeresztúr, Sárszentágota, Soponya és Tác községek határában terül el. Összes kiterjedése mintegy 3650 hektár, ezen belül a Soponyai Erdőgondnokság 1102,16 ha erdőterületet kezel. A TK védetté nyilvánításának célja az egykori hatalmas kiterjedésű vizes terület maradványainak, a Sárvízet kísérő változatos homoki és szikes tavak, rétek, legelők, mocsarak, erdők gazdag élővilágának megőrzése, a vízimadarak vonuló-, fészkelő- és táplálkozóhelyeinek biztosítása, a jellegzetes tájképi értékek megóvása volt. A védett terület természetvédelmi kezelésért felelős szerve a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság.

Az eddigi botanikai kutatások alapján 25 védett, illetve fokozottan védett növényfaj előfordulása bizonyított. Itt található Fejér megye legnagyobb fokozottan védett pókbangó állománya, de legalább ilyen értéket képviselnek a poloskaszagú kosborok is, melyek összállománya a százezres nagyságrendet is meghaladja.

A változatos és gazdag madárvilágból ízelítőül megemlíjtük az itt költő – ma már népesnek mondható – nyári lúd (*Anser anser*) és nagy kócsag (*Egretta alba*) állományt. Költ a területen bölömbika (*Botaurus stellaris*), bakcsó (*Nycticorax nycticorax*), kiskócsag (*Egretta garzetta*), vörös gém (*Ardea purpurea*), szürke gém (*Ardea cinerea*), vízcicsibe- (*Porzana*) fajok, nagygodó (*Limosa limosa*), piroslábú cankó (*Tringa totanus*), és a Dunántúlon ritka gulipán (*Recurvirostra avosetta*) és széki lile (*Charadrius alexandrinus*) is. A Soponyai-víztározó több száz párból álló dankasirály fészektelepén szerecsensirályok, cigány-, barát- és kontyos récék költenek. A ritkább récefajok közül a kendermagos réce (*Anas strepera*) és kanalas réce (*Anas clypeata*) érdemel említést. Költött már a területen rétisas (*Haliaetus albicilla*) és fekete gólya (*Ciconia nigra*) is, és – a védettség mellett – a tölgyállományok korosodásával egyre nagyobb esély van a megtelepedésükre. Énekesmadarak közül említésre méltó a réti tücsökmadár (*Locustella naevia*) és barkós cinege (*Panurus biarmicus*) állomány. A fokozottan védett emlősök közül figyelmet érdemel az ország nagy részén nagyon megritkult vidra (*Lutra lutra*).

Nagykócsag és szürkegém a tájvédelmi körzetben

A tájvédelmi körzetbe tartozó összes erdőrészlet az erdőtervezés során „természetvédelem” elsődleges rendeltetést kapott. Az erdőgazdálkodás során természetyszerű, őshonos fafajokból álló, elegyes állományok kialakítására, illetve fenntartására kell törekedni.

A tájvédelmi körzetbe tartozó összes erdőrészlet az erdőtervezés során „természetvédelmi” elsődleges rendeltetést kapott. Az erdőgazdálkodás során természetyszerű, őshonos fafajokból álló, elegyes állományok kialakítására, illetve fenntartására kell törekedni.

A TK erdőinek túlnyomó része a második világháború utáni erdősítések eredménye. A régebbi – ma 45-60 éves – erdősítések fő fafaja a KST volt (kőrisekkel, juharokkal, szilékkel, hársakkal, itt-ott nyírral és égerrel elegyítve), így ezek az állományok ma természetvédelmi, ökológiai szempontból is értékes, természetyszerű erdők. A jó növekedésű KST állomány alatt sok helyen elegyfajokból második szint is kialakult. Az utóbbi évtizedek erdősítéseinél már tájidegen, betelepített fafajok – akác, amerikai kőris, ezüstfa – domináltak, melyek nagyarányú jelenléte, és néhol terjeszkedése a védett területeken komoly természetvédelmi probléma. A jövőben mind a véghasználatoknál, felújításoknál, mind a nevelővágásoknál következetesen ezek eltüntetésére, illetve visszaszorítására kell törekedni. A vágásérett akácok véghasználatánál (19 erdőrészlet) minden esetben őshonos fafajkkal történő fajcserét írtunk elő.

A gyenge, talajhibás termőhelyeken – ami bőven van a TK területén, és ahol legfeljebb az ezüstfa él meg – értelmetlen erőltetni az erdősítést. Ezt sok sikertelen telepítés is tanúsítja (alacsony záródással, és sínylődő, növekedésben megrekedt fákkal). Ezeken a termőhelyeken a gyepteretvártás természetvédelmi szempontból is sokkal értékesebb.

2/ Bozót-patak völgye Természetvédelmi Terület, Dég

A dégi erdőtömbön nagyjából észak-déli irányban átfolyó, és ott más vízfolyásokkal is egyesülő Bozót-patak néhol – többnyire mesterségesen felduzzasztva – kisebb tavakat alkot, máshol szétterül, és kiszélesedő mocsárban, láperdőkben folytatódik. Ezt a mintegy 5 km hosszú patakszakaszt, valamint az ezt övező erdőt, tisztásokat foglalja magában a természetvédelmi terület.

A TT-ből 37,87 hektár üzemtervezett erdő van állami tulajdonban és a Soponyai Erdőgondnokság kezelésében. Ennek háromnegyedét borítják ténylegesen erdők (19 erdőrésztlet, 28 ha), a többi részen pedig tisztások, vadföld és vízfelületek találhatók. Helyi jelentőségű természetvédelmi területről lévén szó, a természetvédelmi kezelő szerv a Dégi Önkormányzat.

A védelem célja a természetközeli állapot, a változatos növény- és állatvilág fennmaradását szolgáló körülmények fenntartása. A lágyszárú növényfajok száma meghaladja a kétszázat, legértékesebbek a tavi rózsa (*Nuphar lutea*), a kálmos (*Acorus calamus*) és különböző, ritkább sás-fajok. Különlegesség a csermely aszat (*Cirsium rivulare*). A sokféle védett hal- és béka-faj mellett viszonylag gyakori a mocsári teknős (*Emys orbicularis*). A ritkább madárfajok közül költ itt darázsölyv (*Pernis apivorus*), karvaly (*Accipiter nisus*), jégmadár (*Alcedo atthis*) és valószínűleg fekete gólya (*Ciconia nigra*) is. A patak völgy nyílt részeinek löszfalaiban kisebb gyurgyalag (*Merops apiaster*)-telepek is találhatók. A fokozottan védett vidra (*Lutra lutra*) is előfordul a területen.

A TT fő erdőtársulásai a tölgy-kőris-szil ligeterdők (*Querco-Ulmetum*), vizesebb részeken foltokban fűz-nyár-égerligetekkel (*Salicetum albae-fragilis*) elegyedve. Ezt a védett erdők fafajösszetétele jelenleg is elég jól tükrözi. Az erdők döntően a természetszerűhöz közeleiek, a fenti erdőtársulásoknak megfelelő fafajokkal. Azonban a területen a zöld juhar gyors, erőszakos térhódítása figyelhető meg (önvetényülés). A zöld juhar és az akác – mint agresszív, terjeszkedő fajok – mindenképp visszaszorítandók, és az EF-foltok is felváltandók őshonos fafajokkal. A NYO és KONY – a szomszédos kastélypark „behatásaként” – a jelenlegi alacsony elegyarányban, színfoltként megmaradhat. A TT által érintett erdőrésztletekben „természetvédelem” elsődleges rendeltetés, és jelentős részüket – melyek a vizes, mocsaras terület miatt amúgy is járhatatlanok, nehezen hozzáférhetők – vágáskor nélküli (örök erdők) kategóriában szerepeltetjük.

3/ Dégi Kastélypark Természetvédelmi Terület

A tolnai Festetics család számára (Pollack Mihály tervei szerint) 1810-1815 között épült kastély környékén kialakított, kisebb-nagyobb tisztásokkal, kertekkel, tavakkal érintkező parkerdő egykor jóval nagyobb kiterjedésű volt (egy része vadaskertnek adott otthont). A kastély tágabb környékén néhány szigetszerűen megmaradt, idős korú, fafajösszetételében is parkerdő jellegű erdőrészlet (7 F, 7 I, 9 C, 9 D, 13 A) is ezt bizonyítja. A jelenlegi TT-ből 2 erdőrészlet (7 H, M), 7,88 hektárral az erdőgondnokság kezelésében van, egy erdőrészlet (29 A 3,40 ha) pedig magántulajdon. A természetvédelmi kezelő szerv itt is a Dégi Önkormányzat.

4/ Belsőbárándi Tátorjános Természetvédelmi Terület

Ezt a védett területet a 14/2007. (III. 30.) KvVM rendelet hozta létre 49,7 ha-on.

A Dinnyés-Kajtori-csatorna bal partjával párhuzamosan fut az a völgyoldal, amely kis mellékvölgyeivel a Seregélyestől húzódó löszplatót zárja le. A völgy legértékesebb része Aba-Belsőbárándtól északkeletre helyezkedik el. Itt található az a völgyoldal, amelyeken a löszpusztagyep nagyrészt eredeti állapotban fennmaradt állományai tenyésznek. A löszgyepek különböző típusai jól megfigyelhetők itt, a xerofil, egészen nyílt, erodálódó talajú állományoktól kezdve a kétszikűekben gazdag, magas diverzitású típusokon át az inkább északias kitettségű oldalakra jellemző, a széleslevelű pázsitfűvek által dominált xeromezofil állományokig. Hazai viszonylatban egyedülálló az a fragmentum, amelyben a tátorján a borzas macskamentával (*Nepeta parviflora*), a szennyes ízfűvel (*Ajuga laxmannii*), peremizsekkel (*Inula oculus christi*, *I. hirta*, *I. germanica*, *Inula x hybrida*), tavaszi héricscel (*Adonis vernalis*) él együtt, s amely fajgazdagságával tűnik ki a szomszédos foltok közül.

A völgyoldalakon legeltetés folyik, ennek intenzitása az északi részek felé egyre kisebb. Az Ekvártól északra elhelyezkedő részeket talán korábban sem legeltették intenzíven, ezért a völgyrendszerben legelési gradiens alakult ki: a seregélyesi határ közelébe eső völgyoldalakon több a ritka, jellegzetes löszpusztai és erdőssztyepp növény. Az esetenkénti égetést azonban

még a tátorjános völgyoldalak sem kerülhették el. A völgyaljban rendszeresen kaszálnak, ahol a kaszálóréteken kívül kiszáradó mocsárrétek és nádas foltok találhatók.

A védett területen helyezkedik el az Aba 83 A jelű erdőrészletet, 3,21 ha-on.

A Kormány 275/2004. (X. 8.) rendeletében jelölte ki az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területeket. Ezek közül négy érinti a körzet erdeit. Legnagyobb területű a HUDI10005 kódszámú Sárvíz-völgye elnevezésű különleges madárvédelmi terület Aba, Káloz, Sárkeresztúr, Sárszentágota, Soponya községekben. Ez a terület főleg a vízimadaraknak biztosít élőhelyet a sok halastónak és vízfolyásnak köszönhetően.

A HUDI20006 Belsőbárándi löszvölgy elnevezésű terület Abán 12,14 ha erdőt érint, és a jó állapotú szubpannon sztyeppék, síksági pannon löszgyepek természetszerű szerkezetének, fajkészletének megőrzése céljából létesült. Fontos cél az itt előforduló tátorján (Crambe tataria) populációjának megőrzése is.

A HUDI20031 Lajoskomáromi löszvölgyek elnevezésű területen a jó állapotú síksági pannon löszgyepek, szubkontinentális peripannon cserjések, erdőssztyeppptölgyesek természetszerű szerkezetének, fajkészletének megőrzése a cél. Ez a terület Igaron 30,27 ha, Lajoskomáromban 124,63 ha, Mezőkomáromban 14,39 ha, Mezőszilason 18,98 ha erdőterületet érint.

A HUDI20044 Sárrét terület – amely Nádasladányban 41,44 ha erdőterületet is érint – a jó állapotú kékperjés láprétek, sík- és dombvidéki kaszálórétek, mészkedvelő üde láp- és sásrétek, szubpannon sztyeppék, meszes lápok természetszerű szerkezetének, fajkészletének megőrzése céljából létesült.

A Natura 2000 területek szakmai felügyeletét a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság látja el. A természetvédelmi információkkal és korlátozásokkal kiegészített erdőterv Natura 2000 területekre vonatkozó része a fenntartási célokkal egyeztetésre került.

Az erdőgondnokság területén sok helyen találhatók szálanként vagy csoportokban idős, méretes hagyásfák a legkülönbözőbb fajokból (KST, CS, MK, NH, KJ, NYO, VG, FF, EF, VBO, FRNY, FTNY, FFŰ, stb.). Ezek a meghagyott, idős, mutatós faegyedek – anélkül, hogy „papíron” védelem alatt állnának – fontos természeti értéket képviselnek, és a fahasználatoknál fokozott figyelmet érdemelnek. További hagyásfák, hagyásfacsoportok kijelölésére – ahol erre megfelelő őshonos fajok, mutatósabb faegyedek találhatók – a jövőbeni véghasználatoknál a nem védett területeken is kívánatos sort keríteni.

Öreg bükk a dégi kastélyparkban

3.3.4. Közjóléti, turisztikai értékelés

Az erdőtervezési körzet területén a turizmus nem jelentős. Az erdőtömbök jelentős része zárt vadaskert, vagy elhelyezkedéséből adódóan alkalmatlan a turizmus kiszolgálására. Jelzett turistautak csak Káloz-Sárkeresztúron érintik az erdőterületet.

Közjóléti rendeltetés – parkerdők – összesen 40,55 ha-on a van a körzetben. Ezek részben régi kastélyparkok (Aba, Káloz), vagy egyébturisztikailag jelentősebb erdőrészek, és az Aba 22 G; Dég 7 F, I; 8 A, 9 C,D G; 13 A; 29 B; Káloz 8 F, 33 D, E; 39 B; 42 C; Lajoskomárom 25 D; 26 E, P; Mátyásdomb 21 B; Mezőszilas 17 A, B, C erdőrészeket érinti.

A dégi kastély és park a tó felől

A környék legfontosabb idegenforgalmi látványosság a dégi kastély és park. A teljes kastélypark örökségvédelmi rendeltetésű, nagy része természetvédelmi terület is. A kastély látogatói Magyarország egyik legnagyobb szabású és leglátványosabb tájképi kertjében (angolkert) egész évben élményt nyújtó, kiadós sétára indulhatnak.

Érdeemes megnézni a tó szigetén álló Hollandi házat, amely előtt svájci tehenek legeltek. Az istállójuk a házacska földszintjén volt, az emeleten pedig Festetics Andorné szalonját helyezték el, mivel a 19. századi orvoslás szerint az állati kigőzölgés (ammónia) segít a tüdőbaj leküzdésében. A grófné 44 évig élt így.

A kastélyban a történetét bemutató állandó kiállítás mellett időszakos kiállítások is várják a látogatókat.

A soponyai erdőtömbben 2007-ben adták át az Öko-centrum épületét. Túrázás, fotózás, vadászat, horgászat és színvonalas vendéglátás várja a tisztelt vendégeket. A környező tavakban kapitális méretű ponty, harcsa, csuka mellett az egyéb halfajok fogása is igazi élményt jelent.

A terület élővilágának megismerését szolgálják a természettudományi és vadászati múzeum, az élővadbemutató és a kerékpárutak, melyek mentén kilátók, információs táblák és fedett esőbeállók kerültek elhelyezésre. Az év minden időszakában gyönyörű táj mindig új élményeket nyújt.

Szabadidős programajánlat: erdészeti-, vadászati múzeum, kerékpár- és csónak kölcsönzés, lovaskocsizás, horgászat, vadászat, koronglövészet, vadászkutya-bemutató, hagyományos magyar harcművészeti bemutató.

A soponyai halastó mellett létesített pihenőhelyen nyaranta kéthetes madárgyűrűző-tábor várja az érdeklődőket. Az ide épített kilátóról egész évben figyelhetjük a változatos madárvilágot.

3.3.5. Az erdőgazdálkodási tevékenységet közvetlenül szolgáló területek

Az egyéb részletek területe (908,89 ha) a korábbi erdőtervezéshez képest (1403,4 ha) jelentősen, 35 %-al csökkent. Ennek fő oka az, hogy az erdővel közvetlenül nem érintkező egyéb részletek az új jogszabályi rendelkezések alapján nem kerültek felvételre.

Az erdőtervezési körzetben – döntően a Soponyai Erdőgondnokság területén – korábban térképen jelzett nyiladékok jellemzően máig is funkcionálnak, összterületük 80,34 ha. A felméréssel érintett területen 397,60 ha erdei tisztás, 171,95 ha vadföld (csak erdőgondnokságnál van, ezek egy részén fácánkibocsátó létesült), 60,95 ha cserjés, 97,87 ha erdei vízfolyás és tó, 7,01 ha csemetekert, dugványtelep, 8,40 ha karácsonyfatelep, 23,43 kopár, terméketlen, 1,10 ha mesterséges vízfelület, 49,47 ha állandó jellegű erdészeti magánút, 7,71 ha erdei épület és 3,06 ha egyéb erdészeti létesítményhez tartozó terület van.

Számottevő növekedés csak a cserjések esetében tapasztalható, ennek fő oka, hogy a vadföldek egy része használaton kívül került, így becserjésedett. Azonban a vadgazdálkodás szempontjából így is jelentősek, mert ezek jó vadbúvók.

Az erdők feltártsága – nyiladékok, utak – megfelelő, jellemző rájuk a sok vadászati létesítmény (vadetetők, szóók, szórók, lesek).

Soponyán a nyiladékok és az erdők egy része sokszor víz alatt áll, amit a közeli halastavak és a Nádor-csatorna gyakori magasabb vízállása okoz. Ezen területek vízkormányzását – a természetvédelmi, illetve a Natura 2000-es célok szem előtt tartásával – a vízügyi berendezések folyamatos karbantartásával, szükséges esetben újak elkészítésével kell megoldani.

Abán, Tácon, Soponyán vadászház is található (Soponyán ököcentrum is), amelyek kielégítik az ide érkező vadászvendégek, illetve a terület természeti értékei iránt érdeklődők igényeit.

3.5. Átfogó tervezés

(A körzet teljes területére vonatkozóan)

Az erdőtervezésnek – mivel hosszú termelési ciklusban nevelendő állományokkal dolgozik – a látszólagosan rövidtávra irányuló, tíz éves tervezési ciklus mellett tartalmaznia kell lényegesen hosszabb távú tervezési alapadatokat, és olyan táblázatokat, kimutatásokat, melyek hosszabb távra – esetleg több vágásfordulóra – meghatározzák a jövő erdeinek képét, felvázolva a terület még ki nem aknázott potenciális lehetőségeit, és ezek eléréséhez tartozó lehetséges utakat. E fejezetekben az állomány fejlesztésére helyezzük a hangsúlyt. Természetesen ez nem valósítható meg máról holnapra. Itt csak az irányokat lehet felvázolni annak érdekében, hogy a későbbi tízéves tervezési ciklusok e távlati célokat is szem előtt tartva fokozatosan közelítsenek a végső célhoz. E cél természetesen többféle lehet. Nem mindegy, hogy a társadalom mit vár el Erdeinktől, melyik rendeltetését, funkcióját helyezi előtérbe. Jelen távlati tervezésünkben jelentős szerepet kaptak a természeti és ökológiai, valamint a rekreációs szempontok is. A külföldi és hazai folyamatok részben arra utalnak, hogy ezek az utóbbi szempontok mind jobban és jobban előtérbe kerülnek. Véleményünk szerint azonban az emberiség jól felfogott érdeke is azt követeli meg, hogy a tisztán gazdasági megfontolásokat egyre inkább váltsuk fel egy komplex, több tényezőt mérlegelő szemlélettel. Ennek megfelelően távlati célállományainkat, rendeltetésváltozási javaslatainkat, erdősítési javaslatainkat a termőhelyi lehetőségekkel hangoltuk össze, mérlegelve a gazdasági és a természetszerű erdőgazdálkodás egészséges arányát.

Az átfogó tervezés – az erdészet teljes területre vonatkozó műveletek és hozamok tervszámainak kialakítása – az erdőrészlet szintű tervezés alapján történt.

3.5.1. Hosszú távú tervezés a körzet teljes területére

A távlati erdőkép megalkotását megnehezítette, hogy a tervezett erdőterületek viszonylag szétszórtnak és igen változatos termőhelyeken fekszenek. Kiindulópontunk a termőhely, illetve annak potenciális termőképessége, a rajta potenciálisan létrehozható erdei közösség volt. Ezt viszonylag lassan változó dolognak tételezhetjük fel, amire tapasztalataink és meglévő táblázataink alapján tervezhetjük meg az állományokat. A termőhely azonban különböző szempontok szerint mérlegelve többféle jó lehetőséget is kínál. Az egyik változat nagyobb gazdasági hasznot ígér, a másik ökológiai, természeti szempontból ad többet. A kínálgató lehetőségek közül a természetvédelem alatt álló területeken a természetes állapotnak megfelelő célt tűztük ki. Azokon a területeken, ahol a jelenlegi viszonyok között természetszerű erdők létrehozhatók, törekedtünk a természetes erdőtársulások fajokösszetételét legjobban megközelítő célállománytípusok szerepeltetésére a távlati elképzelésekben. A vízhatástól teljes mértékben független erdőössztyepp területeken – bár sokszor megállapítottuk a potenciálisan létrehozható ligetes, természetszerű társulást – nem mindig ragaszkodtunk ennek távlati célként való szerepeltetéséhez.

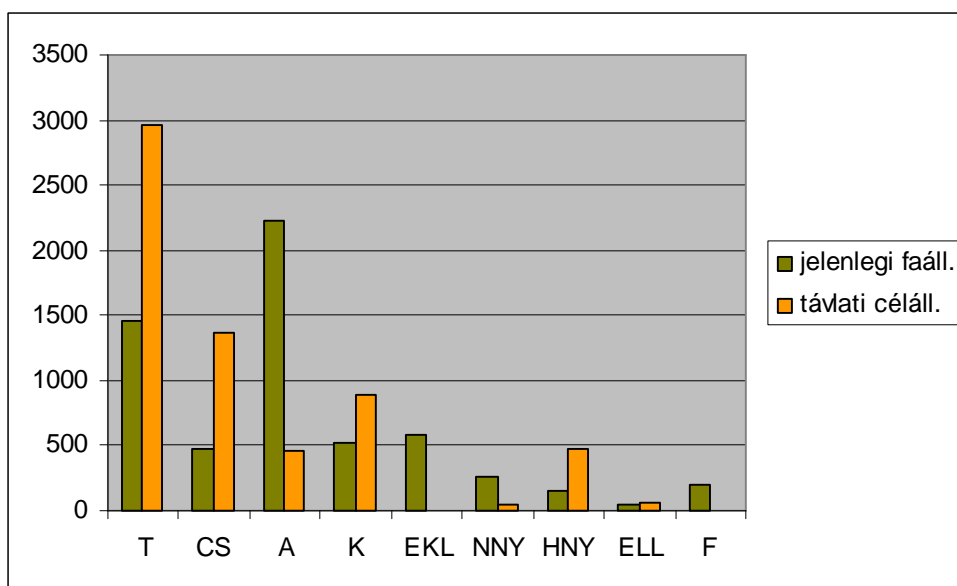
Egy-két helyen nyilvánvaló kompromisszumot tettünk. Sok esetben – megfelelő célállománytípus hiányában csak következtetni lehet a valós távlati célra. Tipikus példák erre a jelenlegi – számos esetben gyengülő egészségi állapotú – fenyvesek, akácok, melyeket többnyire gyenge termőhelyeken találunk. Ezek lecserélését néhol az állomány alá betelepülő kemény lombos fajokkal tervezzük.

Általánosságban várható a védelmi rendeltetésű erdők (talajvédelem, természetvédelem, mezővédő erdők, stb.) arányának további növekedése a körzetben is, az erdők védelmi és közjóléti funkciói előtérbe helyezésének országos tendenciájával párhuzamosan.

3.5.1.1. Távlati erdőkép, erdőprognózis (2.4.1.A-C. táblák)

Az utóbbi években tapasztalható globális klímaváltozás Magyarországot is érintő hatásai, mint a felmelegedés, a szárazodás, és a szélsőséges időjárási viszonyok gyakoribbá válása miatt egyre nagyobb szerepet kap az erdők stabilitása, kedvező mikroklimatikus hatása és sokoldalú védőhatása (CO₂ elnyelés, O₂ kibocsátás, szelek mérséklése, árnyékolás stb.). Ezért nagyon fontos az említett folyamatokkal szemben az erdők ellenálló képességének növelése a megfelelő, lehetőleg elegyes fafajösszetétel kialakításával.

A következőkben bemutatjuk, hogyan alakul a jelenlegi faállománytípusok viszonya a távlati elképzelésekhez (2.4.1.A táblázat és grafikon). Nagyjából kétszeresére nő a tölgyes állományok aránya a távlati elképzelésekben, elsősorban az akácok, kőrisesek, kemény lombos erdők és nemesnyárasok rovására. Több helyen talákoztunk tölgy termőhelyen álló nemesnyáras állományokkal is. Általánosságban elmondható, hogy szinte minden jelenleg előforduló faállományból több-kevesebb terület tölgyessé alakítható. A jelenleg üres területeknek egy része (32 %-a) a távlatokban tölgyesként újítható fel. Hasonlóan jelentős mértékben növekszik a cseresek területe is (a jelenleginek 290 %-ára), nagyrészt az akácok, részben a kőrisesek, kemény lombos állományok és erdeifenyvesek helyén. A hazai nyáras állományok területe is nagyobb lesz a távlati elképzelések szerint, elsősorban az akácok és nemesnyáras területek rovására. Nemesnyárat a jövőben csak kis mennyiségben terveztünk. Az egyéb lágylombos állományok területe most is kicsi, ez a későbbiekben is így marad. Fenyves állományok jelenléte a körzet területén a jövőben nem kívánatos.

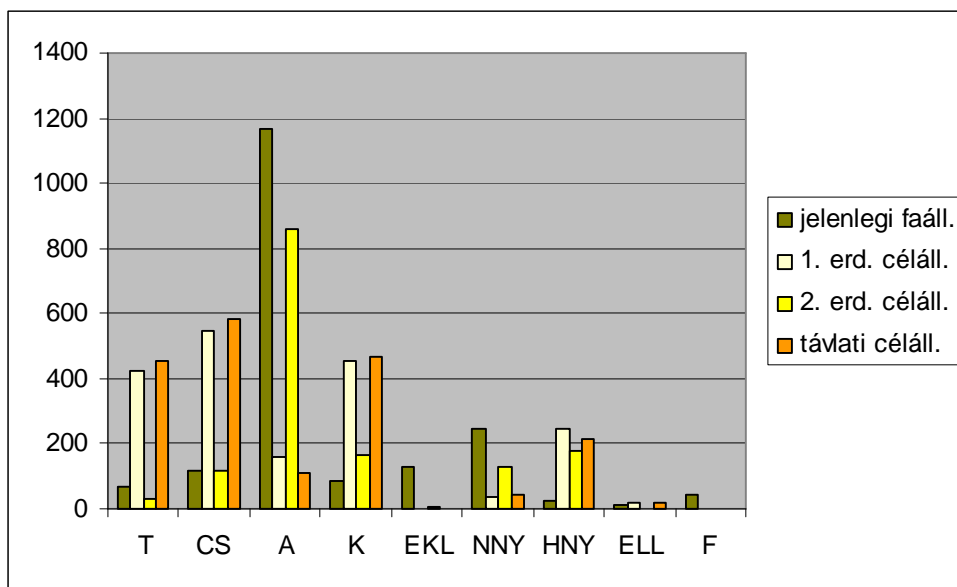

A jelenlegi faállománytípusok és távlati célállománytípusok területe ha-ban

A konkrét távlati célállományok és jelenlegi faállománytípusok összehasonlítása (eddig a mátrixban célállománytípus-csoportokat hasonlíthattunk csak össze) megmutatja, hogy egyes csoportokon belül hogyan változnak az arányok (2.4.1.C táblázat). Egyértelműen látható, hogy távlati céljaink között lényegesen több az elegyes állomány. A kocsányos tölgyeseken belül nő valamennyi állománytípus aránya, de különösen jelentős a tölgyes-egyéb lombos és a tölgyes-kőrises állományok részarányának növekedése. Az egyébként nem túl jelentős

területű kocsányos tölgyes-cseres állományok mennyisége csak kis mértékben bővül. Kocsányos tölgyes-hazainyáras állományt a jövőben csak a különleges rendeltetésű erdőkben tervezünk. Jelentősen nő az egyéb lombergyes cserések aránya, a molyhos tölgygel elegyített cseres állományok mennyisége viszont csökken. A nem túl szerencsés cseres-feketefenyves állományok teljesen megszűnnek a hosszú távú elképzelések szerint. A távlati célokban csak töredéke marad meg az akácoknak. Az elegyetlen hazai nyárasok aránya képez kivételt az elegyítésre való törekvés alól, hiszen ezen állományok területe jelentősen bővül majd a jelenlegi állapotokhoz képest. Az égeresek a vizes fokozatokban továbbra is elegyetlen maradnak, mivel itt más fafaj nem él meg mellette. Az ennél szárazabb, nedves fokozatú termőhelyeken nő az egyéb lombbal elegyes égeresek aránya. A fűzeseket részaránya csökken.

Az átalakítás folyamata sokszor csak több lépcsőn, több vágásfordulón keresztül történhet. Sok esetben nem is a teljes vágásforduló kivárása lehetne célunk, hanem a meglévő – esetleg pionír jellegű – állomány alátelepítése, az alátelepített állomány folyamatos felszabadítása, és így egy fél-vágásforduló alatt az állomány átvezetése az új stádiumba. Egy ilyen folyamat tervezésének első lépcsőfoka a tervidőszak alatt vágásérett és véghasználatra tervezett állományok felújításának tervezése. E területeken már négy adatot, a tervezett távlati célt, a középtávú erdősítési célokat (ez középtávú, mivel vágásérettségi kor szerint 30-120 évre meghatározza az állomány képét) és a jelenlegi faállománytípust vethetjük össze. E négy adattal tervezhetjük, illetve utólagosan ellenőrizhetjük, és szükség esetén korrigálhatjuk az erdősítés célállományát, biztosítva, hogy egy megfelelő lépcsőfok legyen a távlati cél elérése érdekében. Mivel két erdősítési előírás lehetséges, mintegy alternatív utat kínálhatunk a távlati cél megközelítése felé (2.4.1.B., 2.4.6. és 2.4.7. táblázatok, grafikon). Itt tehát a "Távlati célállománytípusok – erdősítési célállománytípusok (középtávú) mátrix" és az "Erdőfelújítási mátrix"-ok kapcsolatait elemezzük.

Az egyes állománytípusokat elemezve jól látható a fokozatosság, illetve az a tendencia, hogy a jelenlegi helyzet még nem túlságosan kedvező az átalakításoknak. A véghasználandó területek 24 %-án valamilyen tölgyes célállományt terveztünk távlatilag. Az első lépcsőben – az első erdősítési változatot vizsgálva – a területek 94 %-án már lehetőséget látunk a távlati cél elérésére, de alternatívaként megadtuk a lehetőséget a fokozatos, lassabb ütemű átalakításra. A tölgyessé átalakítandó faállománytípusok zömében középtávon még akácok, kis részben hazai nyáras, nemesnyáras, kőrises és cseres állományok. Természetesen a

szukcesszió irányát ismerve az is a célunk felé vezető út egyik állomása, ha pl. a jelenlegi akácost vagy fenyvest alakítjuk át hazai nyárássá, vagy őshonos kemény lombossá, mely további lépcsőben vihető át tölgyes állományba.

A cserések területe főleg a jelenleg akáccal borított területekkel növekedhet. Itt az esetek többségében az első erdősítési előírások mellett szerepel akácos alternatíva is, melyet a gazdasági igényekhez való alkalmazkodást szem előtt tartva jelöltünk meg.

Az akácosok esetében már középtávon lényeges változás várható, mivel a távlati cél esetében területük lényegesen csökken. Már az első menetben a meglévő akácosokból nagyrészt cseres, kőrises, kocsányos tölgyes és hazai nyáras felújítást terveztünk.

A hazai nyárasok aránya középtávon mindenképpen nőni fog, főként a rossz növekedésű akácosokat, és a termőhelynek kevésbé megfelelő nemesnyárasokat váltja fel. Alternatívaként sok helyen szerepel a hazai nyárasok mellett a nemesnyáras, akácos vagy kőrises előírás is.

Fenyő véghasználatra a tervidőszakban csak kisebb területen kerül sor, de hosszú távon nincs létjogosultsága a területen. A kitermelt állomány helyére a termőhelynek megfelelően cserések, kocsányos tölgyesek, elszórtan kőrises vagy hazai nyáras állományok kerülhetnek.

A távlati célok ismerete így segíthet annak eldöntésében is, hogy ma – középtávon – melyik erdősítési előírás végrehajtása visz közelebb a hosszú távú elképzelésekhez.

A körzet területén csak csekély mértékben nyílik lehetőség további erdők telepítésére. A részben szántó, részben gyepterület, részben erdő művelési ágú, de jelenleg nem erdősült területek lehetnek esetleg alkalmasak erre a célra. Olyan szélsőséges területek erdősítésére azonban nem szabad vállalkozni, amelyeken természetes módon a gyepterület terjedt el, és bolygatatlan állapotában jobban védi talaját, mint az erdősítési kísérlet során feltört talaj.

A fentebb ismertetett statisztikákból és szabályos korosztályszerkezetből képezhető az alábbi összefoglaló táblázat, amelyet a jobb szemléltethetőség érdekében grafikonon is ábrázoltunk fajtacsoportok szerint. Ennek adatai megerősítik eddigi elemzéseink helyességét, kijelölik az ideális jövőkép eléréséhez szükséges elmozdulás feladatait. A felújítandó üres vágásterület és a folyamatos erdősítések záródáshiánya összesen 355,52 ha.

Jelenlegi és ideális korosztályviszonyok

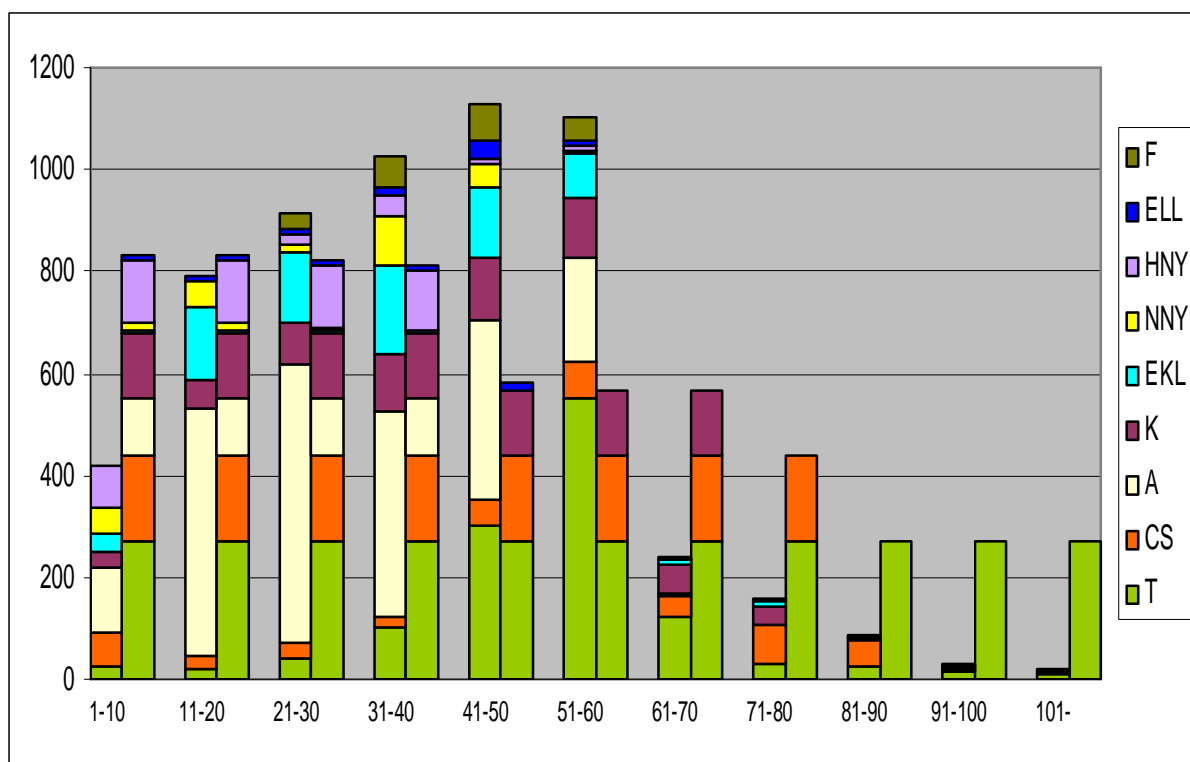
Év	Korosztályok területe és aránya			
	2009		ideális	
	ha	%	ha	%
1-10	417,32	7	834,5	13
11-20	790,84	13	834,5	13
21-30	912,64	15	824,44	13
31-40	1026,67	17	814,38	13
41-50	1128,66	19	579,64	9
51-60	1103,47	19	567,36	9
61-70	241,76	4	567,36	9

Soponyai Körzet erdőterve 2010-2019

71-80	155,88	3	438,92	7
81-90	85,10	1	268,84	4
91-100	28,48	0	268,84	4
101-	21,23	0	268,84	4
Összesen	5912,05	100	6267,57	100

Jól látható, hogy a jelenlegi korosztályszerkezet és fafajeloszlás eltér az ideálistól. A középkorú és az idősebb korosztályok magas területaránya (30-60 év), és ezzel szemben a fiatalabb (elsősorban 1-10 év) korosztályok ideálisnál kisebb területaránya gyengülő egyensúlyi állapotot, öregedő korosztályszerkezetet eredményez. Elsősorban az akácokra és a nemesnyár állományokra jellemző a túltartottság, és ezek a rövidebb vágásérettségi korú állományok éppen a 31-60 éves korosztály területét növelik. Ez az állapot a véghasználatok csökkentett területű végzésére vezethető vissza, melynek okai között érdemes megemlíteni az időjárás bizonytalanságát, a felújítási nehézségeket, a természetvédelmi hatóság változó elvárásait és pályáztatási lehetőségeit. Szerepet játszik még a tulajdonosok egy részének érdektelensége, illetve tájékozatlansága is.

Az ideális fafaj- és koreloszlás ezért csak több vágásforduló alatt érhető el. A jelenlegi statisztikákban a 100 éven felüli állományok területe összevonva kerül kimutatásra, így az összehasonlíthatóság miatt mi is így tüntettük föl ezt a korosztálycsoportot mind a táblázatban, mind a belőle készült grafikonon.

A jelenlegi és ideális koreloszlás területe fafajonként ha-ban

3.5.1.2. Erdőtelepítések távlati lehetőségei

A körzetben a mezőgazdálkodásból élők többsége továbbra is a klasszikus mezőgazdasági használatban látja megélhetésének biztosítását, ezért az erdőtelepítési szándék az átlagosnál alacsonyabbnak mondható. Ennek ellenére a jelenlegi támogatási programok lehetőséget biztosítanak a telepítési kedv növelésére.

Elsősorban a gyengébb termőhelyű szántókon jöhet szóba a művelés felhagyása, és ezek egy részén új erdők telepítése. A szárazabb löszhátakon célszerű talajvédelmi céllal véderdőket kialakítani. Ezen kívül a nagy kiterjedésű, összefüggő, fátlan szántóterületeken kívánatos lenne mezővédő erdősávok létesítése. A vizesebb, mezőgazdasági művelésre kevésbé alkalmas területek szintén lehetőséget adnak újabb erdőterületek létrehozására.

3.5.1.3. Tartamosság - hozamvizsgálat, hozamkiegyenlítés

A hozamvizsgálat célja annak a megállapítása, hogy a körzetben az erdőállományok jelenlegi szerkezete, bennük rejlő távlati lehetőségek mennyiben biztosítják hosszú távon a tartamos erdőgazdálkodás feltételeit, az erdőben rejlő hozam egyenletes hasznosíthatóságát. Ebből fakadóan a körzeti erdőtervben a véghasználati előírások összesített terület és fatömeg adatai, mint fahasználati lehetőség jelennek meg. A hozamvizsgálat eredménye az üzemtervekben a hozamszabályozás feltételrendszerében érvényesül.

A hozamszabályozás feladata a véghasználati előírásokban rejlő hozadék és a hozamvizsgálat során megfogalmazott korlátok, mutatók összehangolása. Eredménye az erdőrészlet szintű tervelőírásokban jelenik meg.

A hozadék megállapítása az erdőállomány gazdálkodás alapvető kérdése, megmutatja a jelenlegi – üzemtervben rögzített – lehetőségeket, s egyben előre vetíti – a hozamvizsgálat tükrében – a jövőben várható feladatokat.

A hozamszabályozás során vizsgált legfontosabb mutatók az évi átlagos véghasználati hozami terület, a folyónövedék és az átlagnövedék az előhasználati fatömeggel és mortalitással csökkentve, illetve ezek viszonya a véghasználati előírásokhoz.

A körzeti erdőtervezés során az erdőrészlet szintű szakmai elvárások megfogalmazására, illetve az erdőállományok hozamvizsgálatára van csak mód, a hozadékszabályozás, és az ennek megfelelő tervelőírások adása már az erdőgazdálkodási üzemterv feladata.

Hozamvizsgálat táblázatai

	Egy évre eső átlagos T E R Ü L E T			
	ha/év			
	véghasználatra tervezett	0 - 9 éven belül vágásérett	30 éven belül vágásérett átlaga	hozami terület
fatermelés	78,83	78,31	63,96	55,75
különleges	87,39	89,15	67,83	60,21
összes	166,22	167,46	131,79	115,96

	Egy évre eső átlagos F A K É S Z L E T				
	m ³ /év				
	redukált folyónövedék	redukált átlagnövedék	véghasználatra tervezett fakészlet		
			mennyisége	a folyónöv. %-ában	az átlagnöv. %-ában
fatermelés	13234	7626	14148	107	186
különleges	14362	8293	12234	85	148
összes	27596	15919	26382	96	166

A vágásos üzemosztályban az erősen előregedett, sokszor túltartott, és nagyon rossz összetételű állományszerkezet miatt az első három vágásérettségi csoportba (a következő 30 év) került a vágásos üzemosztály 69 %-a. Az első vágásérettségi csoport területe 1674,60 ha, az első harminc év átlaga 1318 ha 10 évre. A véghasználati hozami terület 115,96 ha/év. A jelentős eltérést az első vágásérettségi csoport területe és a hozami terület között az erősen leromlott korosztályszerkezet okozhatja. Az elmúlt tervidőszakok elhanyagolt véghasználatai azt eredményezték, hogy a fiatal korcsoportokból viszonylag kevés terület áll rendelkezésre, a túltartott állományok növekedése lelassult, ezért a folyónövedék mértéke nem tekinthető megfelelőnek.

A körzet ténylegesen tervezett véghasználatának egy évre eső területe 166,22 ha (tíz év alatt a véghasználat a teljes vágásos erdőterület 29 %-a), fakészlete 263 823 m³. A tíz éves véghasználat fatömege az élőfakészlet 31 %-a.. A hozami terület 115,96 ha, a tervezett évi véghasználati terület ennek 143 %-a. A fatermési táblák szerinti redukált folyónövedék évi 27 596 m³, a tervezett összes véghasználat ennek 96 %-a. A számított redukált átlagnövedék évente 15 919 m³, a tervezett összes véghasználat ennek 166 %-a. A 30 éven belül vágáséretté váló állományok egy évre eső átlagos területe 131,79 ha, fakészlete 751 401 m³.

A részletszintű tárgyalásokon a véghasználatra tervezett erdőkből 8,76 ha véghasználatát 4-es tervezett és 0-s egyeztetett sürgősséggel írtuk elő. Ez egy erdőrészt érint Tácon (egy vágásérettségi korát még el nem ért feketefenyves), hármat Fülén (két, még nem vágásérett fenyves és egy igen gyenge kocsányos tölgyes) és kettőt Nádasdladányban. Nádasdladányban az egyik erdőrészt évek óta víz alatt áll, ennek tarvágása marad el. A másik nádasdladányi erdőrészt felújítóvágás második lépcsőjét írtuk eredetileg elő.

A megadott számok mutatják, hogy a véghasználat területe jóval magasabb, mint a hosszú távú hozami terület, fatömege viszont kissé alatta marad a folyónövedék mértékének. Ennek oka az egyenlőtlen korosztályviszonyokban, a vágásérettségi csoportok egyenlőtlen eloszlásában, és a sok túltartott állomány létében keresendő.

3.5.2. Egyéb átfogó tervezés

3.5.2.1. Egyéb erdei haszonvételek tervezése

A körzet területén a mellékhaszonvételi lehetőségeket a vonatkozó törvények szabályozzák. Ezek közül a vadászathoz kapcsolódóak a legfontosabbak. A körzetben gazdálkodó Soponyai Erdőgazdálkodási társult földtulajdonosi vadászterületein jelenleg négy

engedélyezett, zárt vadaskert található (Csiripi vaddisznóskert, Bárándi–Sashalmi vaddisznóskert, Soponya-Alsófácánosi gímszarvaskert, Táci vaddisznóskert).

Csipkebogyó, kökény, sóskaorbolya, bodzatermés (csete), különböző gyógynövények, és gombafajták gyűjtését elsősorban a környező lakosság végzi saját célra. Elszórtan előfordul az erdő méhlegelőként történő hasznosítása is.

3.5.2.2. Természetvédelmi tervezés (természetvédelem kezelési tervei)

A 26/1997. (VIII. 1.) KTM sz. rendelettel létesített Sárvíz-völgye Tájvédelmi Körzet 1408,03 ha kiterjedésű részét érinti az erdőtervezési körzet erdőtervezése: Aba (19 B, 23 A, B, C, E, F, 24 D, 91 D), Káloz (6-7. tagok, 36 A, B, C, D, E), Sárkeresztúr (8 D-E, TI1, TI2, 9 E-L, TI4, 10. tag, 11 A, 12 A, B, NY, 13 A, 22 A, 111 A, 112 A), Sárszentágota (1-30, 34-37. tagok, 60 A, 62 A) és Soponya határában (1-9, 14-15, 23. tagok, 51 D, 52 A, B, C, 53 A, B, C, D, E, 54 A, 56 A, TN). A Belsőbárándi-tátorjános Természetvédelmi Terület (14/2007. (III. 30.) KvVM rendelet) része 2007 óta az Aba 83 A erdőrészlet.

Helyi védett a Bozót-patak völgye (5/1983. VB határozat), valamint a Dégi Kastélypark Természetvédelmi Terület (115/1976. (VIII. 28.) VB határozat) Dég határában.

A 8005/2001. (MK. 156) KöM sz. tájékoztatóban szereplő Nádasdladány 0103 hrsz-ú **ex lege védett lápterületen** található a Nádasdladány 42 A, B és C erdőrészlet.

Történelmi emlékhely: Dég 24 A (első világháborús emlékmű), Szabadhídvég 28 A (egy felhagyott kúria romjai), Polgárdi 31 A (két sírbolt, felhagyott kastélypark).

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Tvt.) 41/A. §-ában, valamint a 85. §-ának a) pontjában kapott felhatalmazás alapján a Kormány a 275/2004. (X. 8.) Korm. rendeletében kijelölte az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területeket. A tervezési területen a HUDI10005 kódszám alatt nyilvántartásba vett Sárvíz-völgye, a HUDI20006 Belsőbárándi löszvölgy, a HUDI20031 Lajoskomáromi löszvölgyek és a HUDI20044 Sárrét Natura 2000 területek helyezkednek el.

A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság a védett és Natura 2000 területekre vonatkozó részletszintű természetvédelmi irányelveket megadta, ezeket az erdőrészletlapok „Természetvédelmi kezelésre vonatkozó javaslatok” feliratú rovatában feltüntették.

A védett területeknek jóváhagyott kezelési terve jelenleg nincs, ezért a 3/2008. (II. 5.) KvVM rendelet 8. § (3) szerint az e rendelet hatálybalépése előtt létesített védett természeti területen lévő erdő esetében a terület első természetvédelmi kezelési tervének hatálybalépésekor érvényes – a miniszter egyetértésével megállapított – körzeti erdőtervben foglaltak az erdőterv érvényességének végéig természetvédelmi kezelési tervnek tekintendők.

A Dégi Önkormányzat kezdeményezte a teljes dégi kastélypark (mintegy 260 ha) helyi védetté nyilvánítását. A jogi eljárás jelenleg még folyamatban van.

A védett területeken található erdőkben a Tvt. vonatkozó rendelkezéseit be kell tartani. Védett területen az erdők elsődleges rendeltetése védett erdő.

3.5.2.3. Egyéb szakhatóságok kezelési tervei

Soponyai Körzet erdőterve 2010-2019

A Műemlékek Országos Felügyelősége, amely a dégi kastélyt és a közvetlenül csatlakozó parkrészletet is kezeli, a kastélyparknak a Bozót-pataktól K-re elterülő részét eredeti angolpark jellegű formájába szeretné visszaállítani. A parkrekonstrukció mintegy 66 ha erdőnek tisztássá alakításával jár. Mivel jelenleg erdőterületről van szó, a vonatkozó jogszabályok értelmében a kiváltandó erdőrészek természetességének függvényében meghatározott területi szorzójú csereerdősítési kötelezettség áll fenn. A hosszú távú fejlesztési terv elkészítése folyamatban van.

A dégi kastélypark eredeti állapota az 1950-es évek elejéről származó légifelvételen

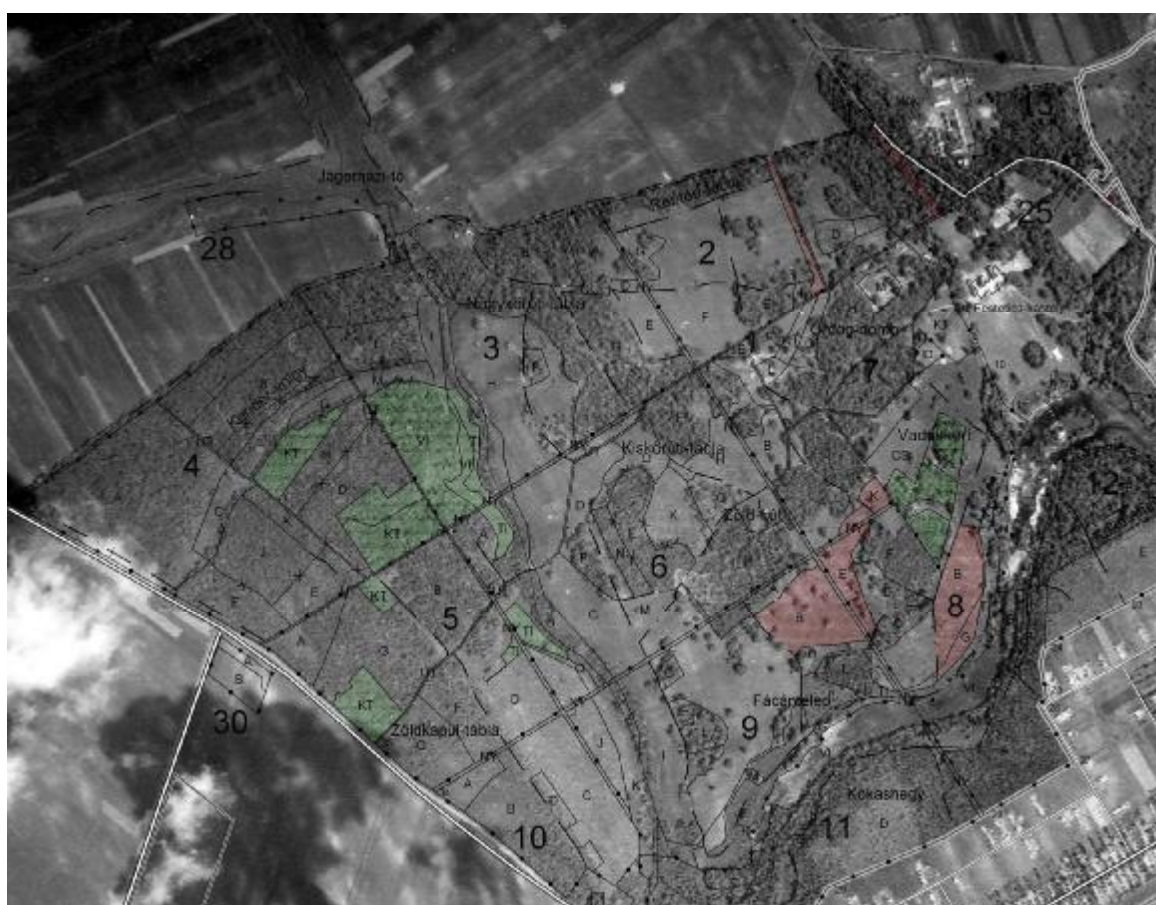
A park rekonstrukciós látványterve D-ről nézve

Soponyai Körzet erdőterve 2010-2019

A rekonstrukció első ütemében lehetőség van a park Ny-i részén lévő tisztások, vadföldek és karácsonyfatelepek, valamint a kastélytól D-re levő 7 CS egy részének csereerdősítési célra való felhasználására. Ezek összes területe 13,78 ha, a megszüntetendő erdőrészletek területe 7,61 ha.

Kitermelendő állomány							Teleptendő állomány			
Tag	Részlet	Terület (ha)	Kitermelendő (ha)	Terméshozadék	Szorzó	Erdősítendő (ha)	Tag	Részlet	Terület (ha)	Érintett (ha)
2	A	0,53	0,13	5	1	0,13	3	VF1	3,72	3,72
2	B	5,87	0,30	4	1,5	0,45	3	VF2	0,58	0,58
7	K	0,53	0,53	4	1,5	0,80	3	TI	0,53	0,53
8	B	3,20	1,98	4	1,5	2,97	4	KT1	1,40	1,40
8	G	0,62	0,52	4	1,5	0,78	4	KT2	2,62	2,62
8	E	1,11	1,11	4	1,5	1,67	5	KT1	1,26	1,26
2	H	0,47	0,47	4	1,5	0,71	5	KT2	0,36	0,36
9	B	9,36	2,57	4	1,5	3,86	5	TI	0,13	0,13
							6	TI1	0,39	0,39
							6	TI2	0,53	0,53
							7	CS	7,01	2,26
Össz.:			7,61			11,35				13,78

Az alábbi képen a jelenlegi gazdasági beosztás van ábrázolva, pirosra színezve a kitermelendő, zöldre a telepítendő állományok.

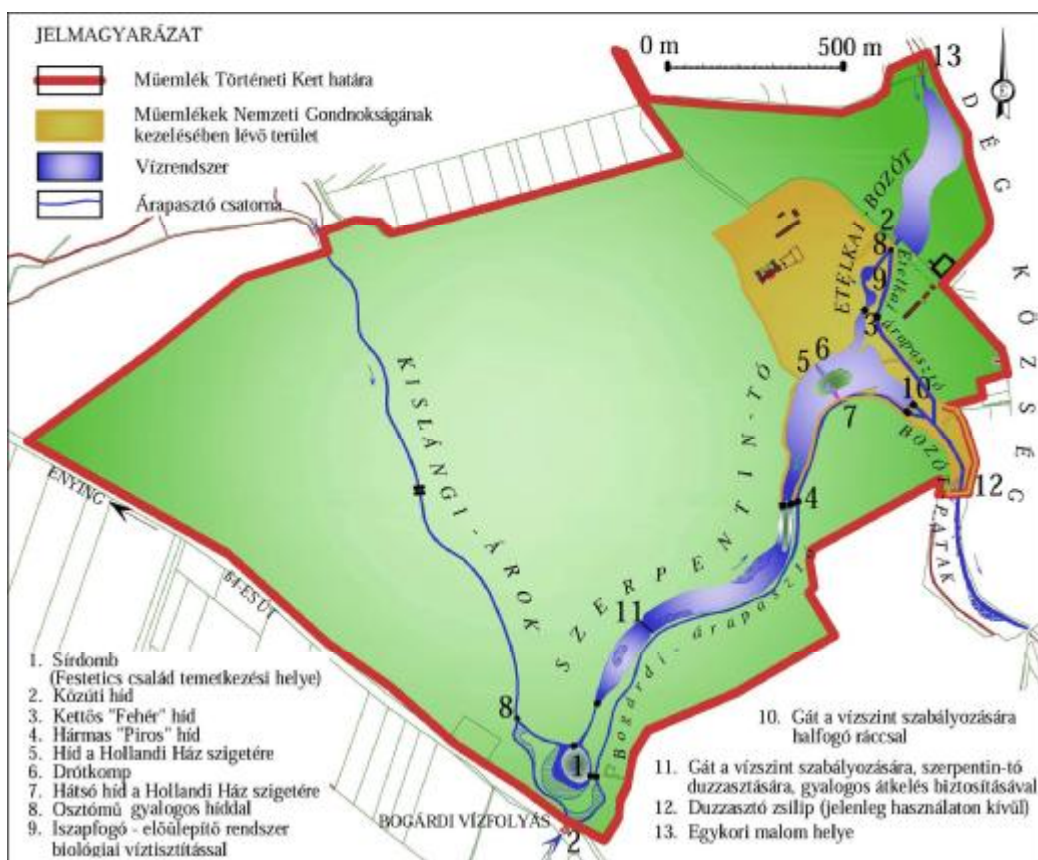
A rekonstrukció a megfelelő hatósági engedélyek birtokában pályázati támogatások birtokában valósulhat meg.

A dégi Festetics-kastély történeti kertjének rekonstrukciója – KEOP–2009-7.3.1.3

Az Európai Unió és a Magyar Állam finanszírozásában megvalósuló projekt elsődleges célja a történeti kastélykert vízrendszerének egyik fő értékét adó Parktó és a Keleti (Etelkai) árapasztó csatorna helyreállítása. Az elvégzendő tevékenység eredményeként mintegy 8,06 ha nagyságú terület komplex élőhely-rekonstrukciója valósul meg. Ezzel Magyarország egykor legszebb, de az elmúlt évtizedekben méltatlan állapotba került tájképi kertjének újabb egysége (a Műemlékek Nemzeti Gondnoksága által a kastély épülete körül már megvalósított kertrendezés mellett) nyeri vissza valamikori fényét.

A projekt két ütemben valósul meg. Az első (előkészítő) ütemben elkészül az előzetes vizsgálat, a környezetrendezési terv, a vízjogi létesítési engedélyezési terv, valamint elkészül a részletes megvalósíthatósági tanulmány. Továbbá beszerzésre kerülnek a megvalósításhoz szükséges engedélykés és egyéb dokumentumok. E tevékenység megvalósításának teljes költsége 12.343.875 Ft, melyből az Európai Unió és a Magyar Állam által nyújtott támogatás 12.343.875 Ft.

A második (megvalósítási) ütemben kikotorják a parktavat, valamint a leeresztő csatorna egy részét, elkészül egy előülepítő és ökológiai előkezelő iszapcsapda, csaknem 720 méter partszakasz kerül felújításra, megvalósul az árapasztó csatorna részleges rekonstrukciója, valamint új vízkormányzó, árvízelvezető és vízszintszabályzó berendezéseket telepítenek. A projekt második ütemében elvégzendő munkák tervezett ellenértéke 205.731.250 Ft, melyből az Európai Unió és a Magyar Állam által nyújtott támogatás 200.000.000 Ft.

A körzet erdészet nélküli területére vonatkozó tervezés szöveges értékelése

(A körzet erdészet nélküli területére vonatkozó tervezés szöveges értékeléshez felhasznált táblák a 4. fejezetben találhatók)

3.5.3. Tízéves (középtávú) tervezés a körzet erdészet nélküli területére

3.5.3.1. Üzemmodok (2.4.2. tábla)

A fahasználatokból kikerülő faanyagnak a mennyiségen kívül a különböző minőségi és méretbeli követelményeknek is meg kell felelnie, ami különböző fatermelési eljárásokat igényel. Az üzemmod a termőhelyi viszonyoknak, az állomány habitusának és egészségi állapotának figyelembevételével lett megállapítva. Az ennek megfelelő gazdálkodás biztosítja a termelési ciklus végén elérendő állapotot, és annak megfelelően alakítja a teljes erdőművelési tevékenységet. Az üzemmodok az erdőrészletlapokon kerültek feltüntetésre, a körzetre összesítve a 2.4.2. táblázat statisztikai adatai tartalmazzák.

Az erdők kezelése szempontjából megkülönböztetünk vágásos, szálaló, átalakító és faanyagtermelést nem szolgáló üzemmodokat.

Azokat az erdőrészleteket, melyeket faanyagtermelésre gazdaságosan nem lehet használni, véd-, vagy közjóléti elsődleges rendeltetésűek, **faanyagtermelést nem szolgáló** termelési módba kell besorolni. Ezekben hagyományos erdőgazdálkodás nem folytatható, a faanyagtermelés még közvetve sem cél, egyedileg, valamilyen speciális eljárással, esetenként az állomány "magára hagyásával" kívánjuk az erdőt hosszútávon fenntartani, vágáskort nem állapítunk meg.

A körzet erdőterületének 99,5 %-án hagyományosan kezelt, vágásos erdőket találunk, amelyek mellett elenyésző mértékben fordulnak elő még faanyagtermelést nem szolgáló erdők is. Az egyes üzemmodok fatermelési és különleges rendeltetés szerinti megoszlását az alábbi táblázat tartalmazza.

Üzem mód	Fatermelési	Különleges	Összesen (ha)
	elsődleges rendeltetés		
Vágásos	1905,77	1457,31	3363,08
Szálaló	-	-	-
Átalakító	-	-	-
Faanyagtermelést nem szolgáló	-	17,86	17,86

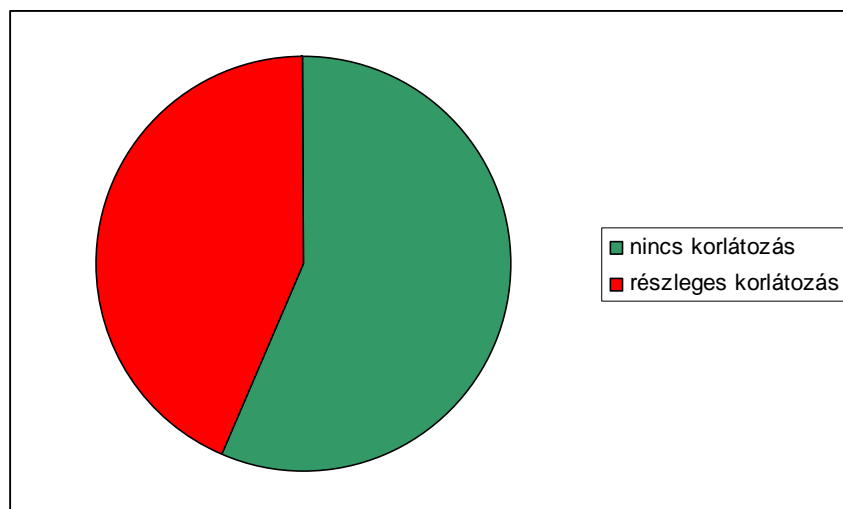
Faanyagtermelést nem szolgáló erdők mindössze 17,86 ha-on találhatók. Ebből 4,29 ha nagyságú terület természetvédelmi okokból tartozik ide. Ez két részletet érint, az egyik a Dégi Kastélypark Természetvédelmi Területen található, a másik Soponyán a Sárvíz-völgye Tájvédelmi Körzetben. Kálozon a volt kastélypark területén található 2,71 ha erdő, parkerdő elsődleges rendeltetéssel. A többi faanyagtermelést nem szolgáló erdő talajvédelmi

rendeltetés miatt került ebbe a kategóriába Mezőszilason, Tácon, Nádasdladányban és Igaron. Ezeken a területen a szélsőséges termőhelyi adottságok miatt az erdők talajvédelmi szerepet töltenek be. Ezeken a területeken az erdővel való folyamatos borítottság fenntartása a cél. Fontos megjegyezni, hogy az előbb felsorolt erdők egyikén sem tartunk nyilván erdőgazdálkodót.

3.5.3.2. Erdőgazdálkodást korlátozó tényezők (2.4.2. tábla)

Ahhoz, hogy az erdő a megkívánt rendeltetését maradéktalanul betöltse, szükség lehet az erdőgazdálkodás részleges vagy teljes korlátozására. A korlátozás vonatkozhat a fafajmegválasztásra, az alkalmazott technológiákra, az erdészeti munkák végrehajtására, illetve az adott fafaj vágáskorára.

A fatermesztés nem esik korlátozás alá az erdők 56 %-án (1425,78 ha), amelyek mind faanyagtermelést szolgáló erdők. Ezeken a területeken az általános irányelvek, jogszabályok szerint szabadon lehet gazdálkodni. A korlátozás alatt álló és a korlátozás nélkül hasznosítható területek arányát szemlélteti az alábbi diagram.

A körzet területén teljes korlátozás bevezetésére sehol sem volt szükség. A gazdálkodás részleges korlátozását a vágásos üzemmódban kezelt erdők 43 %-ára, és valamennyi faanyagtermelést nem szolgáló erdőre előírtuk.

Az erdők 25 %-ára talajvédelmi okokból írtunk elő részleges korlátozást. A megadott fajok segítik a gyenge termőhelyek jobb hasznosítását, és lehetőséget adhatnak a talaj javítására is. A megfelelő technológiák kímélik a talajt és megakadályozzák annak erózióját. Egyéb védelmi okokból is szükséges volt korlátozás bevezetése, így víz- (Enying), part- (Aba, Dég, Tác), műtárgy- (Aba, Lepsény, Polgárdi, Sárszentágota), település- (Aba, Enying, Mátyásdomb, Mezőszilas, Szabadhídvég), mezővédelmi (Aba, Csősz, Dég, Enying) és Dégen örökségvédelmi okokból. Parkerdőt találunk Kálozon. A vágásos erdők 3 %-án természetvédelmi okokból éltünk a részleges korlátozás előírásával. Az érintett területek nagy része a Sárvíz-völgye Tájvédelmi Körzet különleges madárvédelmi területeire esik (Aba, Káloz, Sárkeresztúr, Sárszentágota, Soponya), kisebb része a Dégi Kastélypark Természetvédelmi Területen és Nádasdladányban lapterületen található. Ezen a viszonylag nagy területen a cél a természetszerű erdőtársulások fenntartása, esetleg kialakítása állomány-

átalakítással. Ehhez természetkímélő technológiákat kell alkalmazni. A természetvédelemmel érintett faanyagtermelést nem szolgáló erdőket az előző fejezetben tárgyaltuk.

3.5.3.3. Előhasználatok – nevelővágások – tervezése (2.4.3.A. és 2.4.4.A. táblák)

Az előhasználatok – nevelővágások – tervezése erdőrészlatszinten az erdő állapota (termőhely, kor, magasság, átmérő, záródás, egészségi állapot, fafajösszetétel stb.) alapján történt, a hozamkiegyenlítés azt nem befolyásolta. A tisztítások, törzskiválasztó- és növedékfokozó gyérítések elkülönítése főleg a fatermesztési irányelvekben megadott méret, és kisebb mértékben korhatárok szerint történt. (Koruk alapján egyes erdőrészteket esetleg már más előhasználati kategóriába kellett volna sorolnunk.)

Az előzetes jegyzőkönyvi prognózishoz képest az előhasználatok fajtája és mennyisége a tervezés során változott. Az előhasználatok tényleges mértékét, szükségességét és sürgősségét csak a terepi felvétel közben, az erdőrészlát állapot alapján lehet megállapítani úgy, hogy ismerjük a különböző erdőállományoknak állománynevelésre és nevelővágásra adott reakcióit, és a helyi növekedési, fejlődési viszonyokat.

Az előhasználatok során a főfafajok és értékes elegyfajok javára kell dolgozni. Elsődleges szempont a nevelővágások során a megfelelő állományszerkezet kialakítása, és csak másodlagos az előhasználati faanyagnyerés. Természetesen az értékes elegyfajok meghagyására fokozottan ügyelni kell.

A tisztítások területe az előírányozotthoz képest 25 %-kal csökkent (99,14 ha-ral), a törzskiválasztó gyérítések területe viszont 30 %-kal (121,57 ha-ral) nőtt, a növedékfokozó gyérítések területe szinte változatlan maradt, mindössze 0,3 %-kal (0,69 ha-ral) csökkent. Ennek okai az erdők állapotváltozásaiban, fafaj- és korosztályviszonyaiban keresendők.

A tisztítások túlnyomó részét az akácok adják (71 %), megemlíthető még a kőrisesek (10 %) és a hazai nyárasok (5 %) aránya is. A tisztítási munkálatoknál fontos a fákat akadályozó félcserjék, felfutó növények, a sarjhajtások, az értékesebb fafajokat elnyomó nyugati osterfa és zöld juhar egyedek eltávolítása. Akácokban kiemelten fontos a tuskósarjak kivágása. Ebben az időszakban kell kiegyenlíteni a magassági különbségeket, és kialakítani az egyedek növekedési területét. A növekedési feltételek biztosítása mellett kiemelt jelentőségű a megfelelő elegyarány kialakítása is.

A törzskiválasztó gyérítések mennyiségének megoszlásában is vezetnek az akácok (57 %). Emellett a nemesnyáras (8 %), kőrises (7 %), egyéb kemény lombos (5 %), tölgyes (4 %) és szíles (3 %) állományokat érdemes megemlíteni.

A növedékfokozó gyérítések mennyiségének legjelentősebb összetevője a kocsányos tölgyes (25 %) és kőrises (20 %) állomány. Megemlítenünk még a lényegesen kisebb mértékben előforduló akác (10 %), egyéb kemény lombos (8 %), feketefenyő, juhar és cser (7-7 %) állományok is.

A gyérítések célja, hogy az állományt minél nagyobb számú, kiváló minőségű törzs alkossa, melyek minél jelentősebb hosszúnövekedést érnek el. A minőségi válogatás alapját a minőségi csoportok kialakítása jelenti. Az állomány törzseit minőség és elfoglalt helyzet alapján soroljuk be javafák, segítőfák, illetve kivágandó vagy selejtes fák csoportokba.

Készletgondozó fahasználatot 151,62 ha-on írtunk elő.

A tervidőszakra 1641 m³ egészségügyi termelést írtunk elő 190,77 ha-ra. A kívánatos mennyiségű holt fa jelenlétének biztosítása mellett az egészségügyi fakitermelés során az elhalt, vagy további fejlődésre alkalmatlanná vált, sérült, beteg, valamint a károsítók elszaporodását előidéző álló fák termelhetők ki. A körzet szinte valamennyi községében találhatók ilyen állományok. Az előforduló károsodások közül a csúcsszáradás a domináns, de előfordult még hervadásos pusztulás és tűzkár is.

A nevelővágások és az egészségügyi termelések tervezése az erdőállapot alapján történt, a hozamszabályozás azt nem befolyásolta.

A tervelőírások részletesen az erdőrészletlapon, összesítve az egyes statisztikai lapokon jelennek meg.

Az előhasználatok tervezésénél a faállományok megfelelő szerkezetének, elegyarányának kialakítása a fő cél – optimális törzsszám fenntartása mellett – a faanyagnyerés csak másodlagos szempont. Az előírás szükségességét, erélyét és elvégzésének legkedvezőbb időpontját mindig szakmai – erdőművelési – érdekek és a rendeltetések alapján döntöttük el.

3.5.3.4. Véghasználatok tervezése (2.4.3.B-C., 2.4.4.B. és 2.4.5. táblák)

Az előzetes jegyzőkönyvben előírányzott területadatokat a véghasználati előírások enyhén meghaladják. A terepi felvételek eredményeképpen a ténylegesen tervezett véghasználati terület a becsült értéknél (1200 ha) mintegy 9 %-kal magasabb (1307,83 ha) lett. A véghasználati fatérfogatok aránya tükrözi a véghasználati területben bekövetkezett változást. A várható véghasználati fatérfogat (200.102 m³) az előzetesen tervezett összes véghasználati fatérfogatnál (192.000 m³) 4 %-kal több.

A véghasználati területek nagy részére, 1243,89 ha-ra (95 %) tarvágást írtunk elő. Csak elenyésző mértékben, 33,50 ha-on fordul elő fokozatos felújítóvágás bontóvágása (3 %) és 30,44 ha-on végvágása (2 %), ezeket jórészt cseres állományokra írtuk elő.

A véghasználatok elhagyásával megnő a veszélye a túltartott erdők kialakulásának, amelyekben a folyónövedék csökkenésével, az állékonyság és az egészségi állapot romlásával lehet számolni. Ezekben az erdőkben adott esetben szükség lehet egészségügyi termelésre.

A véghasználatok több mint felét akácos (62 %) állományokban kell elvégezni. Emellett a nemesnyáras (12 %), egyéb kemény lombos (9 %), cseres (5 %) és a kőrises (4 %) állományok aránya jelentősebb a véghasználatok során. Egyéb állománytípusok részesedése jóval kisebb mértékű, ezekből számos fafaj elegyfaként kerül ki.

A véghasználatok 70 %-át kell az első három évben kötelezően elvégezni, 9 %-a a tervidőszak utolsó harmadára halasztható. A többi esetben a tervidőszak teljes időszakában lehetőség van a kitermelésre. Természetesen amennyiben az egyes állományok egészségi állapota, károsodása ezt megköveteli, vagy megfelelő feltételek (újulat) adódnak a felújításhoz, azonnal el lehet végezni a használatot. A véghasználatok fafajcsoportok és fatermőképességi csoportok szerint kigyűjtött adatait a 2.4.5. táblázat mutatja be.

Az összes véghasználat teljesítésekor I. osztályú faanyag (70 % feletti iparifa kihozatal) 789 brm³-ból várható (0,4 %). II. osztályú faanyag (iparifa kihozatal 40-70 %) 115.816

Soponyai Körzet erdőterve 2010-2019

brm³-ból (58 %) várható. III. osztályú faanyag (iparifa kihozatal 10-40 %) 43.272 brm³-ból (22 %) várható. Csak tűzifa minőséget ér el 40.225 brm³ (20 %).

A véghasználati fatömeg nagy része, 144.084 m³ (72 %) közepes fatermőképességű területről származik. Jó fatermőképességi területről 31.486 m³ (16 %), gyengéről pedig 24.532 m³ (12 %) fatömeg letermelése várható.

A tervezési előírások során rangsoroltuk a véghasználatokat. Az 1-4-es sürgősségekkel a felújítandó területeket lefedtük, ezért ezekről eltérni csak indokolt esetben lehet. A tervestatistikákban csak az 1-3 sürgősségű előírások szerepelnek. Fontosnak tartjuk, hogy az erdőgazdálkodók az előírt véghasználatokat elvégezzék.

Hozamvizsgálat táblázatai

(a körzet erdészeti nélküli területére vonatkozóan)

	Egy évre eső átlagos T E R Ü L E T			
	ha/év			
	véghasználatra tervezett	0 - 9 éven belül vágásérett	30 éven belül vágásérett átlaga	hozami terület
fatermelés	63,04	65,91	46,74	40,74
különleges	67,74	69,37	42,81	33,41
összes	130,78	135,28	89,54	74,15

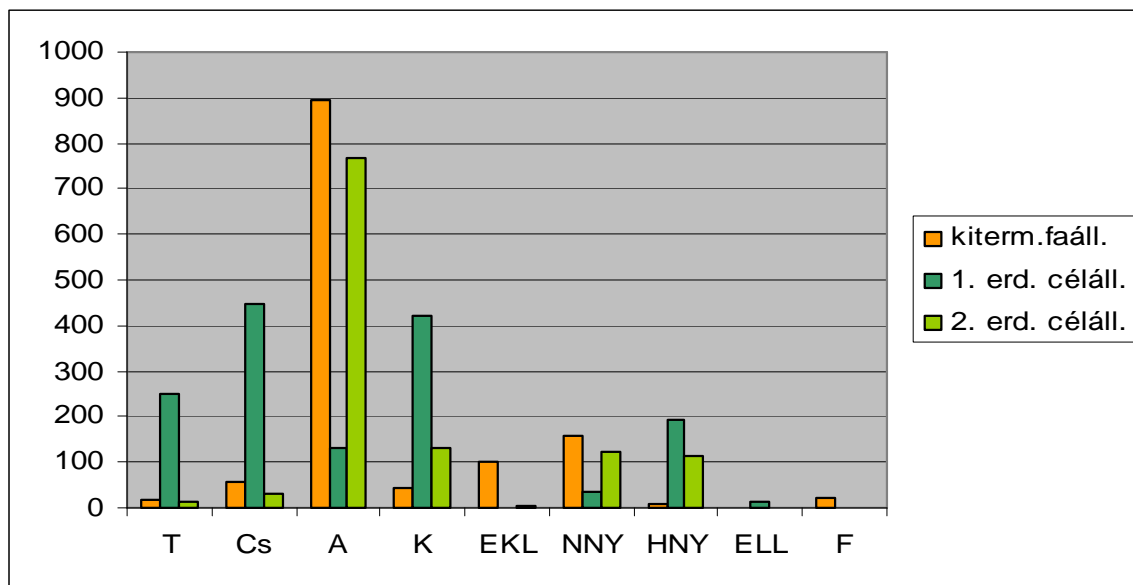
	Egy évre eső átlagos F A K É S Z L E T				
	m ³ /év				
	redukált folyónövedék	redukált átlagnövedék	véghasználatra tervezett fakészlet		
			mennyisége	a folyónöv. %-ában	az átlagnöv. %-ában
fatermelés	8856	5264	10931	123	208
különleges	5979	3761	9079	152	241
összes	14835	9025	20010	135	222

3.5.3.5. Erdőfelújítások tervezése (2.4.6. - 2.4.8. táblák)

Az erdősítési előírásoknál a termőhelyi viszonyoknak megfelelő állományokat terveztünk. Rendszerint az egyik erdősítési előírásban a távlati célállománynak megfelelő természetes erdőtársulást, a másikban a meglévő faállománytípusnak megfelelő erdősítési célállomány természetes felújítását írtunk elő. Azokon a részeken, ahol mindenképp át kell alakítani az állományt, csak egy (a távlati célállománynak megfelelő) erdősítést tettünk lehetővé.

A körzet területén a következő 10 évben 1490,13 ha-on írtunk elő erdőfelújítást, amely magában foglalja a véghasználati előírások területét (1307,83 ha) és az üres vágásterületeket (182,30 ha). Az esetek 79 %-ában éltünk az alternatív erdősítési előírás lehetőségével. Az üres területek a tervezett véghasználatok területének 14 %-át teszik ki.

Az erdőfelújításokat az összevont mátrixot ábrázoló diagramon tekinthetjük át (2.4.4.B., 2.4.6, 2.4.7 táblák):

A kitermelendő faállomány, az 1. és 2. erdősítési előírás célállománya ha-ban

A tervezés során a termőhelyi adottságoknak megfelelően a cseres, kőrises és kocsányos tölgyes állományok területarányát nagymértékben, a hazai nyáras állományokét kisebb mértékben növeltük, legnagyobb részben az akácos, kisebb részben a nemesnyáras és egyéb kemény lombos állományok rovására. A sok cseres, kőrises és kocsányos tölgyes erdősítési előírás a közepes fatermőképességű állományok természetes felújításának biztosítása miatt, ill. a közepes termőhelyű nem őshonos fafajok alkotta állományok (akácosok, feketefenyvesek) lecserélése miatt adódik. A szárazabb területeken, valamint a talaj védelme érdekében cseres és hazai nyáras állományokkal történő felújítást javasoltunk, amelyek mellett az egyéb kemény lombos felújítások is szerepet kaphatnak.

Az akácos és fenyves állományok átalakítását nagyrészt cseres, kocsányos tölgyes, kőrises és hazai nyáras állományokkal terveztük. Fenyővel történő felújítást sehol sem terveztünk, cél az összes fenyves állomány fokozatos átalakítása lombos állománnyá.

Mindez a célállományok, és az azokkal összhangba hozott első erdősítési előírások tervezésénél látványos változás volt.

Az alternatív felújítások tervezésénél az elmozdulás részben más irányú. Az alternatív előírásoknál még magas arányban szerepelnek az akácosok, vagyis lehetőséget adtunk az akácos területek nagyobb részének megtartására elsősorban a cserrel, kőrissel és kocsányos tölgyvel történő felújítás helyett. Az akácosok alternatív felújítási területe véghasználati területüknél ezért csak 14 %-kal kisebb. Fenyővel történő felújítást még alternatívaként sem írtunk elő. A kocsányos tölgyvel történő felújításoknál az akácosok meghagyása mellett nagyobb részt csert, kőrist és hazai nyárat adtunk meg második lehetőségként. Ennek oka a biodiverzitás növelésében, elegyes állományok létrehozására irányuló törekvésben, valamint a nem megfelelő termőhelyeken sínylődő állományok felváltásában keresendő.

Az erdőfelújítások 96 %-át terveztük tarvágásos felújítással és állománykiegészítéssel, melynek 99 %-a általános mesterséges-, 1 %-a pedig természetes felújításhoz kapcsolódik.

Soponyai Körzet erdőterve 2010-2019

Valamennyi természetes felújítást mesterséges kiegészítéssel terveztünk. Szerkezet-átalakításokat is ezzel a felújítási móddal lehet elvégezni. A természetes felújítás nagy részét sarjzattalással terveztük (96 %).

A fokozatos felújítónágásos felújítás a teljes erdősítési feladatnak csak 4 %-a. Ebből a bontónágások területe 33,50 ha (2 %), a végvágások területe 30,44 ha (2 %).

Dátum: 2010. szeptember 24.

felelős tervező

tervező

tervező

tervező

4. A körzet erdészet nélküli területére vonatkozó táblázatok, statisztikák